

# مجموعه تظلمات شورای نگهبان

درباره مصوبات  
مجلس شورای اسلامی  
دوره ششم، سال اول

مرکز تحقیقات شورای نگهبان



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



# مجموعه نظرات شورای نگهبان

درباره مصوبات مجلس شورای اسلامی  
دوره ششم - سال اول

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

## مجموعه نظرات شورای نگهبان

درباره مصوبات مجلس شورای اسلامی دوره ششم - سال اول

---

تدوین و تصحیح: محمدرضا مؤذنیان

ناشر: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

امور تولید: اندیشه‌داران نوین/ تلفن: ۶۹۵۳۲۲۶-۷

لیتوگرافی: نقش آفرین/ تلفن: ۶۴۸۰۷۴۰

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای مرکز تحقیقات شورای نگهبان محفوظ است



# فهرست

## مقدمه

### فصل اول ۱

طرح‌ها و لوایح مصوب مجلس شورای اسلامی  
که در مرحله اول به تایید شورای نگهبان  
رسیده است

### فصل دوم ۹۰

طرح‌ها و لوایح مصوب مجلس که پس از رفع  
ایرادات شورای نگهبان تایید شده است

### فصل سوم ۱۸۵

طرح‌ها و لوایح مصوب، اعاده شده از سوی  
شورای نگهبان که برای بررسی به کمیسیون‌های  
اصلی مجلس ارسال شده است

### فصل چهارم ۲۳۷

مصوبه‌ای که بدون لحاظ نظر شورای نگهبان  
جهت اجرا ارسال شده است

### فصل پنجم ۲۴۴

مصوبات ارجاع شده به مجمع تشخیص  
مصلحت نظام

### فهرست تفصیلی ۲۷۷

## مقدمه

خدای قادر متعال را سپاسگزاریم که به ما این توفیق را عنایت فرمود که پس از انتشار اولین مجموعه نظرات شورای نگهبان (ویژه لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور) اینک مجموعه حاضر را که به نظریات این شورا درباره مصوبات سال اول دوره ششم مجلس شورای اسلامی اختصاص دارد به حضورتان تقدیم نماییم.

مصوبات مذکور شامل ۳۳ طرح و ۹۸ لایحه می باشد که در پنج فصل به شرح زیر تنظیم شده است:

**فصل اول:** شامل ۱۹ طرح و ۶۹ لایحه مصوبی است که در مرحله اول و بدون ایراد مورد تأیید قرار گرفته است.

**فصل دوم:** شامل ۴ طرح و ۲۱ لایحه ای است که با ایراداتی از حیث ابهام در متن، مغایرت و مخالفت با قانون اساسی و شرع روبرو گردیده و پس از اصلاح توسط مجلس شورای اسلامی به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

**فصل سوم:** شامل ۵ طرح و ۵ لایحه ای است که پس از ایراد شورا از حیث

ابهام در متن، مغایرت و مخالفت با قانون اساسی و شرع جهت اصلاح به مجلس اعاده شده که این موارد جهت بررسی و تأمین نظر شورای نگهبان به کمیسیون‌های اصلی ارجاع گردیده و تا زمان انتشار این مجموعه در دستور جلسات مجلس قرار نگرفته است.

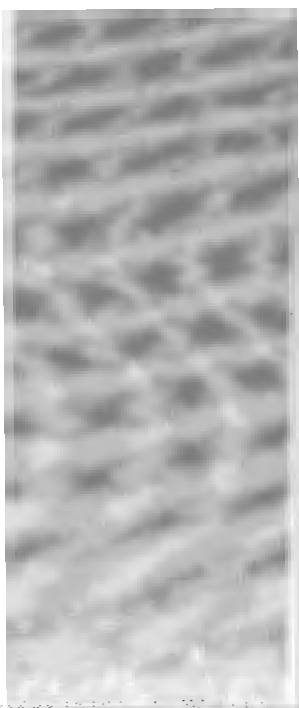
**فصل چهارم:** شامل تنها طرح مصوبی است که مجلس شورای اسلامی بدون لحاظ نمودن نظر شورای نگهبان آن را جهت اجرا به ریاست محترم جمهوری ارسال نموده است.

**فصل پنجم:** شامل هفت مصوبه (۴ طرح و ۳ لایحه) است که مجلس شورای اسلامی به استناد اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی با در نظر گرفتن مصلحت نظام، نظر شورای نگهبان را تأمین ننموده و آن را جهت بررسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع نموده که تاکنون این مجمع در خصوص موارد فوق اظهار نظر ننموده است که ما ان شاء الله آنها را به همراه موارد مذکور در فصل سوم در شماره‌های آتی به اطلاع خواهیم رساند. لازم به ذکر است، در این مجموعه علاوه بر اصول قانون اساسی مورد استناد شورای نگهبان، در حد امکان آدرس هر یک از طرح‌ها و لوایح مصوب مندرج در روزنامه رسمی در پاورقی کتاب آمده است.

مرکز تحقیقات شورای نگهبان امیدوار است که شماره بعدی این مجموعه را به نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان و نیز پاسخ به استعلامات دیوان عدالت اداری، ریاست مجلس شورای اسلامی در خصوص انطباق مصوبات دولت با موازین شرع مقدس اسلام، و... اختصاص دهد.

ضمن استقبال از نقد و نظر همگان، از خوانندگان ارجمندی که نظرات خویش را در مورد نخستین شماره این مجموعه ارسال نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

**مرکز تحقیقات شورای نگهبان**



# فصل اول

طرح‌ها و لوايح  
مصوب مجلس  
شورای اسلامی که در  
مرحله اول به تاييد  
شورای نگهبان رسیده  
است





تأیید طرح دو فوریتی اصلاح عناوین کمیسیون‌های تخصصی  
مذکور در قوانین<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۵۷۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۹ - ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۸؛

طرح دو فوریتی اصلاح عناوین کمیسیون‌های تخصصی مذکور در قوانین،  
مصوب جلسه مورخ هشتم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۴/۸ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر با موازین شرع  
و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱). رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۴۵ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۰.

تأیید لایحه اصلاح تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۰ - ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۲؛

لایحه اصلاح تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور، مصوب جلسه مورخ بیست و یکم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۸.

تأیید لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری  
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۶۴۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۵/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۴-ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان، مصوب جلسه مورخ بیست و ششم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۵/۲ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک. به روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۵۴ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۰.

تأیید لایحه تمدید مدت آزمایشی قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی  
جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۷۴ (۱)

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۲- ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۸؛

لایحه دو فوریتی تمدید مدت آزمایشی قانون مقررات استخدامی نیروی  
انتظامی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۷۴، مصوب جلسه مورخ بیست و هشتم  
تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ  
۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید طرح استفساریه بند «ج» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۸  
کل کشور و بند «ب» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۷۲۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۵/۲۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۰۸۳ - ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۹؛

طرح استفساریه بند «ج» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و بند  
«ب» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور، مصوب جلسه مورخ هجدهم  
مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ  
۱۳۷۹/۵/۲۴ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۸۳ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۴.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل دریایی بین  
دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری کرواسی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۷۵۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۰۹ - ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل دریایی بین دولت‌های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری کرواسی، مصوب جلسه مورخ بیست و سوم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ شورای نگهبان مطرح شد و مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تذکر: کلمه «آنها» در سطر اول پاراگراف دوم ماده ۸ کلمه «آنها» بوده و عبارت «بند ۱» در سطر پنجم و ششم و نهم این ماده نیز عبارت «پاراگراف اول» بوده که باید این موارد اصلاح گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون  
مؤسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی پیرامون  
اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۸۳۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۳۶ - ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۷ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۹۲ مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۷؛

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده، مصوب جلسه مورخ سی‌ام مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۰۶ مورخ ۱۳۷۹/۷/۲۱.

تأیید طرح استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات  
سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۸۳۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۶۰ - ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۰؛

طرح استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، مصوب ۱۳۶۳ که در جلسه مورخ سیزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۰۶ مورخ ۱۳۷۹/۷/۲۱.



تأیید لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۱)  
قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۹۶۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۷/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۸۱ - ق مورخ ۱۳۷۹/۷/۵؛

لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۱) قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان، مصوب جلسه مورخ سوم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۷/۶ شورای نگهبان مطرح شد و معایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۷/۲۴.

تأیید لایحه اصلاح قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی  
جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۰۶۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۷/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۰۸ - ق مورخ ۱۳۷۹/۷/۲۳؛

لایحه اصلاح قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی  
جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور، مصوب جلسه مورخ  
نوزدهم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه  
مورخ ۷۹/۷/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۲۵ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۵.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت عربی سوریه<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۷ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت عربی سوریه، مصوب جلسه مورخ دوم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.گ به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۹.

تأیید لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری  
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سودان<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۵ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سودان، مصوب جلسه مورخ دوم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۹.

تأیید لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۳)  
قانون تأمین اجتماعی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۵۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۸ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی، مصوب جلسه مورخ هشتم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۴ مورخ ۱۳۷۹/۹/۸.

تأیید لایحه اصلاح تبصره (۲) ماده (۱) و بند (ج) ماده (۵)  
قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۵۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۷ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

لایحه اصلاح تبصره (۲) ماده (۱) و بند (ج) ماده (۵) قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی کشور، مصوب جلسه مورخ هشتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۴ مورخ ۱۳۷۹/۹/۸.

تأیید لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۵۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۳ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت  
جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی، مصوب جلسه مورخ  
دهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ  
۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۴ مورخ ۱۳۷۹/۹/۸.

تأیید لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) اصلاحی قانون  
مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی  
و آشامیدنی مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۳ (۱)

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۵۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۲ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) اصلاحی قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۳، که در جلسه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد.

«با استظهار به اینکه منظور از کمیسیون قانونی همان کمیسیون تشخیص موضوع ماده (۲۰) اصلاحی قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی می باشد، خلاف موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۴ مورخ ۱۳۷۹/۹/۸.



تأیید طرح دو فوریتی اصلاح قانون صلاحیت دادگستری  
جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی  
علیه دولت‌های خارجی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۵۷ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰؛

طرح دو فوریتی اصلاح قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران  
برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولت‌های خارجی، مصوب جلسه مورخ  
یازدهم آبان‌ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه  
مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون  
اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۴ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸.

تأیید لایحه اصلاح قانون تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون  
تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و الحاق یک تبصره  
به عنوان تبصره (۴) به ماده مذکور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۹۲- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶؛

لایحه اصلاح قانون تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون تعاریف و ضوابط  
تقسیمات کشوری و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۴) به ماده مذکور، مصوب  
جلسه مورخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی،  
در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و  
قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۴ مورخ ۱۳۷۹/۹/۸.

تأیید لایحه اصلاح قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۰ -  
و آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۱ -  
و اصلاحات بعدی آنها<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۱۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۲۹۹ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۷؛

لایحه اصلاح قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۰ - و آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۱ - و اصلاحات بعدی آنها، مصوب جلسه مورخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳.

تأیید طرح استفساریه نسبت به قانون جبران خسارات و پیشگیری  
عوارض ناشی از خشکسالی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۱۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۳۱۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۴؛

طرح استفساریه نسبت به قانون جبران خسارات و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی، مصوب جلسه مورخ هفدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۸ مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳.

تأیید طرح اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی  
مصوب آبان ماه ۱۳۵۲<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۱۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۳۱۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۴؛

طرح اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب آبان ماه ۱۳۵۲، مصوب هفدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۸ مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳.

تأیید لایحه تمدید زمان اجرای ماده (۳۴) قانون حفاظت و  
بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۸۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۳۱۵-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۴؛

لایحه تمدید زمان اجرای ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، مصوب جلسه مورخ هجدهم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۸ مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳.

تأیید طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۲۱۳) آیین نامه داخلی  
مجلس شورای اسلامی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۳۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۹-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۱؛

طرح دو فوریتی اصلاح ماده (۲۱۳) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی،  
مصوب جلسه مورخ بیستم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با  
موازنین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.گ. به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۶.

تأیید لایحه اصلاح تبصره بند «الف» ماده (۱) قانون وصول  
برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۵۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۳۲۱- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵؛

لایحه اصلاح تبصره بند «الف» ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای  
دولت و مصرف آن در موارد معین، مصوب جلسه مورخ بیست و سوم آبان ماه  
یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲  
شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

---

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۶۲ مورخ ۱۳۷۹/۹/۳۰.



تأیید لایحه دو فوریتی اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی  
و اصلاح قانون تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی  
روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۹۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۳۲۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵؛

لایحه دو فوریتی اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی و اصلاح قانون تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده‌اند، مصوب جلسه مورخ بیست و پنجم آبان‌ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۴۸ مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳.

تأیید لایحه اختصاص دو در هزار درآمد ناشی از فروش نفت خام  
برای عمران و آبادانی مناطق نفت خیز<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۸۲ - ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹؛

لایحه اختصاص دو در هزار درآمد ناشی از فروش نفت خام برای عمران و آبادانی مناطق نفت خیز، مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

تأیید طرح اختصاص پنجاه درصد (۵۰٪) مازاد درآمد خدمات  
ثبتی مندرج در ردیف ۴۱۰۱۰۲ قانون بودجه سال ۱۳۷۹  
کل کشور به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۵۴۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۱

عطف به نامه شماره ۴۳۰ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰؛

طرح اختصاص پنجاه درصد (۵۰٪) مازاد درآمد خدمات ثبتی ر.ک به ردیف  
۴۱۰۱۰۲ قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور،  
مصوب جلسه مورخ هجدهم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۱ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با  
موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۹۶ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۱۳.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۶۰۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۳۳ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۴؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی، مصوب جلسه مورخ بیستم دی‌ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۰۲ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۰.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت  
جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۶۰۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۳۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۴؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی، مصوب جلسه مورخ بیستم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۰۳ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین  
جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۶۱۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۳۶ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۴؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی، مصوب جلسه مورخ بیستم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جتی

(۱) ردک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۰۳ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۶۱۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۳۵ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۴؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره، مصوب جلسه مورخ بیستم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۰۳ مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۲۳.

تأیید لایحه نظام مهندسی معدن<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۸۹۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۸۵ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۱/۳۰؛

لایحه نظام مهندسی معدن مصوب جلسه مورخ بیست و پنجم بهمن ماه

یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۳

شورای نگهبان مطرح شده که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

تذکر:

در ماده ۱۹ عبارت «معادن و فلزات» باید به «صنایع و معادن» اصلاح گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۲۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۳.



تأیید لایحه اصلاح تبصره (۷۲) دایمی قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲  
و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۰۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۵-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱؛

لایحه اصلاح تبصره (۷۲) دایمی قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور، مصوب سی‌ام بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۲۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۳.

تأیید لایحه الحاق یک تبصره به قانون حمایت از تولید دام داخلی (۱)

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۲۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۳۹-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۶؛

لایحه الحاق یک تبصره به قانون حمایت از تولید دام داخلی، مصوب جلسه مورخ دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه اعطای برخی تسهیلات به مراکز تحقیقات بین‌المللی  
وابسته به گروه مشورتی بین‌المللی تحقیقات کشاورزی برای  
ایجاد دفاتر نمایندگی در جمهوری اسلامی ایران<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۵۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۳۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۶؛

لایحه اعطای برخی تسهیلات به مراکز تحقیقات بین‌المللی وابسته به گروه مشورتی بین‌المللی تحقیقات کشاورزی برای ایجاد دفاتر نمایندگی در جمهوری اسلامی ایران، مصوب جلسه مورخ دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۳۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷.

تأیید لایحه الحاق ماده (۷) و تبصره آن به قانون  
نقل و انتقال دوره‌ای قضات<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۵۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۳۷-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۶؛

لایحه الحاق ماده (۷) و تبصره آن به قانون نقل و انتقال دوره‌ای قضات،  
مصوب جلسه مورخ دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با  
موازن شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۳۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷.

تأیید لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
فدراسیون روسیه در خصوص همکاری و کمک متقابل در امور گمرکی

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۵۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۹؛

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه  
در خصوص همکاری و کمک متقابل در امور گمرکی، مصوب جلسه مورخ سوم  
اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ  
۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه موافقتنامه بازرگانی بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۶۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۳۶-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۶؛

لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
جمهوری ترکیه، مصوب جلسه مورخ سوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه  
مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد  
که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۳۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷.

تأیید لایحه تشکیل بنیاد فرهنگی - هنری رودکی (۱)

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۵۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۶۲ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰، پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۰۱۱ (۲) مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۸؛

لایحه تشکیل بنیاد فرهنگی - هنری رودکی، مصوب جلسه مورخ هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۴۳ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۲.

(۲) نامه دیر محترم شورای نگهبان به ریاست محترم مجلس شورای اسلامی که به دلیل عدم فرصت رسیدگی، تقاضای استمهال نموده است.

تأیید لایحه الحاق یک ماده به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۶۴-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰؛

لایحه الحاق یک ماده به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مصوب جلسه مورخ هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.



تأیید لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۵۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۶۱-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۹؛

لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور، مصوب جلسه مورخ نهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) د.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۳۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۷.

تأیید لایحه تصویب تغییرات اساسی در احکام اتحادیه  
پستی جهانی (UPU) مصوب بیست و یکمین کنگره  
منعقد شده در سئول ۱۹۹۴<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۳۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۰۸- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۲؛

لایحه تصویب تغییرات اساسی در احکام اتحادیه پستی جهانی (UPU) مصوب بیست و یکمین کنگره منعقد شده در سئول ۱۹۹۴، مصوب جلسه مورخ دهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۸۵ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳.

تأیید لایحه معافیت صادرات کالا و خدمات از پرداخت عوارض<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۸۶ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵؛

لایحه معافیت صادرات کالا و خدمات از پرداخت عوارض، مصوب جلسه مورخ دهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) و.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.

تأیید لایحه الحاق یک تبصره به قانون احداث پروژه‌های عمرانی  
بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع  
مالی و پولی کشور - مصوب ۱۳۶۶ (۱)

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۸۷ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵؛

لایحه الحاق یک تبصره به قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور - مصوب ۱۳۶۶، که در جلسه مورخ دهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون  
مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۸۵-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵؛

لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات  
امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی، مصوب جلسه مورخ دهم اسفندماه  
یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ  
۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) و.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.

تأیید لایحه ضرورت اخذ مجوز برای ساخت، خرید و فروش،  
نگهداری، تبلیغ و استفاده از دستگاه فلزیاب<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۴۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۹۹-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۰؛

لایحه ضرورت اخذ مجوز برای ساخت، خرید و فروش، نگهداری، تبلیغ و استفاده از دستگاه فلزیاب، مصوب جلسه مورخ پانزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۴۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.

تأیید طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۵۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۲۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۰۰-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۰؛

طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب جلسه مورخ پانزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) درک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۳۸ مورخ ۱۳۸۰/۱/۱۴.

تأیید لایحه موافقتنامه همکاری‌های علمی و فناوری بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۲۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۱۹ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۰۵۵ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳<sup>(۲)</sup>؛

لایحه موافقتنامه همکاری‌های علمی و فناوری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۸ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۰.

(۲) شورای نگهبان طی نامه‌ای به مجلس شورای اسلامی به لحاظ عدم فرصت رسیدگی در مهلت مقرر، تقاضای استمهال نمود.



تأیید لایحه تصویب پروتکل جلوگیری از اعمال غیرقانونی خشونت‌آمیز  
در فرودگاه‌هایی که در خدمت هواپیمایی کشوری بین‌المللی می‌باشند،  
مکمل کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی  
کشوری منعقد شده در مونترال به تاریخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی  
۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی (۱)

شماره: ۸۰/۲۱/۱۰۹۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۳۰ - ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۱۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۰۵۶  
مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳ (۲)؛

قانون تصویب پروتکل جلوگیری از اعمال غیرقانونی خشونت‌آمیز در  
فرودگاه‌هایی که در خدمت هواپیمایی کشوری بین‌المللی می‌باشند، مکمل  
کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری منعقد شده  
در مونترال به تاریخ ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی ۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی، مصوب  
جلسه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین  
شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

(۲) نامه دیر محترم شورای نگهبان به ریاست محترم مجلس شورای اسلامی که به علت عدم فرصت رسیدگی، تقاضای استمهال  
نموده است.

تأیید لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۶۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه متمم الحاقی به توافقنامه همکاری‌های کار و کارگری و  
اجتماعی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه متمم الحاقی به توافقنامه همکاری‌های کار و کارگری و اجتماعی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای فی‌مابین  
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلوواک<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای فی‌مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلوواک، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۴۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای کالا و مسافر  
بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لتونی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای کالا و مسافر بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لتونی، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال مصوبه نهمین اجلاس  
اعضای مونترال ۱۷-۱۵ سپتامبر ۱۹۹۷ میلادی برابر با  
۲۶-۲۴ شهریور ۱۳۷۶ هجری شمسی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۲۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۲-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال مصوبه نهمین اجلاس اعضای مونترال  
۱۷-۱۵ سپتامبر ۱۹۹۷ میلادی برابر با ۲۶-۲۴ شهریور ۱۳۷۶ هجری شمسی،  
مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای  
اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با  
موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۸ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۰.

تأیید لایحه تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع  
مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۲۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۸؛

لایحه تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۷۰ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳.

تأیید طرح استفساریه قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و خانواده شهداء، جانبازان از کارافتاده، اسراء و مفقودالائرهاى انقلاب اسلامى و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛

طرح استفساریه قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و خانواده شهداء، جانبازان از کارافتاده، اسراء و مفقودالائرهاى انقلاب اسلامى و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جتیی

(۱) د.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.



تأیید لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون  
شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به  
تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی (۱۳۳۷/۴/۳) هجری شمسی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۸۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۶۹ - ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون شناسایی و اجرای  
احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی  
(۱۳۳۷/۴/۳) هجری شمسی، مصوب جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه  
یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹  
شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.  
تذکر: در بند «۲» ماده «۱۲» کلمه «ملحق» صحیح است.

دیر شورای نگهبان

احمد جتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه اساسنامه مؤسسه آموزشی اکو<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه اساسنامه مؤسسه آموزشی اکو، مصوب جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه اصلاح ماده (۵۸) قانون استخدام وزارت اطلاعات و  
الحاق دو تبصره به آن<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛

لایحه اصلاح ماده (۵۸) قانون استخدام وزارت اطلاعات و الحاق دو تبصره به آن، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) و.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۴۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه اجازه منظور نمودن عوارض توسعه تلفن سال‌های  
۱۳۷۳ لغایت ۱۳۷۸ به حساب افزایش سرمایه  
دولت در شرکت‌های مخابرات<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۰۹۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛

لایحه اجازه منظور نمودن عوارض توسعه تلفن سال‌های ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۷۸  
به حساب افزایش سرمایه دولت در شرکت‌های مخابرات، مصوب جلسه مورخ  
بیست و دوم فروردین ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در  
جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و  
قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه اصلاح تبصره (۱) ماده واحده قانون تعیین وضعیت  
املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۰۹۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه اصلاح تبصره (۱) ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه اصلاح قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ  
پرداخت کارکنان دولت<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۰۹۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه اصلاح قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری  
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۰۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۳۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

تأیید لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری  
بین جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۲۱

تاریخ: ۸۰/۲/۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۷۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سوئیس، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۷.



تأیید طرح توزیع یکهزار میلیارد ریال افزایش درآمد متفرقه در همه استان‌ها بر اساس شاخص‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۹۸ - ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۹؛

طرح توزیع یکهزار میلیارد ریال افزایش درآمد متفرقه در همه استان‌ها بر اساس شاخص‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور، مصوب جلسه مورخ بیست و ششم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه الحاق دو تبصره به ماده (۱) قانون نحوه تأمین هیأت علمی  
مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۸۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۳۲ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

لایحه الحاق دو تبصره به ماده (۱) قانون نحوه تأمین هیأت علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور، مصوب جلسه مورخ بیست و هشتم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید طرح اصلاح ماده (۱۱) قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۳۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

طرح اصلاح ماده (۱۱) قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی، مصوب جلسه مورخ بیست و هشتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه موافقتنامه همکاری‌های فرهنگی، علمی و آموزشی  
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری  
دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۲۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

لایحه موافقتنامه همکاری‌های فرهنگی، علمی و آموزشی بین دولت  
جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا،  
مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس  
شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با  
موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی  
ایران و دولت رومانی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۲۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت رومانی، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱۴) قانون نظام هماهنگ  
پرداخت کارکنان دولت<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۵

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۳۴ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱۴) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه اجازه واگذاری حق دریافت عوارض آزادراه‌های تهران - کرج  
و کرج - قزوین به بانک ملی ایران<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۳۱ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

لایحه اجازه واگذاری حق دریافت عوارض آزادراه‌های تهران - کرج و  
کرج - قزوین به بانک ملی ایران، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه  
یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵  
شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.

تأیید لایحه تسری قانون تشکیل حساب پس انداز کارکنان دولت  
به کارکنان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۱۹۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۳۳ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۳؛

لایحه تسری قانون تشکیل حساب پس انداز کارکنان دولت به کارکنان نیروهای  
مسلح جمهوری اسلامی ایران، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم فروردین ماه  
یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۵  
شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۴ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹.



تأیید لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۷۰) قانون تأسیس  
بیمه مرکزی ایران و بیمه گری<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۶۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛

لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۷۰) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ردک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۹ مورخ ۱۳۸۰/۳/۶.

تأیید طرح نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای  
استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۸۸ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵؛

طرح نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴، مصوب جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۸۵ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۳.

تأیید طرح استفاده از ظرفیت خالی صنایع داروسازی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۶

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۹۳ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۷؛

طرح استفاده از ظرفیت خالی صنایع داروسازی، مصوب جلسه مورخ دوازدهم اردیبهشت‌ماه یک‌هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

## دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۸۵ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۳.

تأیید طرح اصلاح تبصره (۲) ماده ۷۰ قانون برنامه سوم توسعه  
اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران<sup>(۱)</sup>

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه ۸۵۱-ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۹؛

طرح اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی،  
اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب جلسه مورخ نهم خردادماه  
یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۹  
شورای نگهبان مطرح شد و مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۹۸ مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۱.

تأیید طرح سه فوریتی استفساریه مواد (۱۱) و (۱۳) قانون نظارت  
شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای  
اسلامی و ماده (۱۹) قانون انتخابات ریاست جمهوری<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۴۱۸

تاریخ: ۸۰/۳/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۸۵۲-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۹؛

طرح سه فوریتی استفساریه مواد (۱۱) و (۱۳) قانون نظارت شورای نگهبان بر  
انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی و ماده (۱۹) قانون انتخابات  
ریاست جمهوری، مصوب جلسه مورخ نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد  
مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۹ شورای نگهبان مطرح شد که  
مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۹۸ مورخ ۱۳۸۰/۲/۳۱.

تأیید لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران  
و دولت جمهوری کوبا<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۱۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۲- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷؛

لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
جمهوری کوبا، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و  
هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح  
شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۴.

تأیید طرح تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۹۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷؛

طرح تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۷ و اصلاحیه آن مندرج در روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۲۹ مورخ

تأیید لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و  
دولت جمهوری آفریقای جنوبی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۹۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۵ - ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷؛

لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۱.



تأیید لایحه اصلاح بند (۱) تبصره (۱) ماده (۳) قانون اجازه وصول مالیات غیرمستقیم از برخی کالاها و خدمات (۱)

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۱۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۸ - ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۹؛

لایحه اصلاح بند (۱) تبصره (۱) ماده (۳) قانون اجازه وصول مالیات غیرمستقیم از برخی کالاها و خدمات، مصوب جلسه مورخ بیست و دوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه هزینه قطعی منظور نمودن درآمد موضوع لایحه قانونی راجع به  
تخصیص معادل یک روز درآمد حاصل از صادرات نفت برای  
فعالیت‌های عمرانی استان‌ها<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۰۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۱ - ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷؛

لایحه به هزینه قطعی منظور نمودن درآمد موضوع لایحه قانونی راجع به  
تخصیص معادل یک روز درآمد حاصل از صادرات نفت برای فعالیت‌های عمرانی  
استان‌ها، مصوب جلسه مورخ بیست و سوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد  
مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که  
مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۱.

تأیید لایحه تغییر قانون اصلاح بند (۱) ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب  
۱۳۷۰ - و اصلاح ماده (۳۳) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ (۱)

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۹۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۰ - ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷؛

لایحه تغییر قانون اصلاح بند (۱) ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۷۰ - و  
اصلاح ماده (۳۳) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱، که در جلسه مورخ بیست و سوم  
خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ  
۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی  
شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه صدور مجوز کارت معافیت از خدمت برای متعهدین خدمت  
فاقد ردیف حقوقی استخدامی در وزارت آموزش و پرورش<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۰۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۲۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۷؛

لایحه صدور مجوز کارت معافیت از خدمت برای متعهدین خدمت فاقد ردیف حقوقی استخدامی در وزارت آموزش و پرورش، مصوب جلسه مورخ بیست و سوم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأیید لایحه پذیرش اصلاحیه بند (الف) ماده (۱۴) اساسنامه  
آژانس بین‌المللی انرژی اتمی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۱۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۹؛

لایحه پذیرش اصلاحیه بند (الف) ماده (۱۴) اساسنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۴.

تأیید طرح عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک‌ها و دستگاه‌ها و سایر  
 مؤسسات و شرکت‌های دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد  
 اشتغال بیشتر در طرح‌های تولیدی و صادراتی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۳۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۶-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۹؛

طرح عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک‌ها و دستگاه‌ها و سایر مؤسسات و  
 شرکت‌های دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در  
 طرح‌های تولیدی و صادراتی، مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم خردادماه یکهزار  
 و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ شورای  
 نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۴.

تأیید طرح اصلاح ماده (۵۸) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۰۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۳۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۴۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۹؛

طرح اصلاح ماده (۵۸) آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۱.

تأیید لایحه اصلاح بند (۲) قانون اصلاح بندهای (ز) و (ح) ماده (۸۴) و  
بند (ج) ماده (۸۶) قانون محاسبات عمومی کشور<sup>(۱)</sup>

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۴۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۶۵ - ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۲؛

لایحه اصلاح بند (۲) قانون اصلاح بندهای (ز) و (ح) ماده (۸۴) و بند (ج) ماده (۸۶) قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۸ مورخ ۱۳۸۰/۴/۲۴.





## فصل دوم

طرح‌ها و لوایح  
مصوب مجلس که  
پس از رفع ایرادات  
شورای نگهبان تایید  
شده است



## مغایرت لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۴۷۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۸۲۴-ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱؛

لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند، مصوب جلسه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

«در ماده ۲۳<sup>(۱)</sup> از نظر ارجاع به داوری بدون تقیید به تصویب مجلس شورای اسلامی خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۲۳ (تفسیر و حل و فصل اختلافات): هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل تشریفات میانجی گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از تشریفات میانجی گری، گرچه به خودی خود الزام آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدید نظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرف های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی گری، اختلاف می تواند طبق اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرف های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

(۲) اصل یکصد و سی و نهم: صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در هر مورد، موقوف به تصویب هیأت وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد مهم داخلی باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می کند.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۱۳۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۷

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۳۸۲۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱ لایحه شماره ۱۶۷۳۳/۵۶۵۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۱۰/۲۶ دولت در مورد موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۳۰ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

## مهدی کروی

## ریس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده -** به دولت اجازه داده می شود به موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند به شرح پیوست که در یک مقدمه و (۲۴) ماده و پیوست های (الف) و (ب) به تصویب رسیده با رعایت شرط زیر بپیوندد و تشریفات پذیرش موضوع ماده (۱۷) موافقتنامه را انجام دهد.

«الحاق به موافقتنامه حاضر به معنای الحاق و پذیرش کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها

نمی باشد».

(۱) اصل نود و چهارم = کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدید نظر به مجلس بازگرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

## بسم الله الرحمن الرحيم

### مقدمه

### طرف‌های متعاقد،

...

### ماده ۲۳- تفسیر و حل و فصل اختلافات:

هر اختلافی در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، در صورت عدم حل و فصل آن توسط کمیسیون، برای حل و فصل به تشریفات میانجی‌گری که توسط کمیسیون تصویب خواهد شد، ارجاع خواهد گردید. نتایج حاصل از این تشریفات میانجی‌گری، گرچه به خودی خود الزام‌آور نیست، اما بنیان جدیدی برای تجدیدنظر در مسأله مورد اختلاف توسط طرف‌های اختلاف خواهد بود. در صورت عدم حل اختلاف از طریق تشریفات میانجی‌گری، اختلاف می‌تواند طبق اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به آن دیوان ارجاع گردد، مگر آنکه طرف‌های اختلاف، در مورد شیوه حل اختلاف دیگری به توافق برسند.

مقادیر اصل ۱۳۹ قانون اساسی لازم‌الرعايه می‌باشد.

ماده ۲۴-.....

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۷۷۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۱۳۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۷ و شماره ۳۸۲۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۳۱ و پیرو نامه شماره ۱۳۷۹/۲۱/۴۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴؛  
 لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۶/۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.  
 تذکر: عبارت اصلاح به عمل آمده باید به صورت زیر بیاید:

«مفاد اصل ۱۳۹ قانون اساسی در خصوص مورد فوق لازم‌الرعایه می‌باشد».

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۶ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۵۸ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ و پیرو نامه شماره ۱۱۱ - ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ لایحه شماره ۱۵۳۴۱/۸۲۶۵۳ مورخ ۱۳۷۴/۱۲/۹ دولت در خصوص موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده -** لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت مشتمل بر یک مقدمه و (۲۰) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

مغایرت لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران  
و دولت کویت با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۵۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۱ - ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶؛

لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت  
مصوب جلسه مورخ بیست و سوم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس  
شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا  
به شرح ذیل اعلام می گردد:

«اطلاق ماده ۱۳<sup>(۱)</sup> چون شامل انتقال اموال دولتی که از تفایس ملی می باشد نیز  
می گردد مغایر اصل ۸۳ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) بخش دوم - آموزش عالی

ماده ۱۳ - تقویت همکاری بین دانشگاه ها و مراکز تحقیقات علمی دو کشور از طریق مبادله استاد، دانشجو، محقق و همچنین تبادل  
تجربیات و کتب و اسناد و نسخه های خطی قدیمی.

(۲) اصل هشتاد و سوم = بناها و اموال دولتی که از تفایس ملی باشد قابل انتقال به غیر نیست، مگر با تصویب مجلس شورای  
اسلامی آن هم در صورتی که از تفایس منحصر به فرد نباشد.

### بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت  
 نظر به تمایل دو کشور جمهوری اسلامی ایران و کویت نسبت به تحکیم و  
 گسترش همکاری‌های دوجانبه و تلاش در راه تقویت پیوندهای فرهنگی، علمی دو  
 کشور بر اساس اصول و قوانین جاری، دو طرف در زمینه‌های زیر توافق نمودند:

#### بخش اول - آموزش عمومی:

ماده ۱-...

#### بخش دوم - آموزش عالی:

ماده ۱۳- تقویت همکاری بین دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات علمی دو کشور از  
 طریق مبادله استاد، دانشجو، محقق و همچنین تبادل تجربیات.

ماده ۱۴-...

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۳۶ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۳ و شماره ۱۱۱ - ق مورخ

۱۳۷۹/۵/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۵۸ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲:



لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یکم آبانماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون  
بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر  
با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۵۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶؛

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی که در جلسه مورخ بیست و سوم مردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۶/۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«**اطلاق ماده ۱۳<sup>(۱)</sup> چون شامل ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی به**

(۱) ماده ۱۳ - حل و فصل اختلافات

۱- هر گونه اختلاف میان دو عضو یا بیشتر در ارتباط با تفسیر یا اجرای این کنوانسیون که به وسیله مذاکره یا از راه‌های دیگر حل اختلاف رفع‌شدنی نباشد، به درخواست یکی از آنها به دیوان داوری که به شرح زیر تشکیل می‌شود ارجاع خواهد شد. هر طرف دعوا، داوری را انتخاب خواهد کرد و این دو داور، داور سومی را انتخاب خواهند کرد که رییس دیوان خواهد بود. چنانچه سه ماه پس از دریافت درخواست، یکی از طرف‌ها داور را انتخاب نکند یا اگر داوران در انتخاب رییس کوتاهی کنند، هر یک از طرف‌ها می‌تواند از دیرکمل تقاضای انتصاب داور یا رییس دیوان داوری را بنماید.

۲- حکم دیوان داوری که به موجب مفاد بند (۱) صادر شده است، برای طرف‌های دعوا لازم‌الرعایه خواهد بود.

۳- دیوان داوری قواعد دادرسی خود را تعیین خواهد نمود.

۴- تصمیمات دیوان داوری هم نسبت به رویه‌ها و محل گردهمایی خود و هم نسبت به هر گونه اختلاف مطرح نزد آن با رأی

داوری می‌شود مغایر اصل ۱۳۹<sup>(۱)</sup> قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۳۵-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۳

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲/۷۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ و پیرو نامه شماره ۱۱۰-ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ لایحه شماره ۱۹۸۹۹/۸۱۸۸۲ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۳ دولت در خصوص الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۲)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

⊕ اکثریت گرفته خواهد شد.

۵- هرگونه اختلافی که ممکن است میان طرف‌های دعوا در زمینه تفسیر و اجرای حکم ایجاد شود، می‌تواند توسط هر یک از طرف‌ها برای قضاوت به دیوان داوری که حکم را صادر نموده است، ارجاع شود.

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۱.

(۲) همین کتاب، صفحه ۹۲.

**ماده واحده -** به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به کنوانسیون بین المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال یک هزار و نهصد و هفتاد و دو میلادی برابر با سال یک هزار و سیصد و پنجاه و یک هجری شمسی، مشتمل بر یک مقدمه و (۱۶) ماده و دو ضمیمه به شرح پیوست، ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری الزامی است.

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۲۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۲

#### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۲۳۵ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۳ و شماره ۱۱۰ - ق مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۷۵۹ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲:

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی کانتینرهای ایمن مصوب ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ یکم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمد مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۹.

## مغایرت قانون اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۸۷۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۱۵۹/ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۰؛

لایحه اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی، مصوب جلسه مورخ پانزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۳ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شوری به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در صدر ماده ۱۳<sup>(۱)</sup> تعیین مقررات بهداشت محیطی مربوط به مراکز تهیه و

(۱) ماده ۱۳ - مقررات بهداشت محیطی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی، در آیین‌نامه اجرایی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازات‌های بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه نقدی به‌ازای هر مورد نقض بهداشت محیطی خواهد بود. میزان مجازات‌های یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سال یک‌بار) بنا به اعلام بانک مرکزی و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است.

مأمورینی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشت محیط اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می‌شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشت محیطی را یا ذکر تخلف یا تنظیم گزارش به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند. شرایط بازگشایی و میزان مهلت مناسب برای رفع نواقص بهداشت محیطی اماکن و مراکز مذکور، تکالیف مدیر هر مرکز و یا مکان یاد شده برای رفع نواقص، نحوه تعطیل موقت محل‌های مورد اشاره با انجام مهر و موم یا لاک و مهر و دفعات تعطیلی و زمان آنها، چگونگی معرفی متخلف به دادگاه و وظایف و مسؤولیت‌های مسؤول بهداشت محل و نیز مأموران نظارت در اجرای این موارد در آیین‌نامه اجرایی این ماده مشخص خواهد شد.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین خواهد شد.



تولید و نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی و بهداشتی و اماکن عمومی به آیین‌نامه اجرایی این ماده محول شده است. به لحاظ اینکه این امر جنبه تقنین دارد، خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی<sup>(۱)</sup> است.

۲- نظر به اینکه شرایط بازگشایی و نحوه تعطیل موقت و دفعات تعطیل و زمان آنها به آیین‌نامه اجرایی این ماده محول شده است، این امر نیز تقنین تلقی می‌شود و خلاف اصل ۸۵ قانون اساسی است.<sup>(۲)</sup>

۳- چون حق اعتراض به مراجع قضایی برای اشخاص ذکر نگردیده، از این جهت مغایر اصل ۳۴ قانون اساسی<sup>(۳)</sup> شناخته شد.

۴- عبارت «چگونگی معرفی متخلف به دادگاه» مبهم است. بعد از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

🔸 تبصره ۲- مأموران انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات تعطیل موقت، بازرسی و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل همکاری لازم را با مأموران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بعمل آورند.

(۲ و ۱) اصل هشتاد و پنجم = سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند، ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به‌صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود.

همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دایمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های ذریع و واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم یا شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به‌منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

(۳) اصل سی و چهارم = دادخواهی حق مسلم هر فرد است و هر کس می‌تواند به‌منظور دادخواهی به دادگاه‌های صالح رجوع نماید. همه افراد ملت حق دارند این‌گونه دادگاه‌ها را در دسترس داشته باشند و هیچ‌کس را نمی‌توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آن را دارد منع کرد.

## تذکر:

۱- مرجع تعیین مجازات‌های بازدارنده در موارد نقض بهداشت محیطی، باید مشخص گردد.

۲- قبل از عبارت «شرایط بازگشایی» لازم است مرجع تعطیل‌کننده و شرایط تعطیل به صراحت مشخص گردد.

قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۵۱-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۶

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۸۷۴ مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۹ و پیرو نامه شماره ۱۵۹/ق مورخ ۱۳۷۹/۶/۲۰ لایحه شماره ۱۹۱۱۸/۳۳۲۴۳ مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۴ دولت در مورد اصلاح ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده - ماده (۱۳) قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مصوب سال ۱۳۴۶/۴/۲۲ به شرح زیر اصلاح می گردد:**

**ماده ۱۳ -** تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی، وضع ساختمانی، وسایل کار ممنوع است و مستوجب مجازات می باشد. مقررات بهداشتی مربوط به مراکز تهیه و تولید، نگهداری، توزیع، فروش و حمل و نقل مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و اماکن عمومی در آیین نامه اجرایی این ماده تعیین خواهد شد. تخلف از مقررات مذکور مستوجب مجازات های بازدارنده از بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) تا پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) ریال جریمه نقدی به ازای هر مورد نقض مقررات بهداشتی خواهد بود. میزان مجازات های یاد شده بر اساس نرخ تورم (هر سال یک بار) بنا به اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید هیأت وزیران قابل افزایش است.

مأمورینی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای نظارت بهداشتی اماکن و مراکز موضوع این ماده تعیین می شوند مکلفند متخلفین از مقررات بهداشتی را با ذکر موارد تخلف با تنظیم گزارشی به مسؤول بهداشت محل معرفی نمایند. مسؤول بهداشت محل در صورت تأیید گزارش به صاحب مرکز و یا مسؤولین مربوطه اخطار می نماید تا نسبت به رفع نواقص بهداشتی در مهلت تعیین شده اقدام کند در صورت عدم رفع موارد تخلف، دستور تعطیل محل و مهر و موم و لاک و مهر آن را صادر می نماید و پس از برطرف شدن نواقص و تأیید مسؤول بهداشت محل از واحد مربوطه رفع تعطیل و فک مهر و موم خواهد شد. در تمام موارد مذکور پرونده جهت رسیدگی به دادگاه صالحه ارجاع می گردد.



مقررات بهداشتی، وظایف و مسؤولیت‌های مسؤول بهداشت محل و مأمورین نظارت مدت زمان‌های لازم برای رفع نواقص بهداشتی و سایر امور مربوطه در اجرای این ماده واحده در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

**تبصره ۱-** صاحبان مراکز مزبور در صورتی که اقدامات انجام شده را خلاف قانون و مقررات مربوطه بدانند می‌توانند به مرجع قضایی صالح شکایت نمایند.

**تبصره ۲-** مأمورین انتظامی موظفند در تمام مراحل اجرای عملیات بازرسی، تعطیل و مهر و موم یا لاک و مهر کردن محل، همکاری لازم را با مأمورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عمل آورند.

**تبصره ۳-** آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تدوین می‌گردد.

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۴۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۱

### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۵۱- ق مورخ ۷۹/۹/۱۶ و شماره ۱۵۹- ق مورخ ۷۹/۶/۲۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۸۷۴ مورخ ۷۹/۶/۲۹:

لایحه اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و

بهداشتی<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سیزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۹/۲۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«با استظهار باینکه منظور از کلمه «نظیر» در عبارت (تخلف از مقررات بهداشتی نظیر عدم رعایت بهداشت فردی،...) تعیین مصادیق آن است که به آیین‌نامه محول گردیده» به نظر شورا اشکال مرتفع شده است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

---

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۴.

### مغایرت قانون موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۳۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۶-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸؛

لایحه موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو، مصوب جلسه مورخ دوم آبان‌ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اطلاق ماده ۱۳<sup>(۱)</sup> از این جهت که شامل مواردی می‌شود که باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد مغایر اصل ۷۷ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۱۳ (اصلاحیه‌ها) = این موافقتنامه ممکن است از طریق اصلاحیه‌هایی که مورد توافق طرف‌های متعاقد باشد اصلاح شود. اصلاحیه‌ها یا پذیرش طرف‌های متعاقد قابل اجرا خواهد بود.

(۲) اصل هفتاد و هتم = عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادهای موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۸۰-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۹

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۶ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۲۴۶-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸، لایحه شماره ۲۲۹۸۹/۱۵۴۰۳ مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۶ دولت در مورد موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده** - موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

**تبصره** - پذیرش اصلاحیه‌های موضوع ماده (۱۳) این قانون از طرف ایرانی منوط به رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی خواهد بود.

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

بسم الله الرحمن الرحيم  
 موافقتنامه همکاری های تجاری اکو<sup>(۱)</sup>

مقدمه:

دولت های امضاءکننده این موافقتنامه (از این به بعد طرف های متعاقد نامیده می شوند) که کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (که از این پس «اکو» نامیده می شود) می باشند.

با در نظر گرفتن مقاصد و اهداف اکو که در منشور آن یعنی عهدنامه از میر مقرر گردیده و همچنین مفاد راهبرد همکاری اقتصادی در منطقه اکو؛

با یادآوری بیانیه تهران در اولین نشست سران اکو که در ماه فوریه ۱۹۹۲ (بهمن ماه ۱۳۷۰) برگزار شد و اعلامیه و بیانیه مشترک مصوب دومین اجلاس سران که در ماه ژوئیه ۱۹۹۳ (تیر ماه ۱۳۷۲) در استانبول برگزار شد. همچنین اعلامیه و بیانیه مشترک اسلام آباد در سومین اجلاس سران اکو در ماه مارس ۱۹۹۵ (اسفندماه ۱۳۷۴) در اسلام آباد و بیانیه های عشق آباد که در چهارمین نشست سران اکو در عشق آباد و اجلاس های فوق العاده سران که به ترتیب در ماه مه ۱۹۹۶ (اردیبهشت ماه ۱۳۷۵) و ۱۹۹۷ (اردیبهشت ماه ۱۳۷۶) برگزار شد و اعلامیه آلمانی در پنجمین نشست سران اکو در ماه مه ۱۹۹۸ (اردیبهشت ماه ۱۳۷۷) در آلمانی.

با ابراز علاقه به افزایش همکاری تجاری اکو برای حفظ رشد و توسعه اقتصادی تمام کشورهای عضو که برای ثبات و رفاه منطقه لازم می باشد؛

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

با تأکید مجدد بر عزم خود برای ایجاد ساز و کاری برای ارتقاء تجارت درون منطقه‌ای اکو سازگار با قواعد و اصول پذیرفته شده بین‌المللی با تأکید خاص بر اهمیت تسهیل آزادسازی تجارت در منطقه اکو؛

با ترغیب کشورهای عضوی که تاکنون به سازمان جهانی تجارت نپیوسته‌اند به انجام اقدامات ضروری برای انجام این کار؛

با تشخیص نیاز به ارایه همکاری، حمایت و مساعدت به کشورهای عضوی که در فرآیند تقاضا یا الحاق به سازمان جهانی تجارت هستند؛

با تشخیص اینکه موانع غیر تعرفه‌ای موانعی جدی به‌ویژه بر سر راه جریان تجارت درون منطقه‌ای اکو هستند؛

با توجه به تلاش‌های مهم یک‌جانبه طرف‌های متعاقد در سال‌های اخیر برای آزادسازی تجارت و باز کردن بیشتر اقتصادهای خود؛

با تأکید مجدد بر تعهد خود برای نیل به آزادسازی تدریجی تجارت؛

با در نظر گرفتن نیاز فوری به ارتقای تجارت درون منطقه‌ای اکو که هم‌اکنون سهم بسیار کوچکی از کل حجم تجارت منطقه اکو را تشکیل می‌دهد؛

با تصمیم به از میان برداشتن تدریجی موانع به‌ویژه موانع غیر تعرفه‌ای برای ارتقاء اساسی تجارت خود؛

به شرح زیر موافقت نموده‌اند:

ماده ۱- اصول:...

ماده ۱۳- اصلاحیه‌ها:

این موافقتنامه ممکن است از طریق اصلاحیه‌هایی که مورد توافق طرف‌های

متعاقد باشد اصلاح شود. اصلاحیه‌ها با پذیرش طرف‌های متعاقد قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۴- لازم‌الاجرا شدن:....

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۳۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸۰- ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ و شماره ۲۶۴- ق مورخ ۷۹/۸/۸ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۶ مورخ ۷۹/۸/۱۴؛  
لایحه موافقتنامه همکاری‌های تجاری اکو که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۴ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

مغایرت قانون موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری  
اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۳۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸؛

لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران  
و دولت پادشاهی اردن هاشمی، مصوب جلسه مورخ دوم آبان ماه یک هزار و سیصد  
و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان  
مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:  
«ماده ۱۳<sup>(۱)</sup> مغایر اصل ۷۷ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد».

(۱) ماده ۱۳ (اصلاحات) = در صورت اقتضا، این موافقتنامه را می توان در هر زمان با رضایت طرف های متعاقد و از طریق

مجاری سیاسی، اصلاح کرد.

(۲) همین کتاب صفحه ۱۰۸.



## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۳۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۴۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۸ و پیرو نامه شماره

۷۹/۲۱/۱۱۳۵ مورخ ۷۹/۸/۱۴:

لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن هاشمی<sup>(۱)</sup>، با توجه به مفاد تبصره ذیل ماده واحده<sup>(۲)</sup>، موضوع اشکال قبلی متفی است لذا لایحه مزبور خلاف قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۷۷ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰.

(۲) تبصره ماده واحده = اعلام موافقت از سوی وزارت راه و ترابری با هر گونه اصلاح در موافقتنامه حاضر، موقوف به طی تشریفات قانونی موضوع اصل (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می باشد.

مخالفت طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت  
مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون  
مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷)  
قانون مطبوعات با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۶۷ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰؛

طرح استفساریه<sup>(۱)</sup> نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در  
مقررات جزائی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و  
بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات، مصوب جلسه  
مورخ هشتم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه

(۱) موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا منظور از عبارت (اهانت، توهین و یا هتک حرمت) ر.ک به مقررات جزایی از جمله مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات عبارت است از به کار بردن الفاظی که دلالت صریح بر فحاشی و سب و لعن دارد یا خیر؟ و در صورت عدم صراحت مطلب و انکار متهم بر قصد اهانت و هتک حرمت آیا موضوع از مصادیق مواد ذکر می‌باشد یا خیر؟  
نظر مجلس:

منظور از اهانت، توهین و یا هتک حرمت ر.ک به مقررات جزایی از جمله مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات عبارت از ارتکاب اعمال و یا به کار بردن الفاظی است که دلالت صریح بر فحاشی، تحقیر، توهین و هتک حرمت علیه افراد و مقدسات دارد و در صورت عدم صراحت مطلب و انکار متهم بر قصد اهانت و هتک حرمت، موضوع از مصادیق جرایم ر.ک به موارد مذکور و امثال آن نیست.

مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«چون عنوان اهانت، توهین، تحقیر، هتک حرمت علیه افراد و مقدسات شامل مواردی که دلالت عرفی و عقلایی در حد ظهور هم داشته باشد می‌شود و همه این موارد خلاف شرع است از این رو منحصر نمودن صدق عناوین مذکور به خصوص موردی که صراحت داشته باشد خلاف موازین شرع شناخته شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

#### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

#### شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۴ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۲۶۷-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰، طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴)

قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

#### نظر مجلس:

از نظر مقررات کیفری اهانت و توهین و... عبارت است از به کار بردن الفاظی که صریح یا ظاهر باشد و یا ارتکاب اعمال و انجام حرکاتی که با لحاظ عرفیات جامعه و با در نظر گرفتن شرایط زمانی و مکانی و موقعیت اشخاص موجب تحقیر آنان شود و با عدم ظهور الفاظ توهین تلقی نمی‌گردد.

#### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

#### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۹۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۵ و شماره ۲۶۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۳۴ مورخ ۷۹/۸/۱۴؛  
طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت، توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد (۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهارم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

## مخالفت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره، مصوب جلسه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می گردد:

«ذیل بند ۲ ماده ۶<sup>(۱)</sup> که پرداخت و اخذ خسارت تأخیر تادیه را تجویز کرده است

خلاف شرع شناخته شد».

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۶ - مصادره و جبران خسارت:

۱- سرمایه گذاری های سرمایه گذاران هر یک از طرف های متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر ملی، مصادره و سلب مالکیت نخواهد شد و یا تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آنکه اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض آمیز و در مقابل پرداخت سریع، کافی و مؤثر غرامت انجام پذیرد.

۲- چنین خسارتی باید معادل ارزش عادلانه روز سرمایه گذاری مصادره شده، بلافاصله قبل از انجام مصادره یا قبل از آگاهی عمومی از مصادره قریب الوقوع باشد. چنین خسارتی باید شامل خسارت اضافی به نرخ رسمی تجاری در ازای مدت تأخیر پرداخت ها از تاریخ مصادره سرمایه گذاری تا تاریخ پرداخت باشد و بدون تأخیر غیرموجه پرداخت شود.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۸۳ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۶۰ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۹ و پیرو نامه شماره ۲۷۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱، لایحه شماره ۲۰۴۶۹/۱۸۲۴۱ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ دولت در مورد موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره مشتمل بر یک مقدمه و چهارده ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

### بسم الله الرحمن الرحيم

#### مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره که از این پس «طرف‌های متعاقد» نامیده می‌شوند، با علاقه‌مندی به تحکیم همکاری‌های اقتصادی در جهت تأمین منافع هر دو دولت،

با هدف به کارگیری منابع اقتصادی و امکانات بالقوه خود در امر سرمایه‌گذاری و نیز ایجاد و حفظ شرایط مساعد برای سرمایه‌گذاری‌های اتباع طرف‌های متعاقد در قلمرو یکدیگر،

و با تأیید لزوم تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های اتباع طرف‌های متعاقد در قلمرو یکدیگر، به شرح زیر توافق نمودند:

#### ماده ۱- تعاریف...

#### ماده ۲- مصادره و جبران خسارت:

۱- سرمایه‌گذاری‌های سرمایه‌گذاران هر یک از طرف‌های متعاقد توسط طرف متعاقد دیگر ملی، مصادره و سلب مالکیت نخواهد شد و یا تحت تدابیر مشابه قرار نخواهد گرفت، مگر آنکه اقدامات مزبور برای اهداف عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به روش غیر تبعیض‌آمیز و در مقابل پرداخت سریع، کافی و مؤثر غرامت انجام پذیرد.

۲- چنین خسارتی باید معادل ارزش عادلانه روز سرمایه‌گذاری مصادره شده، بلافاصله قبل از انجام مصادره یا قبل از آگاهی عمومی از مصادره قریب‌الوقوع باشد.



در صورت تأخیر در پرداخت خسارت، طرفین در مورد هزینه‌های تأخیر پرداخت خسارت با یکدیگر مذاکره و توافق خواهند کرد.  
ماده ۷- زیان‌ها....

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۰۰۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

#### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۵۸۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ و شماره ۲۷۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۶۰ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۹؛  
لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهاردهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

مغایرت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از  
سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و  
دولت جمهوری آذربایجان با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۵۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۵ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مصوب جلسه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می شود:

«اطلاق ارجاع به داوری در ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این جهت که شامل مواردی می شود که

(۱) ماده ۱۱ - حل و فصل اختلافات میان طرفین:

۱- طرفین با حسن نیت و روح همکاری جهت یافتن راه حل منصفانه و سریع برای هر گونه اختلاف در خصوص تفسیر یا اجرای موافقتنامه تلاش خواهند نمود. در این خصوص طرفین به منظور شرکت در مذاکرات مستقیم و هدفمند جهت نیل به چنین راه حلی توافق می نمایند. اگر طرفین نتوانند طی (۱۲) ماه از شروع اختلاف بین خود از طریق روش پیش گفته به توافق برسند، اختلاف می توانند بنا به درخواست هر کدام از طرفین به یک دیوان داوری سه نفره ارجاع شود.

۲- هر کدام از طرفین ظرف دو ماه پس از دریافت درخواست، یک داور تعیین خواهد نمود. این دو داور، داور سومی را به عنوان سرداور انتخاب خواهند کرد که تابعیت کشور ثالثی را دارا باشد و کشور یاد شده در زمان داوری با طرفین روابط سیاسی داشته باشد. در صورتی که یکی از طرفین ظرف مدت مقرر داوری را تعیین نماید طرف دیگر می تواند از رییس دیوان بین المللی دادگستری تقاضای تعیین داور نماید.

۳- در صورتی که دو داور ظرف مدت دو ماه پس از انتصاب خود نتوانند در مورد انتخاب سرداور به توافق برسند، سرداور بنا

مربوط به اموال عمومی و دولتی است خلاف اصل ۱۳۹ قانون اساسی<sup>(۱)</sup> شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۷۹-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۲۹

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۵۳ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۷ و پیرو نامه شماره

۲ به درخواست هر یک از طرفین توسط رییس دیوان بین‌المللی دادگستری تعیین خواهد گردید.

۴- چنانچه در موارد ر.ک به بندهای (۲) و (۳) این ماده، رییس دیوان بین‌المللی دادگستری از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط معاون وی انجام خواهد گرفت و چنانچه معاون وی نیز از انجام وظیفه یاد شده معذور یا تبه یکی از طرفین باشد انتصاب توسط عضو ارشد دیوان که تابعیت هیچ یک از طرفین را نداشته باشد، انجام خواهد شد.

۵- دیوان داوری سه ماه از تاریخ انتخاب سرداور فرصت خواهد داشت تا در خصوص آیین دادرسی، با رعایت سایر مفاد موافقتنامه، توافق کند در صورت عدم توافق، دیوان از رییس دیوان بین‌المللی دادگستری درخواست خواهد کرد آیین دادرسی را با ملحوظ داشتن مقررات آیین داوری بین‌المللی که مورد قبول عمومی واقع شده تعیین نماید.

۶- در مواردی که طرفین به نحو دیگری توافق کنند، ظرف هشت ماه از تاریخ انتخاب داور سوم کلیه لوازم تقدیم و تمامی رسیدگی‌ها کامل خواهد شد و دیوان تصمیم خود را ظرف مدت دو ماه از تاریخ آخرین لوازم یا تاریخ پایان رسیدگی، هر کدام که دیرتر باشد، اتخاذ خواهد کرد. تصمیمات دیوان داوری با اکثریت آراء اتخاذ می‌گردد که برای طرفین قطعی و الزام‌آور خواهد بود.

۷- هزینه‌های سرداور، دیگر داوران و نیز سایر هزینه‌های دادرسی به‌طور مساوی توسط طرفین پرداخت خواهد شد، با این وجود دیوان ممکن است با صلاحدید خود تصمیم بگیرد که یکی از طرفین نسبت بیشتری از هزینه‌ها را پرداخت نماید.

۸- چنانچه اختلافی برابری مقررات ماده (۱۰) به دیوان داوری بین‌المللی دیگری ارجاع شده باشد و رسیدگی به آن در دادگاه مذکور ادامه داشته باشد به دیوان داوری بین‌المللی مقرر در این ماده ارجاع نخواهد شد این امر مانع از انجام مذاکرات مستقیم و هدفمند میان طرفین نخواهد بود.

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۱.

۲۷۵- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ لایحه شماره ۱۹۵۱۵/۱۸۲۴۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ دولت در مورد موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

### مهدی کروی

#### ریس مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان، مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - اجرای ماده (۱۱) این موافقتنامه در خصوص ارجاع به داوری از طرف ایرانی موکول به رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی خواهد بود.

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۳۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۳۷۹- ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ و شماره ۲۷۵- ق

مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۵۳ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۷؛  
 لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت  
 جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه  
 مورخ بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس  
 شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۴ شورای نگهبان مطرح شد  
 که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

## مغایرت لایحه حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه‌ای با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۶۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۹/۶

### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۰۶ - ق مورخ ۷۹/۷/۱۸ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۲۲۳ مورخ ۷۹/۸/۲۶<sup>(۱)</sup>؛

لایحه حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه‌ای، مصوب جلسه مورخ پانزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۹/۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر این شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

#### «در مورد ماده ۲:

الف - با توجه به اینکه در قسمت اخیر ماده تعیین شرایط به آیین نامه واگذار شده است. از این جهت که آیا منظور شرایط ر.ک به قانون اختراع، قانون ثبت علائم اختراعات است و یا تعیین شرایط جدید در آیین نامه است ابهام دارد. و در صورت اخیر مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> است و بعد از رفع ابهام اعلام نظر می‌شود.

(۱) شورای نگهبان طی نامه‌ای در تاریخ ۷۹/۸/۲۶ بر اساس اصل (نود و پنجم) قانون اساسی که بیان می‌دارد:

«در مواردی که شورای نگهبان مدت ده روز را برای رسیدگی و اظهار نظر نهایی کافی نداند، می‌تواند از

مجلس شورای اسلامی حداکثر برای ده روز دیگر با ذکر دلیل خواستار تمدید فرصت شود.»

به دلیل عدم فرصت رسیدگی تقاضای استمهال نمود.

(۲) اصل هشتاد و پنجم - سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار

ب- در هر حال کلمه عبارت «ممکن است» باید در «سطر اول این ماده» حذف گردد، زیرا در صورت وجود شرایط باید اختراع نرم افزار شناخته شود»<sup>(۱)</sup>.  
تذکرات:

۱- در ماده ۱۲ کلمه «سال» اضافی است.

۲- در ماده ۱۵ در صدر اول عبارت قبل از کلمه «جرم» کلمه «رسیدگی» اضافه شود.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۲-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۵

### شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۲۶۹ مورخ ۱۳۷۹/۹/۶ و پیرو نامه شماره

۳۰۶-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸، لایحه شماره ۱۶۷۹۱/۳۰۸۷۸ مورخ ۱۳۷۷/۵/۱۴

② قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند، ولی در موارد ضروری می تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می نماید به صورت آزمایشی اجرا می شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود.

همچنین مجلس شورای اسلامی می تواند تصویب دایمی اساننامه سازمان ها، شرکت ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون های ذریط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.  
(۱) همین کتاب، صفحه ۱۰۳.

دولت در مورد حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

**ماده ۱-** حق نشر، عرضه، اجرا و حق بهره‌برداری مادی و معنوی نرم‌افزار رایانه‌ای متعلق به پدیدآورنده آن است. نحوه تدوین واریه داده‌ها در محیط قابل پردازش رایانه‌ای نیز مشمول احکام نرم‌افزار خواهد بود. مدت حقوق مادی سی (۳۰) سال از تاریخ پدید آوردن نرم‌افزار و مدت حقوق معنوی نامحدود است.

**ماده ۲-** در صورت وجود شرایط، ممکن است نرم‌افزار به عنوان اختراع شناخته شود. شرایط مذکور را آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین خواهد کرد.

**ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:**

**ماده ۲-** در صورت وجود شرایط مقرر در قانون ثبت علائم و اختراعات، نرم‌افزار به عنوان اختراع شناخته می‌شود، آیین‌نامه مربوط به این ماده به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

**ماده ۳-...**

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.



**ماده ۱۵-** جرم مذکور در ماده (۱۳) با شکایت شاکی خصوصی آغاز و با گذشت او موقوف می شود.

کلمه «رسیدگی» به ابتدای ماده (۱۵) اضافه گردید.

**ماده ۱۶-...**

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

#### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۳۹۲- ق مورخ ۷۹/۱۰/۵ و شماره ۳۰۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ و پیرو نامه های شماره ۷۹/۲۱/۱۲۲۳ مورخ ۷۹/۸/۲۶ و شماره ۷۹/۲۱/۱۲۶۹ مورخ ۷۹/۹/۶:

لایحه حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزارهای رایانه ای<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهارم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

**مخالفت و مغایرت قانون تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت  
صنایع و معادن با شرع و قانون اساسی**

شماره: ۱۴۰۶ و ۱۳۹۹/۲۱/۷۹

تاریخ: ۴ و ۳/۱۰/۱۳۷۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۶ و پیرو نامه شماره  
۷۹/۲۱/۱۳۶۴ مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۴ (۱)

لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن، مصوب  
جلسه مورخ سیزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی  
در جلسه مورخ ۷۹/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام  
می‌گردد:

۱- بند (۱۲) ماده (۱) از این جهت که مشخص نمی‌باشد منظور از «امور»  
چیست و مقصود از «واحد‌های معنی و صنعتی» چه می‌باشد و اینکه آیا شامل  
شرکت‌های موضوع اصل (۴۴) نیز می‌گردد یا نه، مبهم است پس از رفع ابهام  
اظهار نظر خواهد شد.

۱) نامه دبیر محترم شورای نگهبان که خطاب به رئیس محترم مجلس شورای اسلامی ارسال شده است:  
ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۶:

لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن مصوب جلسه مورخ سیزدهم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد  
و نه مجلس شورای اسلامی، به دلیل عدم فرصت رسیدگی بدین وسیله استمهال می‌گردد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۲- در ماده (۲) نظر به اینکه اطلاق عبارت «جهت‌گیری و واگذاری واحدهای اجرایی به بخش غیردولتی» موارد مذکور در اصل (۴۴) قانون اساسی را نیز شامل می‌گردد خلاف اصل مذکور<sup>(۱)</sup> تشخیص داده شده و نیز واگذاری وظایف وزارتخانه‌های مذکور به دیگر وزارتخانه‌ها با تصویب شورای عالی اداری خلاف اصل (۱۳۳)(۲) قانون اساسی است.

۳- نظر به اینکه تشکیل سازمان صنایع کوچک ایران در ماده (۸) در لایحه دولت پیش‌بینی نشده بود و این امر به افزایش هزینه عمومی منجر می‌شود و طریق جبران آن نیز مشخص نشده خلاف اصل (۷۵)(۳) قانون اساسی شناخته شد.

۴- در ماده (۱۱) نظر به اینکه عموم حکم مذکور در آن به‌خصوص با ذکر کلمه

(۱) اصل چهل و چهارم - نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.

بخش دولتی شامل کلیه صنایع بزرگ، صنایع مادر، بازرگانی خارجی، معادن بزرگ، بانکداری، بیمه، تأمین نیرو، سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، رادیو و تلویزیون، پست و تلگراف و تلفن، هوایمایی، کشتیرانی، راه و راه‌آهن و مانند اینها است که به‌صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت است.

بخش تعاونی شامل شرکت‌ها و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلامی تشکیل می‌شود.

بخش خصوصی شامل آن قسمت از کشاورزی، دامداری، صنعت، تجارت و خدمات می‌شود که مکمل فعالیت‌های اقتصادی دولتی و تعاونی است.

مالکیت در این سه بخش تا جایی که با اصول دیگر این فصل مطابقت داشته و از محدوده قوانین اسلام خارج نشود و موجب رشد و توسعه اقتصادی کشور گردد و مایه زیان جامعه نشود مورد حمایت قانون جمهوری اسلامی است.

تفصیل ضوابط و قلمرو و شرایط هر سه بخش را قانون معین می‌کند.

(۲) اصل یکصد و سی و سوم - وزرا توسط رئیس‌جمهور تعیین و برای گرفتن رأی اعتماد به مجلس معرفی می‌شوند یا تغییر مجلس، گرفتن رأی اعتماد جدید برای وزرا لازم نیست. تعداد وزیران و حدود و اختیارات هر یک از آنان را قانون تعیین می‌کند.

(۳) اصل هفتاد و پنجم - طرح‌های قانونی و پیشنهادها و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.

«عمومی» که مشخص نیست منظور از آن عمومی دولتی است یا اینکه شامل عمومی غیردولتی نیز می‌گردد، ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد و همچنین اطلاق تبصره ماده (۱۱) خلاف اصل (۴۴) (۱) قانون اساسی است. هـ عموم ماده ۱۱ و تبصره آن از این جهت که شامل نهادهای زیر نظر مقام معظم رهبری مدظله العالی نیز می‌گردد خلاف شرع می‌باشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۶

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۳۵۲-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۱۶، لایحه شماره ۲۳۲۶۰/۲۰۴۲۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶ دولت در خصوص تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی (۲) جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به‌پوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین کتاب، صفحه ۱۳۲.

(۲) همین کتاب، صفحه ۹۲.

**ماده ۱-** در راستای اصلاح و بهسازی تشکیلات دولت و به منظور فراهم آوردن موجبات توسعه و پیشبرد امور صنعتی و معدنی در چارچوب سیاست‌های اقتصادی کشور و تمرکز و یکپارچگی سیاستگذاری و وظایف در امور صنعت و معدن و استفاده بهینه از نیروی انسانی و امکانات موجود، وزارت صنایع و معادن با مأموریت‌ها و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد:

...۱

**۱۲- اداره امور واحدهای صنعتی و معدنی تحت مالکیت دولت در چارچوب قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و اصلاحات بعدی و فراهم نمودن زمینه بهره‌برداری مطلوب از آنها.**

**بند (۱۲) به شرح زیر اصلاح گردید:**

**۱۲- اداره شرکت‌ها و کارخانجات تولیدی صنعتی و معدنی تحت مالکیت دولت در چارچوب قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و اصلاحات بعدی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در حدود مقررات ماده (۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و فراهم نمودن زمینه بهره‌برداری مطلوب از آنها.**

...۱۳

**ماده ۲-** با ایجاد وزارت صنایع و معادن، وزارتخانه‌های صنایع، معادن و فلزات منحل و کلیه مسؤولیت‌ها و اختیارات وزرا و وزارتخانه‌های «صنایع»، «معادن» و فلزات» به وزیر و وزارت صنایع و معادن محول می‌شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با

همکاری این وزارتخانه شرح وظایف تفصیلی وزارتخانه را با توجه به مفاد این قانون و با جهت‌گیری واگذاری وظایف اجرایی به بخش غیردولتی، حذف وظایف تکراری و غیر ضروری و انتقال وظایف قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها تهیه و به تصویب شورای عالی اداری برساند.

- در سطر ششم ماده (۲) پس از عبارت «بخش غیردولتی» عبارت «با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اضافه شد و در سطر آخر عبارت «و به تصویب شورای عالی اداری برساند» حذف و عبارت «و در حدود مقررات و با رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی به تصویب هیأت وزیران برساند» جایگزین گردید.

#### ماده ۳-...

**ماده ۸-** به منظور افزایش اشتغال صنعتی و حمایت از واحدهای کوچک بخش غیردولتی در جهت توسعه مناطق کمتر توسعه یافته، سازمان صنایع کوچک ایران تشکیل

- در سطر بالا پس از عبارت «مناطق کمتر توسعه یافته» عبارت «با استفاده از امکانات موجود در وزارتخانه مذکور» اضافه گردید.

می‌گردد. سیاستگذاری و تنظیم حمایت‌های لازم از صنایع کوچک به عهده این سازمان خواهد بود.

اساسنامه سازمان مذکور توسط وزارت صنایع و معادن با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت چهار ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

## ماده ۹-...

ماده ۱۱- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و نهادهای سازمان‌های دولتی و عمومی (به استثنای صنایع صرفاً نظامی) که مالکیت یا مدیریت واحدهای صنعتی و یا معدنی را عهده‌دار می‌باشند موظفند فعالیت‌های صنعتی خود در حوزه صنعت و معدن را در چارچوب سیاست‌های صنعتی و معدنی کشور که توسط وزارت صنایع و معادن تعیین می‌شود انجام دهند.

تبصره - کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع این ماده که دارای واحدهای صنعتی و معدنی می‌باشند موظفند نسبت به واگذاری این واحدها به بخش غیردولتی ظرف دو سال اقدام نمایند. در صورت عدم واگذاری، شورای عالی اداری نسبت به تعیین تکلیف این واحدها یا انتقال مدیریت آنها به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن تصمیم‌گیری خواهد نمود.

- در سطر اول تبصره ماده (۱۱) پس از عبارت «کلیه دستگاه‌های اجرایی» کلمه «دولتی» و در سطر دوم پس از کلمه «موظفند» عبارت «با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» اضافه گردید.

## ماده ۱۲-...

ماده ۱۴- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد.

- ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۴- این قانون از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می‌گردد.

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۹۸ - ق مورخ ۷۹/۱۰/۶ و شماره ۳۵۲ - ق مورخ ۷۹/۹/۱۶ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۱۳۹۹ مورخ ۷۹/۱۰/۳ و شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۶ مورخ ۷۹/۱۰/۴؛

لایحه تمرکز امور صنعت و معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم دی ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.



### مغایرت لایحه تشکیل وزارت جهادکشاورزی با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۰۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷؛

لایحه تشکیل وزارت جهادکشاورزی، مصوب جلسه مورخ بیست و سوم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۹/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- در ماده ۲ نظر به اینکه اطلاق عبارت «جهت‌گیری واحدهای اجرایی به بخش غیردولتی» موارد مذکور در اصل ۴۴ قانون اساسی را نیز شامل می‌گردد خلاف اصل مذکور<sup>(۱)</sup> تشخیص داده شد. و همچنین واگذاری وظایف وزارتخانه‌های مذکور به دیگر وزارتخانه‌ها با تصویب شورای عالی اداری خلاف اصل ۱۳۳ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> است.

۲- نظر به اینکه در ماده ۴ عموم حکم مذکور در آن به خصوص با ذکر کلمه عمومی که مشخص نیست منظور از عمومی دولتی است یا اینکه شامل عمومی غیردولتی نیز می‌گردد، ابهام دارد پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

۳- تشکیل شورای عالی آب مذکور در ماده ۱۰ با اختیاراتی که به این شورا

(۱) همین کتاب، صفحه ۱۳۲.

(۲) همین کتاب، صفحه ۱۳۲.

محول شده، خلاف اصول ۶۰<sup>(۱)</sup>، ۸۵<sup>(۲)</sup> و ۱۳۸<sup>(۳)</sup> قانون اساسی است، زیرا چنانچه اختیارات مذکور در این ماده وضع قوانین و مقررات باشد از وظایف مجلس شورای اسلامی است و قابل تفویض به مرجع دیگر نمی باشد چنانچه وظایف اجرایی باشد به عهده رئیس جمهور و وزراء است.

۴- نظر به اینکه طبق اصل ۵۳ قانون اساسی<sup>(۴)</sup> «کلیه دریافت های دولت در حساب های خزانه داری کل متمرکز می شود و همه پرداخت ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می گیرد» و در ماده ۱۲ این امر رعایت نشده، ماده مزبور خلاف اصل مذکور می باشد.

۵- ماده ۱۴ از این جهت که به افزایش هزینه عمومی می انجامد و طریق جبران آن نیز معلوم نشده خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی<sup>(۵)</sup> می باشد.

(۱) اصل شصتم - اعمال قوه مجریه جز در اموری که در این قانون مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده، از طریق رئیس جمهور و وزراء است.

(۲) همین کتاب، صفحه ۱۰۳.

(۳) اصل یکصد و سی و هشتم - علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین نامه های اجرایی قوانین می شود، هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان های اداری به وضع تصویب نامه و آیین نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد.

دولت می تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون های مشكل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیون ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است.

تصویب نامه ها و آیین نامه های دولت و مصوبات کمیسیون های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیأت وزیران بفرستد.

(۴) اصل پنجاه و سوم - کلیه دریافت های دولت در حساب های خزانه داری کل متمرکز می شود و همه پرداخت ها در حدود اعتبارات مصوب به موجب قانون انجام می گیرد.

(۵) همین کتاب، صفحه ۱۳۲.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۹۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۶

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۳ و پیرو نامه شماره ۳۶۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷، لایحه شماره ۲۳۲۶۰/۲۰۴۲۳ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۶، دولت در خصوص لایحه تمرکز امور کشاورزی، دام، عمران و توسعه روستایی و تشکیل وزارت کشاورزی و جهادسازندگی که در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

## ماده ۱-...

ماده ۲- کلیه مسؤولیت‌ها و اختیارات مربوط به وزیر و وزارت کشاورزی و وزیر و وزارت جهادسازندگی به وزیر و وزارت جهادکشاورزی محول می‌گردد. شرح وظایف تفصیلی وزارت جهادکشاورزی بر اساس مفاد این قانون و بندهای لازم‌الرعایه ر.ک به ماده (۲) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و با جهت‌گیری در تقویت وظایف راهبردی و نظارتی و کاهش وظایف اجرایی و تصدی و واگذاری آنها به بخش غیردولتی و حذف وظایف تکراری و غیرضروری و انتقال وظایف

- در سطر بالا پس از عبارت «بخش غیردولتی» عبارت «در چارچوب قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» اضافه گردید.

قابل واگذاری به دیگر وزارتخانه‌ها ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون و با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهادکشاورزی به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

#### - دو سطر آخر ماده (۲) به شرح زیر اصلاح گردید:

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت جهادکشاورزی به تصویب هیأت وزیران در حدود مقررات و رعایت اصل یکصد و سی و سوم (۱۳۳) قانون اساسی می‌رسد.

تبصره ۱-...

ماده ۳-...

ماده ۴- کلیه سازمان‌ها، مؤسسات دولتی و عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی وابسته و تابعه وزارتخانه‌های کشاورزی و جهادسازندگی به وزارت جهادکشاورزی وابسته می‌شوند. هر گونه تغییر در جایگاه سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی مذکور به تصویب شورای عالی اداری می‌رسد.

- تبصره ذیل به ماده (۴) الحاق می‌گردد:

**تبصره -** حکم مذکور در این ماده در خصوص سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های غیردولتی نسبت به سهام دولت جاری است.

**ماده ۵-...**

**ماده ۱۰-** به منظور هماهنگی سیاستگذاری در زمینه تأمین، توزیع و مصرف آب کشور، شورایی به نام شورای عالی آب متشکل از وزیران نیرو، جهادکشاورزی، صنایع و معادن، کشور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، یک نفر از اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی با انتخاب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر و دو نفر از متخصصین بخش کشاورزی به حکم رئیس جمهور تشکیل می‌گردد. ریاست عالیه این شورا با رئیس جمهور یا معاون اول ریاست جمهوری خواهد بود. تصمیمات این شورا برای دستگاه‌های ذی‌ربط لازم‌الاجرا می‌باشد.

- در سطر بالا پس از عبارت «تصمیمات این شورا» عبارت «با تصویب هیأت وزیران با کمیسیون مذکور در اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی» اضافه گردید.

**ماده ۱۱-...**

**ماده ۱۲-** وزارت جهادکشاورزی موظف است در جهت حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، نسبت به تشکیل صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی با مشارکت تولیدکنندگان اقدام نماید.

اساسنامه این صندوق‌ها توسط وزارت جهادکشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

سرمایه اولیه این صندوق‌ها از محل فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه و کمک‌های دولت تأمین می‌گردد.

**- دو سطر آخر ماده (۱۲) به شرح ذیل اصلاح گردید:**

سرمایه اولیه این صندوق‌ها از محل کمک‌های دولت، فروش اموال و امکانات مازاد این وزارتخانه که پس از فروش به خزانه‌داری کل واریز و معادل صددرصد (۱۰۰٪) آن تا مبلغ یک هزار میلیارد (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تخصیص یافته تلقی می‌شود، تأمین می‌گردد.

**ماده ۱۳-...**

**ماده ۱۴-** به‌منظور حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی، دولت موظف است:

**- به‌انتهای سطر بالا عبارت «در حدود بودجه سنواتی اقدامات زیر را انجام دهد:» اضافه گردید.**

**الف -** قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی از قبیل گندم، برنج، شکر، خرما، ذرت، پنبه و سایر محصولات تضمینی را با موافقت وزیر جهادکشاورزی تعیین نماید.

**ب -** با خرید به‌موقع تولیدات داخلی و جلوگیری از توزیع بی‌موقع محصولات - در سطر بالا پس از عبارت «تولیدات داخلی» عبارت «موضوع بند (الف) این ماده» اضافه گردید.

وارداتی کشاورزی و تنظیم بازار، در حمایت از تولیدکنندگان داخلی بخش کشاورزی اقدام نماید.

ماده ۱۵- به شرح زیر اصلاح گردید:

ماده ۱۵- این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجرا می باشد و کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن لغو می گردد.

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۴۶۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۳۹۷- ق مورخ ۷۹/۱۰/۶ و شماره ۳۶۸- ق مورخ ۷۹/۹/۲۷ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۴۰۰ مورخ ۷۹/۱۰/۳:

لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ ششم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۲۸۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۵.

مخالفت طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور  
مصوب ۱۳۶۴ با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۶۰۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۰/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۴۳۱ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰؛

طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴<sup>(۱)</sup>،  
مصوب جلسه مورخ هجدهم دی ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۰/۲۸ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح  
زیر اعلام می‌گردد:

«چون حذف کلمه پسر از اصل ماده و حذف تبصره ماده مذکور موجب جواز خارج  
شدن هر یک از زنان بی شوهر و دختران مجرد و زنان شوهردار، به صورت تنهایی می‌شود  
و مستلزم در معرض فساد قرار گرفتن آنان است از ای ذرو خلاف شرع تشخیص داده شد».

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴:

ماده و آحاده - از تاریخ تصویب این قانون کلمه «پسر» از ماده (۳) و تبصره (۱) ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از  
کشور مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۵ حذف می‌گردد.



## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۵۸۴ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۵

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۶۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸ و پیرو نامه شماره ۴۳۱ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰، طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴ که در جلسه علنی روز یکشنبه ۱۳۷۹/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

## مهدی کروی

## رئیس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده -** از تاریخ تصویب این قانون تبصره (۱) ماده (۳) قانون اعزام دانشجو به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴/۱/۲۵ حذف و متن ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می گردد:

**ماده ۳ -** اعزام دانشجویانی که دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر هستند با در نظر گرفتن ظرفیت دانشگاه های کشور و امکانات ارزی، رشته های مورد نیاز و کاملاً ضروری و با رعایت مفاد ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ و

اصلاحیه مصوب ۱۳۷۰/۵/۲۳ صورت خواهد گرفت.  
وزارت هر سال یک بار این موارد را تعیین خواهد کرد. در شرایط مساوی  
اولویت با داوطلبان متأهل می باشد.

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۰۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۷

#### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۵۸۴- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۵ و شماره ۴۳۱- ق  
مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۶۰۸ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۲۸:  
طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجویان به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴<sup>(۱)</sup>  
که با اصلاحاتی در جلسه مورخ چهاردهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به  
تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۷  
شورای نهان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر موازین شرع و قانون  
اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۳۲ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۱.

وجود ابهام در طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز  
درمانی منتقل می نمایند

شماره: ۷۹/۲۱/۱۸۹۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۴-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱؛

طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی منتقل می نمایند<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ سی ام بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

«ماده واحده از این نظر که موردی را شامل نمی شود که قرینه دیگری غیر از سه مورد استثناء شده موجب متهم شدن شخص منتقل کننده شود و از نظر تعرض غیربازداشت نیز مبهم است فلذا پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.»

لازم به ذکر است که مضمون این ماده واحده در بند (۴) قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی مصوب ۵ خرداد ۱۳۵۴ به نحو گسترده تری آمده است مناسب است مجلس محترم با توجه به آن نسبت به

(۱) طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی منتقل می نمایند.

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون جلب و بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی یا مراکز نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و غیره منتقل می نمایند ممنوع است، مگر اینکه خود فرد یا مصدوم یا افراد دیگری او را مقصر قلمداد نمایند.

ماده واحده تصمصیم‌گیری نماید.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۶۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۵۲ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ و شماره ۵۱۴ - ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۸۹۷ مورخ ۷۹/۱۲/۴؛  
طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی منتقل می‌نمایند. (۱)

که با اصلاحاتی (۲) در مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۳۷۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۲

(۲) اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون نگاهداری و بازداشت کسانی که مصدومین را به مراکز درمانی یا نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و غیره منتقل می‌نمایند توسط مراجع مذکور ممنوع است، مگر اینکه خود فرد یا مصدوم یا افراد دیگری او را مقصر قلمداد نمایند و یا دلایل و قرائن دیگری دلالت بر انتساب اتهام به وی نماید.

**مغایرت قانون موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری  
اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب با قانون اساسی**

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۱۷

تاریخ: ۱۳۷۸/۱۲/۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۵۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷؛

لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب، مصوب جلسه مورخ سوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۸/۱۲/۸ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- ماده ۱۹ و بندهای آن<sup>(۱)</sup> در خصوص داوری بدون رعایت اصل ۱۳۹ قانون

(۱) ماده ۱۹- حل اختلافات

- ۱- هر گاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه بین طرف‌های متعاقد اختلافی بروز نماید، طرف‌های متعاقد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره مستقیم حل و فصل نمایند.
- ۲- هر گاه طرف‌های متعاقد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکرات مستقیم حل و فصل نمایند، می‌توانند موضوع را جهت تصمیم‌گیری به هر شخص یا هیأت صلاحیت‌داری از یک کشور ثالث ارجاع کنند.
- ۳- چنانچه حل و فصل اختلافات از طریق روش‌های مذکور به نتیجه نرسد، اختلافات، یا درخواست هر طرف متعاقد بر اساس قوانین و مقررات مربوطه آنها، برای تصمیم‌گیری به یک دیوان (از این به بعد دیوان داوری نامیده می‌شود) شامل سه نفر داور که یک نفر از طرف هر کدام از طرف‌های متعاقد و نفر سوم با توافق آن دو انتخاب می‌شود، تسلیم خواهد شد.
- ۴- هر طرف متعاقد ظرف (۶۰) روز پس از وصول تقاضای طرف متعاقد دیگر در مورد ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجاری سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز ظرف (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرف‌های متعاقد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند یا داور سوم ظرف مدت مقرر تعیین نشود، بنا به تقاضای هر

G

اساسی<sup>(۱)</sup> مغایر قانون اساسی شناخته شد.

۲- ماده ۲۲(۲) در مورد اجرای موقت بدون رعایت اصل ۱۲۵ قانون اساسی<sup>(۳)</sup> تشخیص داده شد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۸-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹ و پیرو نامه شماره

یک از طرفهای متعاقد، رئیس شورای سازمان بین المللی هواپیمایی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود.

۵- داور سومی طبق بند (۳) تعیین شده از اتباع یک کشور ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داورى عمل خواهد کرد.  
۶- دیوان داورى آیین کار خود را تعیین خواهد نمود.

۷- با رعایت تصمیم قطعی دیوان داورى، طرفهای متعاقد هزینه اولیه داورى را به طور متساوی متحمل خواهند شد.

۸- طرفهای متعاقد هر تصمیم قطعی یا رأی موقتى دیوان داورى را رعایت خواهند کرد.

۹- چنانچه و مادامی که هر طرف متعاقد طبق این ماده تصمیمات متخذه دیوان داورى را رعایت نکند، طرف متعاقد دیگر می تواند حقوق یا امتیازات اعطا شده به موجب این موافقتنامه را محدود، ملغی یا از اعطای آن خودداری کند.

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۱.

(۲) ماده ۲۲- لازم الاجرا شدن

این موافقتنامه به طور موقت از تاریخ امضای آن، اجرا خواهد شد و همین که دو طرف متعاقد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم الاجرا خواهد شد.

(۳) اصل یکصد و بیست و پنجم = امضای عهدنامهها، مقاوله نامهها و موافقتنامهها و قراردادهای دولت ایران با سایر دولت ها و همچنین امضای پیمانهای مربوط به اتحادیه های بین المللی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی یا رئیس جمهور یا نماینده قانونی او است.

۳۵۷۷-ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷، لایحه شماره ۱۸۰۶۵/۵۱۷۵۶ مورخ ۱۳۷۷/۸/۱۰ دولت در مورد موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

### مهدی کروی

#### رییس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده -** موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده و یک پیوست با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در بخش ارجاع به داوری به شرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

### بسم الله الرحمن الرحيم

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی مغرب که از این پس «طرف های متعاقد» نامیده می شوند و عضو کنوانسیون هواپیمایی کشوری بین المللی که در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۲۳ هجری شمسی برابر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو جهت امضا مفتوح گردید، می باشند،

با تمایل به انعقاد موافقتنامه‌ای که مکمل کنوانسیون مذکور است، به منظور تأسیس و توسعه سرویس‌های هوایی بین و ماورای سرزمین‌های خود، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

#### ماده ۱- تعاریف

...

#### ماده ۲۲- لازم‌الاجرا شدن

این موافقتنامه از تاریخ امضای آن و همین که دو طرف متعاهد انجام مراحل قانون اساسی مربوطه خود را به وسیله تبادل یادداشت سیاسی به یکدیگر اطلاع دهند، لازم‌الاجرا خواهد شد.

در تأیید مراتب بالا، نمایندگان امضاءکننده زیر که از طرف دولت‌های متبوع خود مجاز می‌باشند این موافقتنامه را امضا نمودند.

...

#### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

#### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۰ و شماره ۳۵۷۷- ق مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۷ و پیرو نامه شماره ۷۸/۲۱/۶۳۱۷ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۹؛

لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و



دولت پادشاهی مغرب<sup>(۱)</sup>

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشود.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۵۲ مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۸.

وجود ابهام در لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتاب فروشان  
از پرداخت مالیات

شماره: ۸۰/۲۱/۱۰۵۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۱/۲۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۱۸-ق مورخ ۷۹/۱۲/۲۸؛

لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتاب فروشان از پرداخت مالیات،  
مصوبه جلسه مورخ بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس  
شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۲ شورای نگهبان مطرح شد که نظر  
شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

«تبصره (۲) ماده واحده<sup>(۱)</sup> از این جهت که معلوم نیست مبلغ مورد نظر از  
درآمد شهرداری می باشد یا مازاد بر آن ابهام دارد. پس از رفع ابهام اظهار نظر  
می شود.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) تبصره ۲ = منع مورد نیاز برای معافیت مالیاتی مطبوعات و سایر موارد از افزایش درآمد آگهی های تجاری تابلوهای شهری  
تأمین خواهد شد.

شماره: ۷۸۵-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۵

## شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۰۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳ و پیرو نامه شماره

۶۱۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۸

لایحه شماره ۱۹۵۷۷/۸۱۲۷۴ مورخ ۱۳۷۸/۳/۱۲ دولت در مورد معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتابفروشان از پرداخت مالیات که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

**ماده واحده -** از تاریخ ابلاغ این قانون ناشران و فروشندگان کتاب و مطبوعات اعم از اشخاص حقیقی و یا حقوقی که دارای مجوز فعالیت از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌باشند و همچنین نویسندگان، مترجمین، ویراستاران، گرافیست‌ها و سایر پدیدآورندگان آثار فرهنگی مکتوب از پرداخت مالیات بر درآمد موضوع فعالیت‌های مطبوعاتی و انتشاراتی معاف می‌باشند.

**تبصره ۱ -** ملاک تشخیص مصادیق مذکور در ماده واحده در صورتی که مشخص نباشد با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

تبصره ۲- اعتبار مورد نیاز برای معافیت مالیاتی مطبوعات و سایر موارد، از محل سهم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از افزایش درآمد آگهی‌های اجاره تابلوهای شهری که به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه‌داری کل واریز می‌گردد تأمین خواهد شد.

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۵

تاریخ: ۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۷۸۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵ و شماره ۶۱۸- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۰۵۴ مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۳؛ لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتاب‌فروشان از پرداخت مالیات که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱)  
قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد  
معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۰۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۸۲ - ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷؛

لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ بیست و یکم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اضافه نمودن عبارت‌های "صندوق تعاون وابسته به وزارت تعاون" و "مؤسسات آموزشی دولتی" و "فعالیت‌های ورزشی" بر لایحه دولت از این جهت که به تقلیل درآمد

(۱) ماده واحده - تبصره (۱) اصلاحی بند «الف» ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره ۱ - تفرغه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات بانکی و تأمین اجتماعی و صندوق تعاون وابسته به وزارت تعاون به تعاونی‌های ایشارگران و موارد مربوط به صادرات غیر نفتی سه در هزار و برای بخش‌های تولیدی (صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و ساختمان) و مؤسسات آموزشی اعم از دولتی و غیرانتفاعی و فعالیت‌های فرهنگی (امور فیلم‌سازی و احداث تالارهای نمایش) و فعالیت‌های ورزشی پنج در هزار تعیین می‌شود.

مرجع تشخیص شمول یا عدم شمول این تبصره در مورد تعاونی‌هایی که از صندوق تعاون برای هر یک از موارد مذکور در این تبصره تسهیلات دریافت می‌کنند صندوق تعاون خواهد بود.

عمومی می‌انجامد و طریق جبران کاهش درآمد معلوم نشده است، خلاف اصل ۷۵<sup>(۱)</sup>  
 قانون اساسی شناخته شد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۹۲-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۲

ماده واحده - تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از  
 درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ به شرح زیر  
 اصلاح می‌شود:

تبصره ۱- تعرفه ثبت اسناد رسمی برای قراردادهای مربوط به اعطای تسهیلات  
 بانکی و تأمین اجتماعی به تعاونی‌های ایثارگران و موارد مربوط به صادرات  
 غیرنفتی سه در هزار و برای بخش‌های تولیدی، تجاری (صنعتی، کشاورزی،  
 معدنی، مسکن و ساختمان) و مؤسسات آموزشی غیرانتفاعی و فعالیت‌های  
 فرهنگی (امور فیلم‌سازی و احداث تالارهای نمایش) پنج در هزار تعیین می‌شود.

(۱) همین کتاب، صفحه ۱۲۲.

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۲۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۷

## ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۸۹۳-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۲ و شماره ۶۸۲-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۷ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۱۰۱ مورخ ۱۳۸۰/۲/۶؛ لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه ۱۳۸۰/۳/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد، که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۰۰ مورخ ۱۳۸۰/۴/۳.

مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و  
جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۵۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۶- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند ۴ ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۴- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع بدهکار برخوردار باشند یا نباشند، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام قرضه اطلاق می‌شود. جرایم متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.



## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۴-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

**ماده واحده -** موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هشت ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

**تبصره -** در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۳

تاریخ: ۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۴ - ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۵۶ - ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۵۷ مورخ ۸۰/۲/۱۶

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد<sup>(۱)</sup>، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

---

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۱ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۶.

مخالفت قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری  
از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۵۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۴۸-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه  
به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات  
بر درآمد و سرمایه، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و  
هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح  
که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند ۴ ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام  
قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذه از قرض نیز  
می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۰-ق

تاریخ: ۸۰/۳/۲۳

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون  
روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از  
فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه مشتمل بر یک مقدمه و سی ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۶۹

تاریخ: ۸۰/۳/۲۸

## ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۰ - ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۴۸ - ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۵۸ مورخ ۸۰/۲/۱۶

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه<sup>(۱)</sup>، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ر.ک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۷.

مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و  
دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور  
اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار  
مالی در مورد مالیات بر درآمد با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۵۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۵ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد؛

«بند ۳ ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل رایای مأخوذ از قرض نیز می شود خلاف شرع

(۱) ماده ۱۱ - هزینه های مالی

۳ - اصطلاح «هزینه های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دینی اعم از آنکه دارای وثیقه و یا متضمن حق مشارکت در منافع بدهکار باشد یا نباشد، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه شامل حق بیمه و جوایز متعلق به اوراق بهادار، اوراق قرضه یا سهام قرضه مزبور اطلاق می گردد. جریمه های تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه های مالی محسوب نخواهد شد.

شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۵ - ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۳

ماده واحده - موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد، مشتمل بر یک مقدمه و بیست و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره - در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

.....

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۸

## ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۵- ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۵۵- ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۵۹ مورخ ۸۰/۲/۱۶

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد<sup>(۱)</sup>، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی



مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و  
تبادل اطلاعات در مورد مالیات بر درآمد با موازین شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۶۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری  
اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در  
مورد مالیات بر درآمد، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و  
هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح  
که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند ۳ ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه  
را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع  
شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۳- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای  
وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع به‌کار برخوردار باشند یا نباشند، و به‌خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار  
دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این‌گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام  
قرضه اطلاق می‌شود، چنانچه متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۳-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

**ماده واحده -** موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بر درآمد مشتمل بر بیست و هشت ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

**تبصره -** در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

.....  
اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

ریس مجلس شورای اسلامی

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره‌های ۹۰۳-ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۵۷-ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۶۰ مورخ ۸۰/۲/۱۶

لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بر درآمد<sup>(۱)</sup>، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۲ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۷.

**مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری  
از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت  
جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین با موازین شرع**

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۶۱

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۴۹-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹؛

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین، مصوب جلسه مورخ سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ شورای نگهبان مطرح که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند ۳ ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این نظر که اخذ درآمد اوراق ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل ربای مأخوذ از قرض نیز می‌شود خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۳- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است اطلاق می‌شود به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دیون، خواه دارای وثیقه باشد یا نباشد و خواه از حق مشارکت در منافع بدهکار، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه از جمله حقوق بیمه و جوایز مربوط به این گونه اوراق بهادار، اوراق قرضه و سهام قرضه برخوردار باشد یا نباشد. جرایم متعلقه برای تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۲ - ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

**ماده واحده -** موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین مشتمل بر بیست و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

**تبصره -** در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

.....  
اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۰

تاریخ: ۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۲ - ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۴۹ - ق مورخ ۸۰/۲/۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۲۶۱ مورخ ۸۰/۲/۱۶

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات‌های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین<sup>(۱)</sup>، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۱۱ مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۶.

**مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد  
مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران  
و دولت قطر با موازین شرع**

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۸۹- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵؛

لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر، مصوب جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد؛

«بند ۳ ماده ۱۱<sup>(۱)</sup> از این نظر که اخذ درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه را تجویز نموده است و به حسب اطلاق شامل رای مأخوذ از قرض نیز می شود، خلاف شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۱۱- هزینه های مالی

۳- اصطلاح «هزینه های مالی» به نحوی که در این ماده به کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دینی اعم از آنکه دارای وثیقه و یا متضمن حق مشارکت در منافع بدهکار باشد یا نباشد، و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه شامل حق بیمه و جوایز متعلق به اوراق بهادار، اوراق قرضه یا سهام قرضه مزبور اطلاق می گردد. جریمه های تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده هزینه های مالی محسوب نخواهد شد.

## اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۰۱ - ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۳

**ماده واحده -** موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر مشتمل بر یک مقدمه و بیست و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

**تبصره -** در اجرای مفاد این موافقتنامه، درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه اتباع ایرانی مقیم دولت متعاقد دیگر، حاصل شده در همان دولت، مشمول مقررات مالیاتی دولت جمهوری اسلامی ایران نخواهد بود.

.....

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

ریس مجلس شورای اسلامی



## نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۷۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۲۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۰۱ - ق مورخ ۸۰/۳/۲۳ و شماره ۷۸۹ - ق مورخ ۸۰/۲/۲۶ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۷ مورخ ۸۰/۲/۲۶ و لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر، که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۸۰/۳/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

## مغایرت لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۲۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۵۵-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۲؛

لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت، مصوب جلسه مورخ نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«تبصره (۶)<sup>(۱)</sup> از این جهت که دولت را مکلف به ارایه لایحه نموده است مغایر اصل (۷۴) قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) تبصره ۶- دولت مکلف است تا پایان سال ۱۳۸۰ نسبت به ارایه لایحه برنامه جامع پیشگیری حوادث ناشی از خشکسالی با توجه به شرایط اقلیم خشک و با استفاده از تجارب سایر کشورها به منظور حداکثر بهره‌وری از منابع محدود آب و خاک و استقرار نظام بیمه خشکسالی کشور اقدام نماید.

(۲) اصل هفتاد و چهارم- لوائح قانونی پس از تصویب هیأت وزیران به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی به پیشنهاد حداقل پانزده نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است.

## نظریه مجدد شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۰۸

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۴

## ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۷۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۴ و شماره ۸۵۵- ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۲ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۵۲۴ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۷؛

لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از خشکسالی و جبران خسارت<sup>(۱)</sup> که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سی‌ام خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که با توجه به اصلاحات به‌عمل آمده مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.<sup>(۲)</sup>

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۴۲۶ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲.

(۲) در اصلاحات به‌عمل آمده تبصره مورد ایراد شورای نگهبان حذف گردید.

## مغایرت طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۹۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸؛

طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران، مصوب جلسه مورخ یازدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«بند (۲) (۱) ماده (۲۶) و (۲۸) از این نظر که انتخاب و معرفی قاضی را در اختیار

(۱) ماده ۲۶- هیأت‌های بدوی انتظامی در استان‌ها متشکل از پنج نفر برای مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس شورای استانی
  - ۲- یک نفر قاضی به انتخاب و معرفی رئیس کل دادگستری استان
  - ۳- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
  - ۴- دو نفر مهندس کشاورزی از اعضای سازمان با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی با معرفی شورای استانی
- تبصره ۱- رئیس هیأت بدوی انتظامی استان توسط اعضاء انتخاب خواهند شد.
- تبصره ۲- عزل اعضای موضوع بند (۴) این ماده با پیشنهاد هیأت عالی انتظامی و تأیید رئیس سازمان صورت می‌گیرد.
- ماده ۲۸- هیأت عالی انتظامی در مرکز متشکل از هفت نفر به مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس سازمان
- ۲- یک نفر قاضی به انتخاب رئیس کل دادگستری استان تهران

رییس دادگستری قرار داده خلاف بند (۳) اصل (۱۵۸) <sup>(۱)</sup> قانون اساسی شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۹۹۷-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۶

### شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۳۳ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ و پیرو نامه شماره ۷۹۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸ طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) <sup>(۲)</sup> قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست

۳- یک نفر مهندس کشاورزی با تجربه به انتخاب و معرفی وزیر جهاد کشاورزی

۴- یک نفر از هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی به معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

۵- سه نفر مهندس کشاورزی با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی شورای مرکزی با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش

کشاورزی

۱) اصل یکصد و پنجاه و هشتم - وظایف رییس قوه قضائیه به شرح زیر است:

۱- ایجاد تشکیلات لازم در دادگستری به تناسب مسؤولیت‌های اصل یکصد و پنجاه و ششم.

۲- تهیه لوایح قضائی متناسب با جمهوری اسلامی.

۳- استخدام قضات عادل و شایسته و عزل و نصب آنها و تغییر محل مأموریت و تعیین مشاغل و ترفیع آنان و

مانند اینها از امور اداری، طبق قانون.

(۲) همین کتاب، صفحه ۹۲.

ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تعاریف

الف - ...

ماده ۲۶- هیأت‌های بدوی انتظامی در استان‌ها متشکل از پنج نفر برای مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

۱- رئیس شورای استانی.

۲- یک نفر قاضی با ابلاغ رئیس قوه قضائیه.

۳- رئیس سازمان جهادکشاورزی استان.

۴- دو نفر مهندس کشاورزی از اعضای سازمان با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی با معرفی شورای استانی.

تبصره ۱- رئیس هیأت بدونی انتظامی استان توسط اعضاء انتخاب خواهند شد.

تبصره ۲- عزل اعضای موضوع بند (۴) این ماده با پیشنهاد هیأت عالی انتظامی و تأیید رئیس سازمان صورت می‌گیرد.

ماده ۲۷- ...

ماده ۲۸- ... هیأت عالی انتظامی در مرکز متشکل از هفت نفر به مدت چهار سال به شرح زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس سازمان.
  - ۲- یک نفر قاضی با ابلاغ رئیس قوه قضائیه.
  - ۳- یک نفر مهندس کشاورزی با تجربه به انتخاب و معرفی وزیر جهاد کشاورزی.
  - ۴- یک نفر از هیأت علمی دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی به معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.
  - ۵- سه نفر مهندس کشاورزی با تجربه عضو سازمان به انتخاب و معرفی شورای مرکزی با حداقل (۱۰) سال سابقه کار در بخش کشاورزی.
- ماده ۲۹ ...

### نظریه نهایی شورای نگهبان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۰۷

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۴

### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۹۹۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۶ و شماره ۷۹۷- ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۳۲۳ مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶؛

طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران که با اصلاحاتی در جلسه مورخ سوم تیرماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی



## فصل سوم

طرح‌ها و لوایح  
مصوب، اعاده شده از  
سوی شورای نگهبان  
و ارسال آنها به  
کمیسیون‌های اصلی  
مجلس





مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری  
اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی با موازین شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۲۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۲۹۵ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶؛

لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی، مصوب جلسه مورخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«اتفاق بند (۲) ماده (۱۳)<sup>(۱)</sup> که رسیدگی و اعمال صلاحیت کیفری نسبت به جرمی که

(۱) ماده ۱۳ -

۱- مقام‌های صلاحیت‌دار هر طرف متعاقد نباید در دعاوی حقوقی واقع شده در دریا یا بنادر آنها بین صاحب کشتی، افسران و دیگر اعضای خدمه راجع به حقوق، وسایل شخصی و به‌طور کلی کار در کشتی که تحت پرچم طرف متعاقد دیگر تردد می‌نماید دخالت نمایند.

۲- مقام‌های صلاحیت‌دار هر طرف متعاقد نباید نسبت به جرمی که در کشتی طرف متعاقد دیگر به هنگام توقف در بندر کشور آنها روی می‌دهد، اعمال صلاحیت کیفری نمایند مگر در موارد زیر:

الف - بنا به درخواست یا رضایت نماینده سیاسی یا کنسولی طرف متعاقد دیگر که کشتی تحت پرچم آن دریانوردی می‌کند.

ب - زمانی که جرم یا عواقب آن مخل نظم عمومی در ساحل یا بندر بوده یا امنیت عمومی را به‌خطر می‌اندازد.

پ - در کلیه موارد تجارت غیرقانونی مواد مخدر، روانگردان یا رادیواکتیو.

داخل کشتی واقع شده را ممنوع نموده است خلاف موازین شرع شناخته شد.»

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

مخالفت و مغایرت طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و  
حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید با شرع و قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۵۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۱۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱

طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید، مصوب جلسه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«ماده واحده چون در مواردی موجب به خطر افتادن سلامت و امنیت جان دانشگاهیان و روحانیان و افراد حاضر در اماکن یاد شده می‌شود و نیز مانع تأمین امنیت می‌گردد خلاف بند (۱۴) اصل سوم قانون اساسی است.<sup>(۱)</sup> و نیز از این نظر که مانع انجام وظیفه قوه قضائیه، مذکور در اصل ۱۵۶ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> است مغایر اصل مزبور می‌باشد. و از این

(۱) بند (۱۴) اصل سوم قانون اساسی - (از وظایف دولت جمهوری اسلامی) تأمین حقوق همه جانیه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضائی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون (می‌باشد).

(۲) اصل یکصد و پنجاه و ششم - قوه قضائیه، قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است:

۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تجدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم

در آن قسمت از امور حبیبه، که قانون معین می‌کند.

۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع.

حیث که در مواردی شامل منع پی گیری و جلب دستگیری محکومان مورد تعقیب ضابطین قوه قضائیه و احضار و جلب مدعی علیه و متهم که در دادگاه علیه او طرح شکایت شده است، می شود خلاف شرع است.

بند «الف» و «ب» تبصره ۴ چون مبنی بر اصل منع مذکور در ماده واحده است از این نظر اشکال اصل ماده در آنجا هم جاری است.

بند «ج» تبصره ۴ نیز نسبت به نیروهای انتظامی و نظامی ابرادات اصل ماده واحده را داراست و در مورد نیروهای اطلاعاتی چون مانع وظیفه تأمین امنیت است خلاف بند ۱۴ اصل سوم قانون اساسی<sup>(۱)</sup> می باشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصل طرح حفظ حریم دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و

حوزه های علمیه و بیوت مراجع تقلید

شماره: ۵۱۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱

ماده واحده - ورود افراد مسلح و نیروهای نظامی و انتظامی موضوع ماده (۱) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مصوب

۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین.

۴- کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام.

۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

(۱) همان، صفحه قبل.

۱۳۷۱/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی برای انجام مأموریت‌های انتظامی از قبیل تعقیب عملیاتی و دستگیری افراد و هرگونه حمل و نگهداری سلاح در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و اماکن مربوط به حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع تقلید ممنوع است.

**تبصره ۱-** متخلف به شش ماه تا یک سال حبس و انفصال موقت از خدمات دولتی از سه تا پنج سال محکوم می‌شود.

**تبصره ۲-** هر کس به نحو قهر و غلبه به مراکز مذکور وارد و اقدام به ضرب و شتم، تخریب، برهم زدن تجمعات قانونی و هرگونه اقدام مجرمانه دیگر کند و یا در ابتدای ورود به قهر و غلبه نبوده، ولی بعد از اخطار مقامات و مسئولین ذیربط به قهر و غلبه مانده و مرتکب اقدامات مجرمانه موضوع این تبصره شود علاوه بر مجازات‌های مقرر در قانون به حبس از دو تا سه سال محکوم می‌شود. هرگاه مرتکبین بیش از یک نفر باشند و حداقل یکی از آنها حامل سلاح باشد به حبس از سه تا شش سال محکوم می‌شوند.

**تبصره ۳-** دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و اماکن مربوط مذکور در ماده واحده شامل کلیه فضاهای آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و خوابگاه‌های دانشجویی متعلق به وزارت علوم و تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و نظایر اینها می‌شود.

**تبصره ۴-**

**الف -** در شرایط اضطراری ورود نیروهای نظامی و انتظامی به دانشگاه‌ها و مراکز یاد شده با درخواست یا موافقت رییس دانشگاه یا وزیر مربوط و دستور وزیر

کشور در تهران بزرگ و استانداران در سایر شهرستان‌ها مقدور است. در غیاب هر یک از مسؤولان یاد شده این مسؤولیت بر عهده قائم مقام وی خواهد بود.

ب- ورود نیروهای نظامی و انتظامی به حوزه‌های رسمی علمیه به درخواست عالی‌ترین مقام مسؤول در آن حوزه و دستور رئیس شورای تأمین استان در چارچوب ضوابط قانونی مقدور است.

ج- ورود نیروهای نظامی و انتظامی و همچنین نیروهای اطلاعاتی برای انجام مأموریت‌های اطلاعاتی به بیوت مراجع تقلید فقط با درخواست شخص مرجع و یا دستور قضایی و موافقت رئیس شورای امنیت کشور در چارچوب ضوابط قانونی مقدور است.

تبصره ۵- محافظان شخصیت‌های لشکری و کشوری که با هماهنگی یا دعوت قبلی برای شرکت در برنامه‌ها و مراسم منعقد در دانشگاه‌ها شرکت می‌کنند از مفاد این قانون مستثنی هستند.

تبصره ۶- آیین‌نامه اجرایی این قانون به وسیله وزارت خانه‌های کشور، اطلاعات، دادگستری، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حداکثر ظرف مدت سه ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده و شش تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

مغایرت و مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های  
عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۸ با قانون اساسی و شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۲۰۱۸

تاریخ: ۷۹/۱۲/۲۰

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۶۳-ق مورخ ۷۹/۱۲/۱۰؛

طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ مصوب هفتم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۱۷ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در اصل ماده واحده اطلاق اجازه حضور وکیل در تمام مراحل تحقیق، چون شامل مواردی از قبیل جرایم منافی عفت که تحقیق در آن باید صرفاً توسط شخص قاضی دادگاه انجام شود نیز می‌گردد خلاف شرع است.

۲- در مورد تبصره ماده واحده، حذف مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیر متهم موجب فساد می‌شود از تبصره ماده ۱۲۸ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ و حصر منع حضور وکیل در دادگاه به مورد مذکور در تبصره خلاف شرع است.

۳- مشروط کردن عدم حضور وکیل در موارد امنیتی به تقاضای وزارت اطلاعات چون منافی با استقلال قوه قضائیه است خلاف اصل ۱۵۶ قانون اساسی می‌باشد.

لازم به ذکر است که خلاف شرع بودن دو مورد مذکور در بندهای ۱ و ۲ قبلاً ضمن نامه شماره ۷۸/۲۱/۴۶۰۱ مورخ ۷۸/۲/۱۸ طی بندهای ۳۵<sup>(۱)</sup> و ۵۳<sup>(۲)</sup> به مجلس شورای اسلامی اعلام شده است.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصلي طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های

عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸

شماره: ۵۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۰

ماده واحده - ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸<sup>(۳)</sup> به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۱۲۸ - متهم در مرحله تحقیق و دادرسی حق مراجعه به وکیل و انعقاد

(۱) بند ۳۵ = اطلاق ماده ۱۲۵ نسبت به مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد شود در مرحله تحقیق خلاف شرع است.

(۲) بند ۵۳ = در کلیه جرایم منافی عفت چه در مورد اطفال و غیر آن بررسی غیر دادرسی از قبیل قاضی تحقیق و ضابطین در این گونه موارد که موجب اطلاع غیر دادرسی بر عمل می‌شود خلاف موازین شرعی است، لازم است این امر طی ماده‌ای گنجانیده شود.

(۳) ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸

متهم می‌تواند یک نفر وکیل همراه خود داشته باشد. وکیل متهم می‌تواند بدون مداخله در امر تحقیق پس از خاتمه تحقیقات مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بنماید به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورتجلسه منعکس می‌شود.

تبصره - در مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد یا حضور غیر متهم به تشخیص قاضی موجب فساد می‌گردد و همچنین در خصوص جرایم علیه امنیت کشور حضور وکیل در مرحله تحقیق با اجازه دادگاه خواهد بود.



قرارداد وکالت را دارد. وکیل متهم در مرحله تحقیق و در جلسات بازپرسی حضور یافته و پس از خاتمه تحقیقات می تواند مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قوانین لازم بداند به قاضی اعلام نماید. اظهارات وکیل در صورت جلسه منعکس می شود.

**تبصره -** تنها در موارد امنیتی با تقاضای وزارت اطلاعات و موافقت قاضی می توان حضور وکیل در مراحل بازجویی و تحقیق را منع نمود. طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم اسفندماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۷۸۶-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۱۵

**ماده واحده - ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ به شرح زیر اصلاح می گردد:**

**ماده ۱۲۸ -** متهم در مرحله تحقیق و دادرسی حق مراجعه به وکیل و انعقاد قرارداد وکالت را دارد. وکیل متهم در مرحله تحقیق و در جلسات بازپرسی حضور یافته و پس از خاتمه تحقیقات می تواند مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از

متهم یا اجرای قوانین لازم بدانند به قاضی اعلام نمایند. اظهارات وکیل در صورت جلسه منعکس می شود.

تبصره - تنها در موارد منافی عفت و یا اقدامات تروریستی حضور وکیل در مراحل بازجویی و تحقیق موقوف به نظر دادگاه خواهد بود.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

### مهدی کروی

### رئیس مجلس شورای اسلامی

نظریه مجدد شورای نگهبان مبنی بر عدم رفع ایرادات مذکور در طرح

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

### ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه های شماره ۷۸۶ - ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵ و شماره ۵۶۳ - ق

مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۰؛

طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و

انقلاب مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به

تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای

نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد؛

۱- ایراد مذکور در بند اول نظریه شورا چون تبصره اصلاحیه در موارد جرایم منافی عفت حضور وکیل را در صورت موافقت دادگاه اجازه می دهد فلذا این ایراد رفع نشده است.

۲- چون اصل ماده اصلاحی حضور وکیل را در همه موارد اجازه می دهد و تبصره اصلاحی تنها در مورد اقدامات تروریستی حضور وکیل را منوط به نظر دادگاه دانسته است و قهراً مواردی که موضوع جنبه محرمانه دارد و یا حضور غیر متهم موجب فساد می شود هنوز مشمول جواز مذکور در اصل ماده است. فلذا ایراد مذکور در بند دوم نظریه رفع نشده است و از این رو خلاف شرع شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

مخالفت لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه، استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه ترکه‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه با شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۵۲۳

تاریخ: ۱۳۸۰/۳/۱۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۲۰-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۹ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۴۱۵ مورخ ۱۳۸۰/۳/۹ (موضوع تقاضای استمهال از مجلس شورای اسلامی به دلیل عدم فرصت رسیدگی)

لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه، استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه ترکه‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی سوریه، مصوب جلسه مورخ بیست و هشتم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد.

۱- با توجه به اینکه رسیدگی و صدور حکم قضایی باید توسط قاضی واجد شرایط منصوب و بر اساس موازین و احکام اسلام انجام پذیرد چون اطلاق ماده ۱۰<sup>(۱)</sup> شامل

(۱) ماده ۱۰ - طرف‌های متعاقد متعهد به همکاری قضائی متقابل بین مقام‌های قضائی در کلیه امور مدنی، تجاری، جزایی، احوال شخصیه، استرداد مجرمان، انتقال محکومان و تصفیه ماترک می‌باشند. این همکاری شامل اقدامات راجع به تقدیم دادخواست به محاکم، مطابق مقررات مندرج در این موافقتنامه خواهد بود.

مواردی غیر از آن می‌گردد خلاف شرع تشخیص داده شد.

۲- در ماده ۱۸<sup>(۱)</sup> اعطای نیابت قضایی چون شامل مواردی می‌شود که نایب غیر واجد صلاحیت و یا غیر منصوب بوده و یا بدون رعایت موازین و احکام اسلام استماع اقرار یا شهادت نموده و یا حکم صادر می‌نماید نیز می‌گردد، لذا اطلاقش خلاف شرع تشخیص داده شد.

۳- اطلاق ماده ۱۹<sup>(۲)</sup> و ۲۰<sup>(۳)</sup> نیز در خصوص استماع اقرار و شهادت همان اشکال ماده ۱۸ را دارد.

(۱) ماده ۱۸ - مرجع قضایی در هر یک از دو کشور می‌تواند از طریق اعطای نیابت قضایی اقدامات لازم و مربوط به دعوی اقامه شده نزد خود را در امور مدنی، تجاری، جزایی یا احوال شخصیه از مرجع هم‌پراز خویش در کشور دیگر درخواست نماید. نیابت‌های قضایی برابر شکل مقرر در ماده (۱۱) این موافقتنامه ارسال می‌گردد.

(۲) ماده ۱۹ - هر یک از دو کشور طرف موافقتنامه می‌تواند به‌طور مستقیم و بدون اجبار و اکراه، به‌وسیله نماینده سیاسی یا کنسولی خود درخواست‌های مربوط به اتباع کشور خود را اجرا نمایند، به‌ویژه اگر موضوع خواسته شده استماع اظهارات آنها یا تحقیق و بررسی توسط کارشناسان یا ارایه مستندات آنها یا مطالعه و بررسی آنها باشد. در صورتی که در تابعیت شخص اختلاف حاصل شود تابعیت کسی که اظهارات او استماع می‌شود، طبق قانون کشوری که اجرای درخواست در آن انجام می‌گیرد تعیین می‌گردد.

(۳) ماده ۲۰ - درخواست انجام نیابت قضایی واجد مشخصات زیر خواهد بود:

الف - نام مرجع درخواست‌کننده و در صورت امکان نام مرجع درخواست‌شونده به‌همراه مهر و امضای مرجع درخواست‌کننده.

ب - مشخصات و نشانی طرف‌های دعوا و در صورت اقتضا مشخصات و نشانی نمایندگان آنها.

پ - مختصری از موضوع و جریان دعوا.

ت - دستورها و اجراییه‌های قضایی مورد درخواست.

ث - چنانچه اقتضا داشته باشد نیابت قضایی شامل موارد زیر نیز می‌شود:

- نام‌ها و نشانی‌های اشخاص مورد درخواست برای شنیدن اظهارات آنان.

- پرسش‌های مورد نظر برای طرح آنان یا رویدادها برای شنیدن اظهارات اشخاص.

- اسناد یا چیزهای دیگر برای بررسی یا جست‌وجوی آنها.

- شکل خاص اعمال نیابت با رعایت ماده زیر.

۴- با توجه به اینکه در مواردی مانند جرایم منافی عفت که صرفاً تمام مراحل تحقیق و رسیدگی باید توسط شخص قاضی واجد صلاحیت و منصوب به عمل آید، لذا اطلاق ماده ۲۱<sup>(۱)</sup> چون شامل آن موارد نیز می شود خلاف شرع تشخیص داده شد.

۵- ماده ۲۶<sup>(۲)</sup> همان اشکال ماده ۱۸ را دارد.

۶- مقامات قضایی جمهوری اسلامی ایران چنانچه از کشور متعاقد درخواست حضور کارشناس یا شاهد در محاکم قضایی ایران را بنمایند بر اساس شرع مقدس اسلام آنان در بعضی موارد ملزم به حضور هستند، لکن چون اطلاق ماده ۲۸<sup>(۳)</sup> آنان را مخیر به پذیرش دعوت نموده است از این جهت خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

همچنین اطلاق مصونیت قضایی برای شاهد و کارشناس چون شامل مواردی می شود که

(۱) ماده ۲۱- اجرای نیابت قضایی به وسیله مقام قضایی مورد درخواست برابر قانون آن کشور در مورد شکل لازم الاتباع و وسایل اجباری که استفاده از آن جایز است انجام می پذیرد.

چنانچه دادگاه مورد درخواست، صالح نباشد، نیابت قضایی را به دادگاه صلاحیتدار احواله می نماید و جایز است بنا به درخواست صریح مقام قضایی درخواست کننده، مرجعی که اجرای نیابت از او خواسته شده نیابت را به شکل خاصی که با قانون کشور درخواست شونده مغایرت نداشته باشد، اجرا نماید. نیابت قضایی باید در اسرع وقت انجام شود.

(۲) ماده ۲۶- نیابت قضایی که طبق احکام این موافقتنامه انجام می شود واجد همان آثار قانونی است که اگر نزد مقام صلاحیتدار طرف دیگر انجام می گرفت.

(۳) ماده ۲۸- در هر یک از دولت های متعاقد به شاهد یا کارشناس، با هر تابعیتی که دارا باشد برای حضور نزد مقام های قضایی کشور درخواست کننده ابلاغ صورت می گیرد و ایشان مخیر به پذیرش دعوت بوده و در صورت قبول توفیل به هر گونه اقدامات جزایی، جلب، زندان یا اجرای احکام سابق الصدور در کشور درخواست کننده ممنوع است. ابلاغیه باید خالی از هر گونه تهدید در به کارگیری روش های الزام آور در صورت عدم پذیرش آن باشد.

مصونیت مزبور برای شاهد یا کارشناس بعد از گذشت پانزده روز از تاریخ عدم نیاز مرجع قضایی درخواست کننده به حضور وی و عدم ترک یا مراجعت مجدد وی به آن کشور برطرف می شود، مگر اینکه به لحاظ امری که خارج از اراده اوست امکان ترک کشور را نداشته باشد.

مرجعی که به شاهد یا کارشناس ابلاغ حضور می نماید باید برای بار اول مصونیت وی را، قبل از ادای شهادت، به طور کتبی اعلام کند.

احکام صادره از لحاظ شرعی لازم‌الاجرا است نیز می‌گردد، لذا خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.

۷- اطلاق ماده ۳۰<sup>(۱)</sup> همان اشکال ماده ۲۸ را دارد.

۸- ماده ۳۱<sup>(۲)</sup> از این جهت که اطلاقش شامل اجرای قوانین خلاف شرع و همچنین رأی صادره توسط قاضی غیر واجد شرایط و غیر منصوب می‌گردد خلاف موازین شرع شناخته شد.

۹- اطلاق ماده ۳۲<sup>(۳)</sup> همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.

۱ ماده ۳۰- دولتی که طبق مقررات این موافقتنامه از آن درخواست انتقال شخص زندانی معینی برای استماع شهادت یا نظر او نزد مراجع قضایی کشور درخواست‌کننده به‌عنوان شاهد یا کارشناسی، به‌شرط اعلام قبلی موافقت ایشان، می‌شود باید نسبت به اعزام آنان اقدام نماید و دولت درخواست‌کننده باید فرد اعزامی را در زندان نگاه داشته و در کوتاه‌ترین زمان ممکن یا در وقتی که دولت درخواست‌شونده تعیین می‌کند نسبت به بازگرداندن وی یا مراعات مقررات مذکور در ماده (۲۸) این موافقتنامه اقدام نماید. در موارد زیر دولت درخواست‌شونده می‌تواند از پذیرش تقاضای اعزام زندانی اشاره شده در این ماده خودداری نماید:

- چنانچه حضور وی در کشور تقاضاشونده به‌دلیل اجرای مقررات کیفری لازم باشد.

- چنانچه در صورت انتقال زندانی به قلمرو دولت درخواست‌کننده بر مدت زندانی شدن وی افزوده شود.

- چنانچه بنا به علل خاص یا عللی که نمی‌توان آن را برطرف نمود امکان اعزام زندانی به کشور درخواست‌کننده نباشد.

۲ ماده ۳۱- هر یک از دو کشور طرف موافقتنامه احکام صادره «دادگاه‌های کشور دیگر را در موضوعات مدنی، تجاری و احوال شخصیه که اعتبار قضیه محکوم‌ها پیدا کرده باشد به رسمیت شناخته و مطابق مقررات این بخش به اجرا خواهد گذاشت. همچنین احکام صادره از دادگاه‌های جزایی را در مورد جبران ضرر و زیان خصوصی و رد اموال به رسمیت می‌شناسد. این امر دربار هر حکم یا قرار که تحت هر عنوان از جانب یکی از مراجع قضایی دو امور یاد شده، مبتنی بر تصمیم قضایی در امور توافقی یا امور حسبی صادره شده باشد، قابل اجراست.

۳ ماده ۳۲- احکام قضایی قرارهای اداری صادره توسط مراجع قضایی هر یک از دو کشور طرف موافقتنامه با رعایت شرایط زیر در کشور دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد:

۱- چنانچه حکم یا قرار قطعی و لازم‌الاجرا بوده، یا به طریق عادی قابل اعتراض نباشد و مطابق قانون کشور صادرکننده حکم قابل اجرا باشد، یا این وجود حکم و قرار صادره در امور راجع به احوال شخصیه، پرداخت نفقه و ملاقات فرزند که قابل اجرا در کشور صادرکننده باشد به رسمیت شناخته می‌شود.



۱۰- اطلاق ماده ۳۴<sup>(۱)</sup> همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.

۱۱- اطلاق ماده ۳۶<sup>(۲)</sup> همان اشکال ماده ۳۱ را دارد.

۱۲- در ذیل بند ب ماده ۴۹<sup>(۳)</sup> استثناء نمودن افرادی که مورد تقاضای استرداد از

۲- حکم یا قرار توسط مرجع قضایی صالح مطابق مقررات صلاحیت صادر شده یا از جانب مرجع قضایی صالح که بر اساس ماده پدی این موافقتنامه تعیین می‌شود صادر گردد.

۳- احضار متداعین به صورت قانونی صورت گرفته و شخصاً در دادگاه حضور یافته باشند یا آنکه نماینده فرستاده باشند یا آنکه مطابق مقررات کشوری که اقدامات در آن انجام شده غایب محسوب شوند.

۴- حکم مخالفت نظم عمومی دولت درخواست‌شونده‌ای که اجرای حکم از آن خواسته شده نباشد.

شاید باید دعوایی بین همان اشخاص و همان موضوع که اساس و منشأ آن یکی باشد در کشور مورد درخواست قبلاً مطرح شده باشد، یا حکمی از مرجع قضایی کشور درخواست‌شونده که شرایط لازم را برای اجرا در آن کشور دارا می‌باشد یا حکمی از مرجع قضایی کشور ثالث که شرایط به رسمیت شناختن آن در کشور درخواست‌شونده وجود دارد، صادر شده باشد قبل از صدور حکمی که شناسایی آن مورد درخواست است.

(۱) ماده ۳۴ - جایز نیست که حکمی به رسمیت شناخته نشود به این استاد که مرجع صادرکننده آن به موجب قواعد بین‌المللی حل تعارض معمول در کشور درخواست‌شونده صلاحیت رسیدگی و صدور حکم را نداشته است، مگر اینکه موضوع مربوط به احوال شخصیه یا اهلیت اشخاص باشد که در این صورت اگر نتیجه موارد یکسان باشد به رسمیت نشناختن حکم جایز نخواهد بود.

(۲) ماده ۳۶ -

۱- احکام قضایی صادره توسط مرجع قضایی یکی از دو کشور که مطابق این موافقتنامه در کشور دیگر به رسمیت شناخته شده بر اساس مقررات اجرای احکام کشور درخواست‌شونده لازم‌الاجرا می‌باشد.

۲- مرجع قضایی که اجرای حکم را به عهده می‌گیرد باید اطمینان حاصل کند که حکم دارای شرایط مندرج در این بخش می‌باشد، بدون اینکه نسبت به موضوع حکم تعرض کند. ممکن است دستور اجرای مربوط به بخشی از حکم به عمل آید (و) درخواست‌کننده آن را قبول کرده باشد).

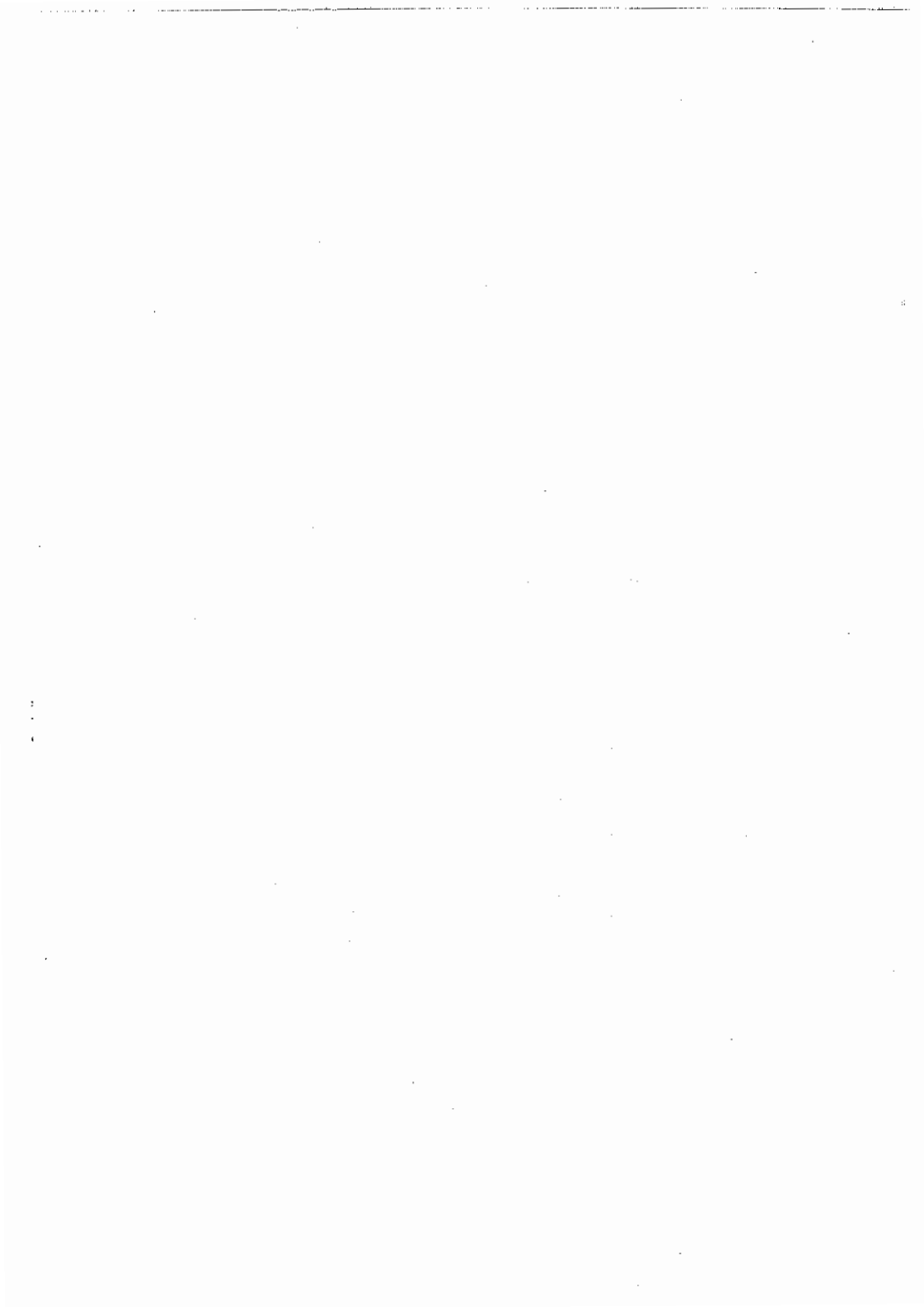
۳- متقاضی اجرای حکم باید علاوه بر مدارکی که برای به رسمیت شناختن حکم لازم است، یک برگ گواهی از مرجع صالح را ارائه نماید که حکم در مسایل راجع به احوال شخصیه قابل اجراست و نسبت به موضوعات دیگر گواهی تقدیم نماید که حکم غیر قابل اعتراض است و قابل اجرا می‌باشد.

(۳) ماده ۴۹ - لازم است در خصوص اشخاص موجود در قلمرو حاکمیت یکی از دو دولت طرف موافقتنامه که اتهام (ادعا) متوجه آنها بوده و یا از ناحیه مراجع قضایی دولت مقابل محکوم گردیده باشند با رعایت شرایط زیر به دولت طرف موافقتنامه، این اشخاص را تحویل دهند:

الف - جرمی که شخص به دلیل ارتکاب آن مسترد شده در قلمرو کشور خواهان استرداد وقوع یافته یا اینکه جرم خارج از







مغایرت لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها  
و مجامع بین‌المللی با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۴

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۸۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۵؛

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی، مصوب جلسه مورخ نهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد؛

«نظر به اینکه بند (۱۱) ماده واحده<sup>(۱)</sup> در لایحه دولت نبوده و با توجه به اینکه عضویت در سازمان مذکور متضمن پرداخت حق عضویت می‌باشد که به افزایش هزینه عمومی می‌انجامد و طریق جبران آن نیز پیش‌بینی نشده است، خلاف اصل (۷۵) قانون اساسی<sup>(۲)</sup> می‌باشد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) ماده ۱۱ - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای بین‌المللی - وزارت کار و امور اجتماعی - ۳۰۰۰۰ فرانک سوئیس

(۲) همین کتاب، ۱۳۲.

### وجود ابهام در لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان

شماره: ۸۰/۲۱/۱۳۲۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۹۲-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۷؛

لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ دوازدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۶ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد؛  
«چون سایر قوانین و مقررات مربوط به منع خروج از کشور معلوم نیست باید آنها را مشخص سازند تا بتوان اظهار نظر کرد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

---

(۱) لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان

ماده واحده - متن زیر جایگزین تبصره (۲) ماده واحده قانون سرباز قهرمان - مصوب ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ می شود:

تبصره ۲- مشمولان این قانون از شمول بند (۲) ماده (۱۸) قانون گذرنامه - مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۱۰ - و سایر قوانین و مقررات مربوط به منع خروج از کشور پرسنل وظیفه نیروهای مسلح مستثنی هستند.





۱۲- تأمین خودکفایی در علوم و فنون صنعت و کشاورزی و امور نظامی و مانند اینها.

ج- اصل نوزدهم- مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

د- اصل بیستم- همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی،

اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت و موازین اسلام برخوردارند.

ه- از اصل چهل و سوم- برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می‌شود:

۱- ممنوع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

۲- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

و- اصل چهل و هشتم- در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های

اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد، به‌طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم در دسترس باشد.

ز- اصل هشتادم- گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد.

ح- اصل هشتاد و یکم- دادن امتیاز تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است.

ط- اصل هشتاد و دوم- استخدام کارشناسان خارجی از طرف دولت ممنوع است، مگر در موارد ضرورت با تصویب مجلس شورای اسلامی.

ی- اصل هشتاد و پنجم- سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند، ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به‌صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود.

همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اسانامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های ذریع و واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به‌ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

ک- اصل یکصد و سی و هشتم- علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری و وضع تصویب‌نامه و

## دیر شورای نگهبان

احمد جتی

## اصل طرح تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی

شماره: ۸۲۰-ق

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۲۱

## فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این قانون دارای معانی زیر می باشد:

قانون - قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.

سرمایه گذار خارجی - اشخاص حقیقی و حقوقی با تابعیت خارجی و ایرانیان مقیم خارج و همچنین مؤسسات و سازمان های بین المللی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۷) را اخذ نموده باشند.

سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیر نقدی که توسط سرمایه گذار

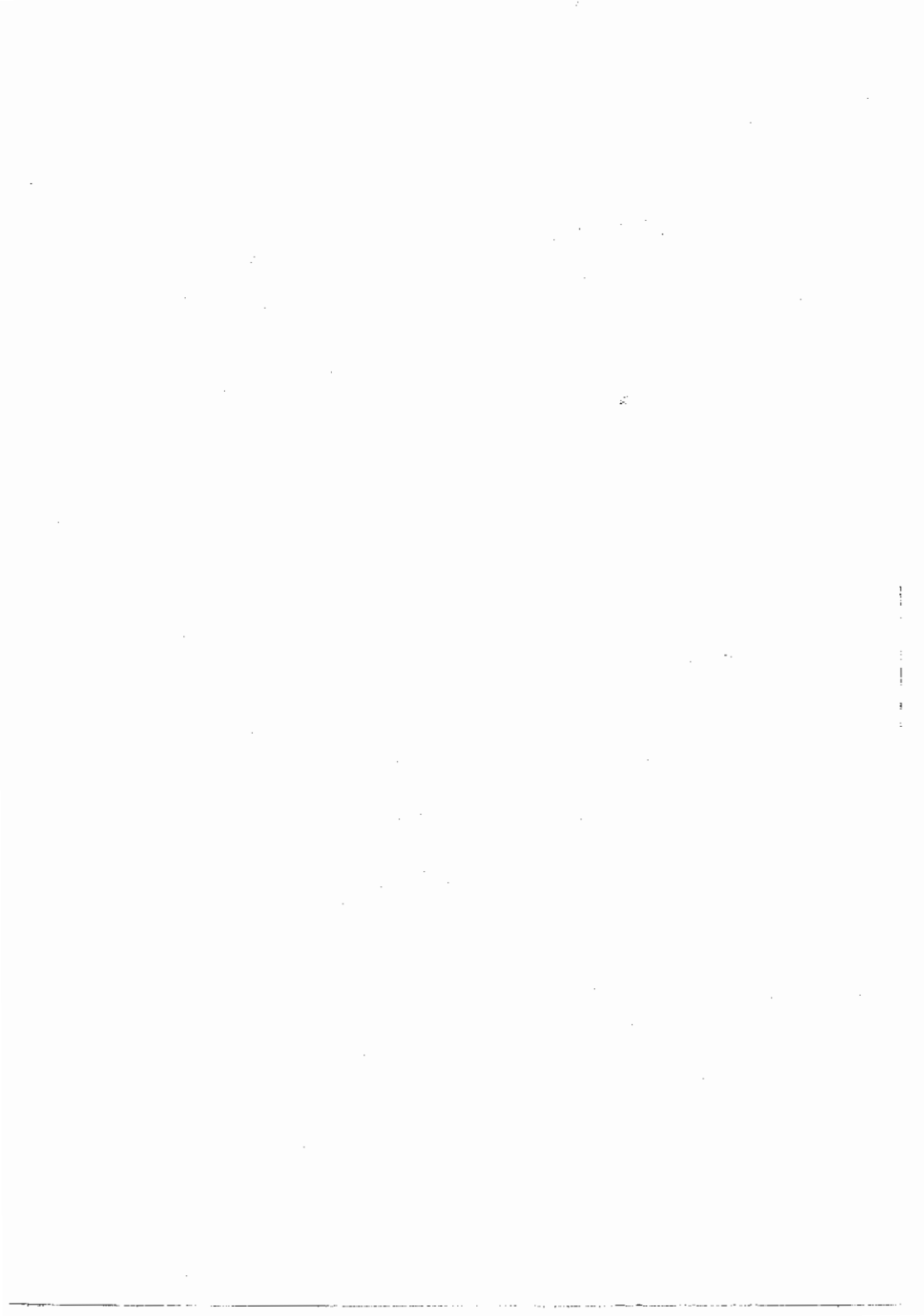
آیین نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد، ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مغایر باشد.

دولت می تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیون های متشکل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیون ها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است.

تصویب نامه ها و آیین نامه های دولت و مصوبات کمیسیون های مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیاید یا ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیأت وزیران بفرستد. ل - اصل یکصد و پنجاه و دوم - سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر اساس نفی هر گونه سلطه جویی و سلطه پذیری، حفظ استقلال همه جانبه و تمامیت ارضی کشور، دفاع از حقوق همه مسلمانان و عدم تمهید در برابر قدرت های سلطه گر و روابط صلح آمیز متقابل با دول غیر محارب استوار است.

م - اصل یکصد و پنجاه و سوم - هر گونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی، فرهنگ، ارتش و دیگر شئون کشور گردد ممنوع است.







**ماده ۵-** پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران نباید متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی باشد. منظور از حقوق انحصاری و امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را نسبت به سرمایه‌گذاران داخلی در موقعیت انحصاری قرار دهد.

### فصل سوم - مراجع ذیصلاح

**ماده ۴-** سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی و اخذ تصمیم نسبت به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به‌کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

**ماده ۷-** به‌منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع ماده (۶)، هیأتی به‌نام هیأت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزارت امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیأت با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

**تبصره -** سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیأت مطرح نماید. هیأت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن

درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

**ماده ۸-** به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ‌کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

#### فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی

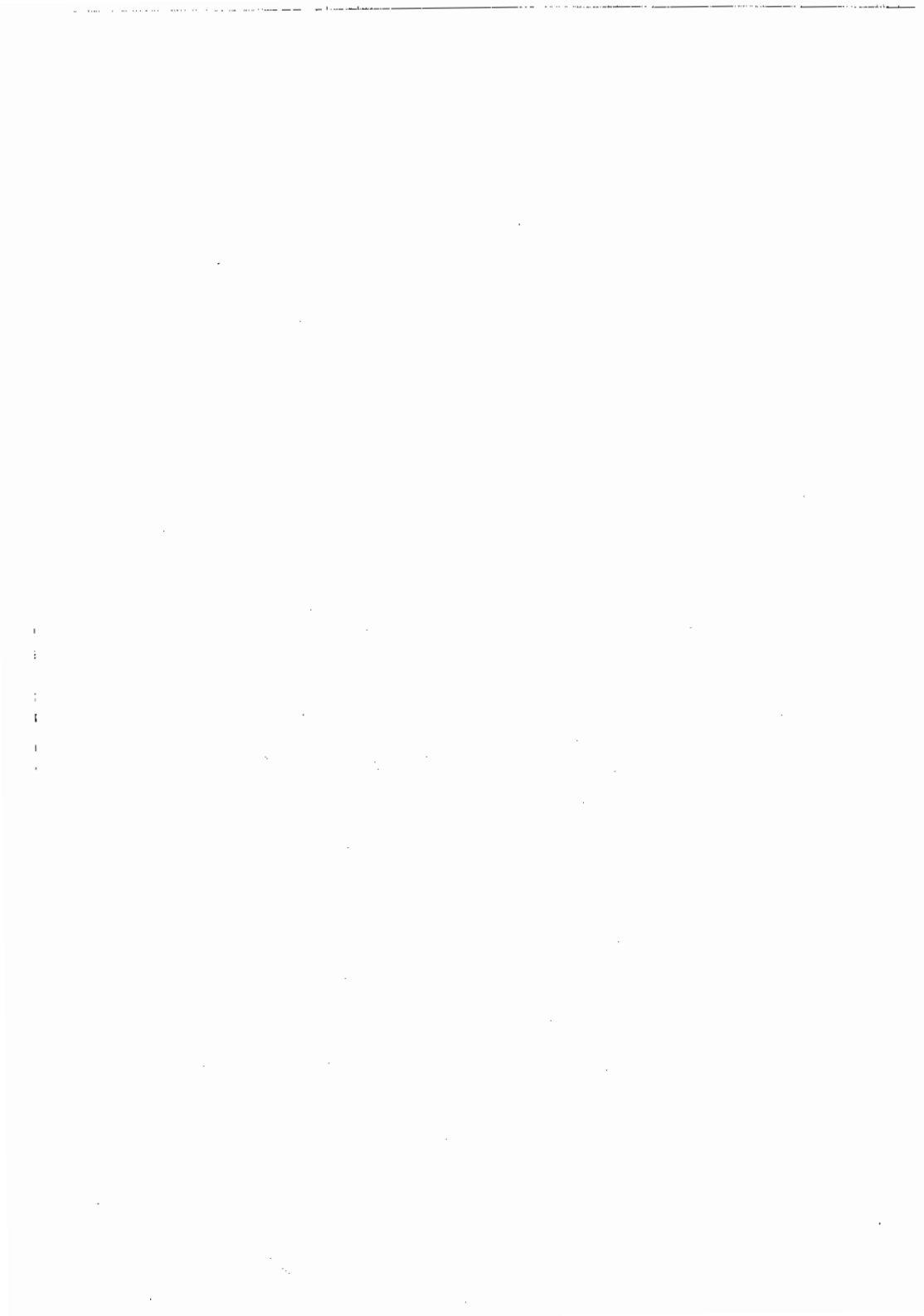
**ماده ۹-** سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، معافیت‌ها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است به‌طور یکسان برخوردار می‌باشند.

**ماده ۱۰-** سرمایه‌گذاری خارجی مورد سلب مالکیت و ملی شدن قرار نخواهد گرفت، مگر برای منافع عمومی، به موجب فرآیند قانونی، به‌روش غیر تبعیض‌آمیز و در مقابل پرداخت مناسب غرامت به مأخذ ارزش واقعی آن سرمایه‌گذاری بلافاصله قبل از سلب مالکیت.

**تبصره ۱-** تقاضای جبران خسارت وارده باید حداکثر در مدت یک سال پس از سلب مالکیت یا ملی شدن به هیأت تسلیم شود.

**تبصره ۲-** اختلاف ناشی از سلب مالکیت یا ملی شدن بر اساس ماده (۱۹) این قانون





قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با تأیید سازمان تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

**تبصره ۴-** چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به‌منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

**ماده ۱۸-** خروج آن بخش از سرمایه‌گذاری که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده، اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

### **فصل ششم - حل و فصل اختلافات**

**ماده ۱۹-** اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در موافقتنامه دوجانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

### **فصل هفتم - مقررات نهایی**

**ماده ۲۰-** دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها بر اساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

**تبصره -** موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط توسط نماینده تام‌الاختیار رییس‌جمهور حل و فصل می‌شود. رأی نماینده مذکور برای کلیه

دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجرا می‌باشد.

**ماده ۲۱-** سرمایه‌گذاران خارجی برای مدت (۱۰) سال از تاریخ صدور مجوز سرمایه‌گذاری مشمول قوانین و مقررات زمان صدور مجوز می‌باشند، مگر اینکه قوانین و مقررات آتی شرایط مساعدتری را به وجود آورد. در هر صورت تغییرات قوانین و مقررات مربوط به امنیت ملی، نظم اجتماعی و محیط زیست از شمول این ماده مستثنی است.

**ماده ۲۲-** سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد، فراهم نماید.

**ماده ۲۳-** کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان بر اساس ماده فوق عمل نماید.

**ماده ۲۴-** وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر (۶) ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

**ماده ۲۵-** از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴ - و آیین‌نامه اجرایی آن و همچنین کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد. از این تاریخ سرمایه‌های خارجی که قبلاً بر اساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند، تحت پوشش این قانون قرار



می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی لغو نمی‌شود، مگر آن‌که لغو این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

**ماده ۲۶-** آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.  
طرح فوق مشتمل بر بیست و شش ماده و ده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

### مغایرت و مخالفت طرح جرایم سیاسی با قانون اساسی و شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۶۲۲

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۸۴۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۵۵۶ مورخ ۸۰/۳/۲۳<sup>(۱)</sup>؛

طرح جرایم سیاسی، مصوب جلسه مورخ هشتم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۳/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد.

۱- اطلاق ماده (۱) خلاف شرع و مغایر اصول (۴)، (۲۴)، (۲۶)، (۲۷) و (۱۶۸) قانون اساسی می‌باشد.

۲- اطلاق تبصره ماده (۱) چون شامل مواردی می‌شود که صرف اظهار نظر عنوان مجرمانه دارد خلاف شرع و مغایر اصول (۴)، (۲۴) و (۷۲) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۳- اطلاق ماده (۲) و بندهای آن و تبصره و بندهای (الف) و (ب) آن خلاف شرع و مغایر اصول (۴)، (۲۴)، (۲۶)، (۲۷) و (۱۶۸) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۴- اطلاق ماده (۴) از این جهت که از دادگاه ویژه روحانیت سلب حق صلاحیت نموده خلاف شرع و مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی تشخیص داده شد.

(۱) تقاضای استمهال از مجلس شورای اسلامی به لحاظ عدم فرصت رسیدگی.

۵- در ماده (۴) مقصود از اینکه محکمه از یک رییس و دو دادرس به انتخاب رییس کل دادگستری استان آیا دادگاه‌های عمومی بدوی و تجدیدنظر هر دو را شامل می‌گردد یا خیر و به هر حال در هر مورد انشاء رأی با چه کسی است؟ معلوم نمی‌باشد و مبهم است پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۶- در ماده (۴) که عنوان شد محکمه متشکل از یک رییس و دو دادرس به انتخاب رییس کل دادگستری استان می‌باشد، منظور از انتخاب مبهم است و معلوم نیست آیا منظور این است که رییس قوه قضائیه ابلاغ می‌دهد و رییس کل دادگستری ارجاع می‌کند یا رییس کل دادگستری استان رأساً ابلاغ می‌دهد پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.

۷- اطلاق ماده (۵) خلاف شرع و همچنین مغایر اصل (۱۶۸) قانون اساسی شناخته شد.

۸- تبصره ماده (۶) مغایر اصل (۱۶۸) قانون اساسی شناخته شد.

۹- ظاهر مواد (۴) و (۷) متعارض است پس از رفع تعارض اظهارنظر خواهد شد.

۱۰- اطلاق ماده (۱۱) اجازه حضور وکیل در تمام مراحل چون شامل مواردی از قبیل جرایم منافی عفت و یا مواردی که موضوع جنبه محرمانه و یا امنیتی داشته و یا حضور غیرمتهم موجب فساد است نیز می‌گردد خلاف شرع تشخیص داده شد.

۱۱- اطلاق ماده (۱۲) چون در مواردی که به تشخیص قاضی رسیدگی به جرم فوریت داشته و امکان رسیدگی قبل از یک هفته نیز وجود داشته باشد تأخیر در رسیدگی را تجویز نموده است خلاف شرع تشخیص داده شد.

۱۲- عبارت «و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی

ایران» موضوع بند (الف) ماده (۱۴) مغایر اصل (۱۲) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱۳- در بند (ث) ماده (۱۴) عدم ذکر وثاقت در مواردی که وثاقت شرط می‌باشد

خلاف موازین شرع و مغایر اصل (۱۶۸) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱۴- ماده (۱۸) مغایر اصل (۷۵) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱۵- اطلاق ماده (۱۹) و تبصره (۱) آن خلاف شرع و مغایر اصول (۳۶)، (۵۷)، (۶۱)،

(۱۵۶)، (۱۵۹) و (۱۶۷) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱۶- اطلاق ماده (۲۰) خلاف شرع و مغایر اصول (۳۶)، (۵۷)، (۶۱)، (۱۵۶)، (۱۵۹) و

(۱۶۷) قانون اساسی تشخیص داده شد.

۱۷- در ماده (۲۱) با توجه به تعریف جرم سیاسی در مواد (۱) و (۲) که شامل جرایم

عادی نیز می‌گردد دادن امتیازات مذکور در این ماده به مجرم و یا متهم به جرم سیاسی

تبعض ناروا و مغایر بند (۹) اصل سوم قانون اساسی تشخیص داده شد. همچنین اطلاق

امتیاز مذکور در بندهای (پ)، (ت)، (ث)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (۲۱) خلاف شرع

تشخیص داده شد.

ضمناً اطلاق بند (خ) ماده (۲۱) ابهام الزام به تأمین خواسته‌های موارد مذکور در این

بند توسط مراجع قانونی و مربوطه را دارد، لذا شبهه مغایرت با اصل (۷۵) قانون اساسی

دارد.

و اطلاق عموم کتب و نشریات موضوع بند (خ) ماده (۲۱) چون شامل کتب و نشریات

منوعه نیز می‌گردد خلاف شرع تشخیص داده شد.

۱۸- اطلاق ماده (۲۲) و تبصره آن خلاف موازین شرع تشخیص داده شد.<sup>(۱)</sup>

(۱) اصول قانون اساسی مورد استناد شورای نگهبان به ترتیب عبارتند از:

اصل سوم - دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای موارد زیر به کار برد:

(۱)...

۹) رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی.

**اصل چهارم** - کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده قوای شورای نگهبان است.

**اصل دوازدهم** - دین رسمی ایران، اسلام و مذهب جعفری اثنی عشری است و این اصل الی الابد غیر قابل تغییر است و مذاهب دیگر اسلامی اعم از حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی و زیدی دارای احترام کامل می‌باشند و پیروان این مذاهب در انجام مراسم مذهبی، طبق فقه خودشان آزادند و در تعلیم و تربیت دینی و احوال شخصیه (ازدواج، طلاق، ارث و وصیت) و دعاوی مربوط به آن در دادگاه‌ها رسمیت دارند و در هر منطقه‌ای که پیروان هر یک از این مذاهب اکثریت داشته باشند، مقررات محلی در حدود اختیارات شوراهای بر طبق آن مذهب خواهد بود، با حفظ حقوق پیروان سایر مذاهب.

**اصل بیست و چهارم** - نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزاداند، مگر آنکه مغل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد. تفصیل آن را قانون معین می‌کند.

**اصل بیست و ششم** - احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته شده آزادند، مشروط به اینکه اصول استقلال، آزادی، وحدت ملی، موازین اسلامی و اساس جمهوری اسلامی را نقض نکنند. هیچ‌کس را نمیتوان از شرکت در آنها منع کرد یا به شرکت در یکی از آنها مجبور ساخت.

**اصل بیست و هفتم** - تشکیل اجتماعات و راه‌پیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آنکه مغل به مبانی اسلام نباشد آزاد است. **اصل سی و ششم** - حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد.

**اصل پنجاه و هفتم** - قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضائیه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت است بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

**اصل شصت و یکم** - اعمال قوه قضائیه به وسیله دادگاه‌های دادگستری است که باید طبق موازین اسلامی تشکیل شود و به حل و فصل دعاوی و حفظ حقوق عمومی و گسترش و اجرای عدالت و اقامه حدود الهی بپردازد.

**اصل هفتاد و دوم** - مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیبی که در اصل نود و ششم آمده بر عهده شورای نگهبان است.

**اصل هفتاد و پنجم** - طرح‌های قانونی و پیشنهادها و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوائح قانونی عتران می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.

**اصل یکصد و پنجاه و ششم** - قوه قضائیه، قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسؤول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است:

۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تجدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حبسیه، که قانون معین می‌کند.

## دیر شورای نگهبان

احمد جتی

## اصلی طرح جرایم سیاسی

## فصل اول - تعریف، دامنه و مصادیق جرم سیاسی

ماده ۱- فعل یا ترک فعلی که مطابق قوانین موضوعه قابل مجازات است، هر گاه به انگیزه سیاسی علیه نظام سیاسی مستقر یا حاکمیت دولت یا مدیریت سیاسی کشور یا مصالح نظام جمهوری اسلامی و یا حقوق سیاسی، اجتماعی و فرهنگی شهروندان و آزادی‌های قانونی ارتکاب یابد، جرم سیاسی به‌شمار می‌آید.

تبصره - صرف بیان عقیده و نظر در ارتباط با امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی و نظایر آن و انتقاد از عملکرد مسئولین امر و نهادهای قانونی مشمول

۲- احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی‌های مشروع.

۳- نظارت بر حسن اجرای قوانین.

۴- کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات مدون جزایی اسلام.

۵- اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

اصل یکصد و پنجاه و نهم - مرجع رسمی تظلمات و شکایات، دادگستری است. تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است.

اصل یکصد و شصت و هفتم - قاضی موظف است کوشش کند حکم هر دعوا را در قوانین مدونه بیابد و اگر نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر، حکم قضیه را صادر نماید و نمی‌تواند به‌بهانه سکوت یا نقص یا اجمال یا تعارض قوانین مدونه از رسیدگی به دعوا و صدور حکم امتناع ورزد.

اصل یکصد و شصت و هشتم - رسیدگی به جرایم سیاسی و مطبوعاتی علنی است و با حضور هیأت متصفه در محاکم دادگستری صورت می‌گیرد. نحوه انتخاب، شرایط، اختیارات هیأت متصفه و تعریف جرم سیاسی را قانون بر اساس موازین اسلامی معین می‌کند.

عناوین مجرمانه نبوده و از این حیث قابل تعقیب و مجازات نمی باشد.

**ماده ۲- جرایم زیر از مصادیق جرایم سیاسی محسوب می شوند:**

۱- تشکیل یا اداره دسته یا جمعیت یا شعبه جمعیت با هدف برهم زدن امنیت

سیاسی کشور و یا عضویت در هر یک از آنها.

۲- اجتماع و تبانی به منظور ارتکاب جرایمی بر ضد امنیت داخلی یا خارجی

کشور و یا فراهم نمودن وسایل ارتکاب آنها.

۳- سلب آزادی فردی افراد ملت بر خلاف قانون و یا محروم نمودن آنان از حقوق

مقرر در قانون اساسی، به منظور برهم زدن امنیت ملی و جلوگیری از شرکت در

انتخابات و مانند اینها.

۴- توهین به رییس کشور خارجی که در قلمرو خاک ایران وارد شده است با

رعایت شرط معامله متقابل.

۵- فعالیت تبلیغی علیه نظام جمهوری اسلامی ایران یا به نفع گروه ها و سازمان های

مخالف نظام.

۶- کلیه جرایم انتخاباتی (جرایم مندرج در قوانین انتخابات مجلس شورای

اسلامی، ریاست جمهوری و مجلس خبرگان).

۷- جرایم مندرج در قانون فعالیت احزاب، جمعیت ها و انجمن های سیاسی و

صنفی و انجمن های اسلامی یا اقلیت های دینی شناخته شده.

۸- توهین به رؤسای سه قوه، معاونان رییس جمهور، وزراء، نمایندگان مجلس

شورای اسلامی، نمایندگان مجلس خبرگان و اعضای شورای نگهبان در حین انجام

وظیفه و یا به سبب آن.

۹- تحریض و تشویق افراد و گروه‌ها به ارتکاب اعمالی علیه حیثیت و منافع نظام جمهوری اسلامی در داخل یا خارج از کشور.

تبصره - جرایم زیر در صورت انطباق با ماده (۱) جرم سیاسی محسوب می‌شوند:  
الف - افشا و انتشار اطلاعات، اسناد و تصمیمات طبقه‌بندی شده مربوط به سیاست‌های داخلی و خارجی کشور.

ب - ایراد افترا و نشر اکاذیب به قصد اضرار یا تشویش اذهان عمومی.  
ماده ۳- جرایم خشونت‌آمیز ذیل، جرم سیاسی محسوب نمی‌گردند، هر چند با انگیزه سیاسی و به قصد تدارک جرم سیاسی یا تضمین هدف‌های آن و یا تسهیل وقوع آن تحقق یافته باشند:

الف - سوء قصد به جان افراد، قتل عمدی مباشرت یا معاونت و شروع به آن.

ب - آدم‌ربایی، هواپیماربایی و گروگان‌گیری

پ - بمب‌گذاری و تهدید به آن

ت - ایجاد حریق

ث - جاسوسی

ج - تجزیه‌طلبی

فصل دوم - نحوه رسیدگی

ماده ۴- به جرایم سیاسی در دادگاه‌های عمومی و تجدیدنظر مرکز هر استان متشکل از یک رییس و دو دادرس به انتخاب رییس کل دادگستری استان با حضور هیأت منصفه و به صورت علنی رسیدگی می‌شود.

تبصره - سابقه قضایی رییس دادگاه رسیدگی‌کننده به جرایم سیاسی نباید کمتر از



ده سال باشد. در صورت فقدان چنین شرطی در قضات استان رسیدگی کننده از قضات استان های دیگر استفاده خواهد شد.

**ماده ۵-** رسیدگی به اتهام شرکا و معاونان در جرم سیاسی مطابق این قانون خواهد بود.

**ماده ۶-** تشخیص سیاسی یا غیر سیاسی بودن جرم انتسابی با دادگاهی است که پرونده به آن ارجاع گردیده است.

**تبصره -** در صورتی که متهم یا وکیل وی به تشخیص دادگاه اعتراض کنند و مدعی باشند که اتهام وارده از نوع اتهامات مربوط به جرایم سیاسی است، به این اعتراض در همان دادگاه با حضور هیأت منصفه خارج از نوبت رسیدگی می شود و در صورتی که نظر هیأت منصفه بر سیاسی بودن اتهام وارده باشد، دادگاه نظر هیأت منصفه را رعایت خواهد کرد.

**ماده ۷-** مرجع تجدیدنظر آرای دادگاه های رسیدگی کننده به جرایم سیاسی، دیوان عالی کشور است.

**ماده ۸-** اعضای هیأت منصفه دادگاه رسیدگی کننده به جرایم سیاسی در استان ها بین پنجاه تا صد و پنجاه نفر می باشند که به ترتیب مذکور در مواد آتی برای مدت دو سال انتخاب خواهند شد. انتخاب مجدد اعضای مذکور بلامانع خواهد بود.

**تبصره -** اعضای هیأت منصفه هر دادرسی پانزده نفر بوده که با حضور حداقل یازده نفر رسمیت می یابد. تصمیمات هیأت منصفه با اکثریت مطلق آرای حاضران در جلسه اتخاذ خواهد شد.

**ماده ۹-** هیأتی مرکب از استاندار، رئیس شورای اسلامی مرکز استان به جانشینی

رئیس شورای استان، رئیس کل دادگستری استان و دو نفر نماینده مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس، هر دو سال یکبار به دعوت رئیس شورای اسلامی مرکز استان تشکیل و اعضای هیأت را از بین اقشار مختلف اجتماعی مانند روحانیون، معلمان، دانشجویان، اساتید دانشگاه‌ها، پزشکان، نویسندگان، خبرنگاران، روزنامه‌نگاران، وکلای دادگستری، کارگران، اصناف و پیشه‌وران، کشاورزان و نظایر آن انتخاب می‌نماید.

**تبصره -** هیأت منصفه هر دادرسی به قید قرعه و به وسیله دادگاه با حضور دو نماینده از شورای شهر مرکز استان تعیین می‌شود.

**ماده ۱۰-** پس از انتخابات، فهرست اعضای هیأت منصفه برای اطلاع عموم در روزنامه‌ها و نشریات محلی منتشر خواهد شد.

**ماده ۱۱-** مراجع رسیدگی‌کننده به جرایم سیاسی مکلف به پذیرش وکیل در تمامی مراحل رسیدگی می‌باشند و این امر شامل مراحل بازجویی، بازپرسی و جلسات دادرسی تا صدور رأی نهایی در دیوان عالی کشور می‌شود.

**تبصره ۱-** هرگاه به تشخیص دیوان عالی کشور، دادگاهی حق حضور وکیل را در مراحل مختلف رسیدگی از متهم سلب کند، حکم صادره فاقد اعتبار قانونی بوده و کلیه مراحل رسیدگی با حضور وکیل اعاده خواهد شد.

**تبصره ۲-** ارتکاب تخلف موضوع تبصره (۱) برای بار اول موجب مجازات انتظامی قضای رسیدگی‌کننده پرونده تا درجه ۳ و برای مرتبه دوم موجب انفصال از شغل قضایی و محکومیت موضوع ماده (۵۷۰) قانون مجازات اسلامی خواهد بود.

**ماده ۱۲-** دادگاه رسیدگی‌کننده جرم سیاسی، حداقل یک هفته قبل از تشکیل

جلسه، اعضای هیأت منصفه را برای شرکت در جلسه دادگاه دعوت می‌نماید. دادگاه با تشکیل و حضور هیأت منصفه به‌نحو مقرر در ماده (۸) و تبصره آن رسمیت خواهد یافت.

**تبصره ۱-** چنانچه هر یک از اعضای هیأت منصفه عذر موجهی برای عدم حضور در دادگاه داشته باشد موظف است آن را تا بیست و چهار ساعت قبل از تشکیل دادگاه به اطلاع رئیس دادگاه برساند.

**تبصره ۲-** در صورتی که هر یک از اعضای هیأت منصفه بدون عذر موجه در جلسات دادرسی حاضر نشود و یا عذر موجه خود را وفق تبصره (۱) این ماده به دادگاه اعلام ننماید و موارد یاد شده موجب رسمیت نیافتن جلسه هیأت منصفه گردد، پس از یک بار اخطار توسط دادگاه رسیدگی‌کننده به جرم سیاسی و به حکم همین دادگاه به سه سال محرومیت از عضویت در هیأت منصفه محکوم خواهد شد.

**ماده ۱۳-** اعضای هیأت منصفه موظفند در جلسات دادگاه تا ختم رسیدگی حضور داشته باشند.

**ماده ۱۴-** اعضای هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

- الف - متدین به دین مقدس اسلام و یا یکی از ادیان رسمی کشور مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ب - تابعیت ایران.
- پ - داشتن حداقل ۳۰ سال سن.
- ت - داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم و یا معادل آن از علوم حوزوی.
- ث - حسن شهرت.

ج- نداشتن سابقه محکومیت کیفری که طبق قانون موجب سلب حقوق اجتماعی باشد.

چ- نداشتن نفع معنوی و مادی شخصی و حزبی و اجتماعی در محکومیت یا برائت.

**ماده ۱۵-** موارد رد اعضای هیأت منصفه همان موارد رد دادرس مطابق قانون خواهد بود. اسامی اعضای انتخاب شده به متهم و وکیل او و دادستان ابلاغ می شود تا ظرف پانزده روز ایراد خود را به صلاحیت متنبیان اعلام کنند و دادگاه مکلف است پیش از آغاز دادرسی درباره رد یا تأیید ایراد تصمیم بگیرد.

**ماده ۱۶-** هیأت منصفه می تواند در اولین جلسه دادگاه نسبت به تکمیل تحقیقات و یا ضرورت بررسی بیشتر اعلام نظر کند و یا در حین محاکمه اگر سؤالی از شاکی یا متهم و یا شهود داشته باشد، آنها را کتباً به وسیله رئیس دادگاه مطرح نماید.

**ماده ۱۷-** پس از پایان رسیدگی و اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت منصفه به شور می پردازد و درباره دو مطلب ذیل اتخاذ تصمیم می نماید:

**الف - آیا متهم بزهکار است؟**

**ب - در صورت بزهکار بودن آیا مستحق تخفیف در مجازات می باشد یا خیر؟**

**تبصره -** نظر هیأت منصفه کتباً و به صورت علنی به دادگاه اعلام می گردد.

**ماده ۱۸-** هیأت منصفه منتخب دادگاه در آغاز دادرسی درباره بی طرفی خود و اجرای عدالت و رعایت انصاف سوگند یاد می کنند و در زمان دادرسی هر گونه تماس خارجی و ارتباط تلفنی با دیگران ممنوع است و وسیله پذیرایی و مطالعه آنان به وسیله قوه قضائیه تأمین می شود.

**ماده ۱۹-** چنانچه نظر هیأت منصفه مبنی بر برائت متهم یا متهمان نباشد. دادگاه نیز اعتقاد بر مجرمیت داشته باشد پس از تطبیق عمل انتسابی با قانون و تعیین مجازات و رعایت سایر جهات قانونی مبادرت به انشای رأی می نماید.

**تبصره ۱-** در صورت استحقاق تخفیف در مجازات که هیأت منصفه درخواست نموده باشد، دادگاه جهات تخفیف را رعایت خواهد کرد.

**تبصره ۲-** این رأی طبق مقررات مربوطه قابل تجدیدنظر خواهی است.

**ماده ۲۰-** تشخیص عناصر ماهوی ارتکاب جرم و انتساب آن به متهم با هیأت منصفه و تطبیق عمل متهم با قوانین حاکم، با دادگاه است.

#### فصل سوم - سایر مقررات

**ماده ۲۱-** متهمان و محکومان به جرایم سیاسی، علاوه بر برخورداری از امتیازاتی که برای متهمان و محکومان عادی به موجب قوانین و مقررات پیش بینی شده از مزایای زیر، حسب مورد بهره مند می باشند:

**الف -** محل نگهداری متهمان و محکومان سیاسی از متهمان و مجرمان عادی مجزا خواهد بود.

**ب -** متهمان و محکومان سیاسی رانمی توان به هیچ وجه در طول دوران بازداشت و محکومیت به پوشیدن لباس زندان موظف نمود.

**پ -** دستبند زدن به متهمان و محکومان سیاسی ممنوع است.

**ت -** احکام تکرار جرم درباره محکومان سیاسی جاری نخواهد بود.

**ث -** پیشینه محکومیت به جرایم سیاسی موجب هیچ گونه محرومیت از حقوق اجتماعی نمی شود.

ج - مجرم سیاسی مشمول قواعد حاکم بر استرداد مجرمان عادی نیست.  
 ج - نگهداری متهمان به جرایم سیاسی در زندان انفرادی ممنوع است، مگر اینکه دادگاه از بیم تبانی و برای تکمیل تحقیقات نگهداری در زندان انفرادی را ضروری بداند. در هر حال مدت آن نباید از پانزده روز تجاوز کند و هر روز نگهداری در زندان انفرادی معادل ده روز زندان عادی محسوب خواهد شد.

ح - زندانیان سیاسی از حق ملاقات مستمر با بستگان خود برخوردارند.  
 خ - زندانیان سیاسی از حق دسترسی به کتب، نشریات و رادیو و تلویزیون برخوردارند.

د - زندانیان سیاسی را نمی‌توان به هیچ وجه در طول مدت محکومیت به کار اجباری وادار کرد.

ماده ۲۲ - کلیه محکومان که به دلایل سیاسی دوران محکومیت خود را طی می‌کنند و نیز کلیه متهمینی که به دلایل سیاسی تحت تعقیب و محاکمه بوده و محکومیت آنان قطعی نگردیده است، در صورت تقاضا باید مجدداً بر اساس این قانون مورد رسیدگی و محاکمه قرار گیرند.

تبصره - آثار تبعی مجازات کلیه کسانی که به دلایل سیاسی قبلاً محکوم شده و دوران محکومیت خود را سپری کرده یا در حال سپری کردن هستند زایل شده و موجب هیچ گونه محرومیت از حقوق اجتماعی آنان نمی‌شود.

ماده ۲۳ - آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارتخانه‌های دادگستری، کشور و اطلاعات تهیه و حداکثر سه ماه پس از تصویب قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

طرح فوق مشتمل بر بیست و سه ماده و چهارده تبصره در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هشتم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

## مغایرت لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری با قانون اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۰۹

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۱۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۷۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۴؛

لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اتفاق ماده (۱۶)<sup>(۱)</sup> از این جهت که شامل ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی نیز به دادگاه بین‌المللی دادگستری می‌شود خلاف اصل (۱۳۹) قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### (۱) ماده ۱۶ - تفسیر و حل و فصل اختلافات

هر گونه اختلاف در تفسیر یا اجرای این موافقتنامه، اگر در کمیسیون به توافق نرسد، باید به کمیته‌ای (کارگروهی) متشکل از یک عضو انتخاب شده از طرف هر یک از طرف‌های دعوی و علاوه بر آن یک نفر رئیس مستقل انتخابی توسط اعضای کمیته (کارگروه)، واگذار شود. رهنمودهای کمیته (کارگروه) یاد شده، هر گاه از نظر توصیفی الزام آور نباشد، باید اساس نظرات توسط طرف‌های ذی‌ربط در مورد مواردی که عدم توافق با توجه به آنها حاصل شده است قرار گیرد. اگر بر اساس نتیجه این رویه اختلاف مرتفع نشود، اختلاف باید به دادگاه بین‌المللی دادگستری مطابق اسناد دادگاه ارجاع شود، مگر اینکه طرف‌های دعوی روش دیگری را برای حل اختلاف خود توافق کنند.

(۲) همین کتاب، صفحه ۹۱.



### مغایرت طرح تأسیس مؤسسات غیردولتی با قانونی اساسی

شماره: ۸۰/۲۱/۱۷۵۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۴/۲۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۹۶۴-ق مورخ ۱۳۸۰/۴/۲ و پیرو نامه شماره ۸۰/۲۱/۱۶۸۱ مورخ

۸۰/۴/۱۰ (تقاضای استمهال به منظور عدم فرصت کافی برای رسیدگی از مجلس)

طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی، مصوب جلسه مورخ بیست و نهم

خردادماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ

۱۳۸۰/۴/۱۳ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بشرح زیر اعلام می گردد:

«تبصره ماده واحده با توجه به اصل ماده واحده از این جهت که موجب کاهش درآمد

عمومی می شود و در مواردی نیز مغایر حاکمیت دولت می باشد، خلاف اصل (۷۵) (۱) و

(۴۴) (۲) قانون اساسی شناخته شد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) همین کتاب، صفحه ۱۲۲.

(۲) همین کتاب، صفحه ۱۲۲.

### اصلی طرح تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی

**ماده واحده -** به منظور تعمیم و گسترش صنعت بیمه در کشور، افزایش رقابت و کارآیی در بازار بیمه، افزایش رفاه عمومی و گسترش امنیت اجتماعی و اقتصادی، افزایش نقش بیمه در رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شدن زیر اجازه تأسیس مؤسسه بیمه غیردولتی به اشخاص داخلی داده می‌شود:

۱- سیاستگذاری در صنعت بیمه، اعمال نظارت بر فعالیتهای بیمه‌ای و صدور مجوز فعالیت بیمه‌ای کماکان جهت اعمال حاکمیت در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران باقی خواهد بود.

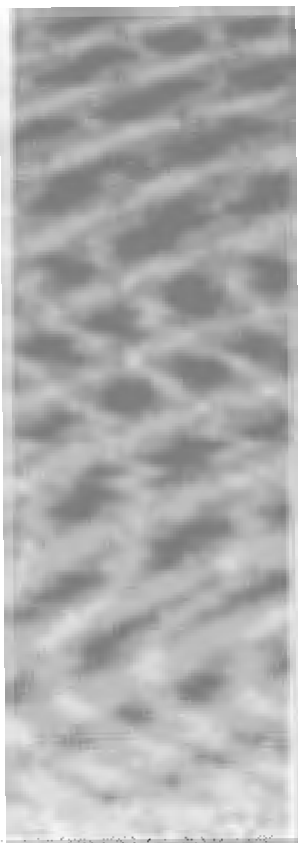
۲- ضوابط مربوط به نحوه تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه داخلی از قبیل شرایط اخذ مجوز تأسیس و لغو آن، نحوه انتقال عملیات و ادغام، انحلال و ورشکستگی مؤسسات بیمه‌ای، محدوده فعالیت بیمه‌ای و بیمه اتکائی شامل انواع معاملات بیمه، حق بیمه و کارمزد مربوط به رشته‌های مختلف بیمه، میزان ذخایر فنی و اندوخته‌های قانونی و نحوه سرمایه‌گذاری آنها بر اساس «قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ و اصلاحیه بعدی» و «قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶/۲/۷» تعیین خواهد شد.

**تبصره -** در اعطای امتیاز به موجب قوانین بیمه‌گری نباید تبعیض بین مؤسسات بیمه دولتی و غیردولتی اعمال شود.

۳- حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (۳۶) قانون «تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰» برای مؤسسات بیمه غیردولتی با پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی



## فصل چهارم

مصوبه‌ای که بدون  
لحاظ نظر شورای  
نگهبان جهت اجرا  
ارسال شده است



اعلام وجود اشکالات شرعی در طرح پیوند اعضای فوت شده  
یا بیمارانی که مرگ آنان مسلم است

شماره: ۷۹/۲۱/۲۹۲

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۸

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۸۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۰<sup>(۱)</sup> و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۲۹ مورخ ۱۳۷۹/۱/۳۰؛

طرح پیوند اعضای فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است، مصوب جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۲/۷ شورای نگهبان مطرح شد که به استناد اصل چهارم قانون اساسی<sup>(۲)</sup> و ذیل تبصره ۲ ماده ۱۸۶<sup>(۳)</sup> آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با توجه به اشکالات شرعی نظر نهایی شورا متعاقباً اعلام می گردد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) تقاضای استیصال از مجلس شورای اسلامی به لحاظ عدم فرصت رسیدگی.

(۲) اصل چهارم = کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیره اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده ققهای شورای نگهبان است.

(۳) تبصره ۲ ماده ۱۸۶ آیین نامه داخلی مجلس = شورای نگهبان نمی تواند پس از گذشت مهلت های مقرر و رفع ایراد در نوبت اول، مجدداً مغایرت موارد دیگری را که مربوط به اصلاحیه نمی باشد، بعد از گذشت مدت قانونی به مجلس اعلام نماید، مگر در رابطه با انطباق موازین شرعی.

## ارسال طرح پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است به رئیس جمهور

شماره: ۰۰۶-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۴

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

طرح پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب گردید به دلیل عدم اظهار نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی<sup>(۲)</sup> به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

(۲) اصل یکصد و بیست و سوم - رئیس جمهور موظف است مصوبات مجلس یا نتیجه همه پرسی را پس از طی مراحل قانونی و ابلاغ به وی امضاء کند و برای اجرا در اختیار مسئولان بگذارد.

شماره: ۱۱۳۶۹

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۰

**وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی**

قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و با توجه به عدم وصول نظریه شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم قانون اساسی طی نامه شماره ۰۰۶ - ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۲۴ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

**سید محمد خاتمی****رئیس جمهور****اصل قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که****مرگ مغزی آنان مسلم است<sup>(۱)</sup>**

**ماده واحده -** بیمارستان‌های مجهز برای پیوند اعضا، پس از کسب اجازه کتبی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، می‌توانند از اعضای سالم بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان بر طبق نظر کارشناسان خبره مسلم باشد، به شرط وصیت بیمار یا موافقت ولی میت جهت پیوند به بیمارانی که ادامه حیات‌شان به پیوند عضو یا اعضای فوق بستگی دارد استفاده نمایند.

---

(۱) رک به روزنامه رسمی شماره ۱۶۱۴ مورخ ۱۳۷۹/۴/۵.

**تبصره ۱-** تشخیص مرگ مغزی توسط کارشناسان خبره در بیمارستان‌های مجهز دانشگاه‌های دولتی صورت می‌گیرد. این کارشناسان با حکم وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به مدت چهار سال منصوب می‌شوند.

**تبصره ۲-** اعضای تیم‌های تشخیص مرگ مغزی نبایستی عضویت تیم‌های پیوندکننده را داشته باشند.

**تبصره ۳-** پزشکان عضو تیم از جهت جراحات وارده بر میت مشمول دیه نخواهند گردید.

آیین‌نامه اجرایی این قانون به وسیله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و نماینده قوه قضائیه با هماهنگی سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران و بنیاد امور بیماری‌های خاص ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و تأییدیه شورای نگهبان در مهلت مقرر در اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی واصل نگردیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی



## درخواست شورای نگهبان از رئیس مجلس شورای اسلامی مبنی بر رعایت قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۷۶۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۶

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای کروبی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۹۲ مورخ ۱۳۷۹/۲/۸ شورای نگهبان اشعار  
می‌دارد:

۱- همان‌طور که در نامه فوق‌الذکر تصریح شده است طرح پیوند اعضای بیماران فوت  
شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است در جلسه شورای نگهبان مطرح گردید و  
دارای اشکالات شرعی شناخته شد.

۲- علاوه بر آن به استناد اصل چهارم قانون اساسی فقهای شورای نگهبان می‌توانند در  
مورد قوانین و مقررات، هر زمان آنها را خلاف شرع بیابند اعلام نظر کنند و این اصل بر  
اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی حاکم است، در نامه فوق نیز با عبارت «به استناد  
اصل چهارم قانون اساسی»<sup>(۱)</sup> به این مطلب اشاره شده است.

بنابراین نامه شماره ۰۰۶ - ق مورخ ۷۹/۳/۲۴ جناب عالی به رئیس جمهور محترم ظاهراً  
بدون توجه به این دو جهت تنظیم شده است، لذا لازم است نسبت به رفع اشتباه اقدام  
مقتضی صورت گیرد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تأکید شورای نگهبان مبنی بر مخالفت طرح پیوند اعضای بیماران فوت شده  
یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۲۷۲

تاریخ: ۷۹/۹/۷

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۶۸۶- ق مورخ ۱۳۷۹/۱/۲۰ و پیرو نامه‌های شماره  
۷۹/۲۱/۲۲۹ مورخ ۷۹/۱/۳۰ و نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۹۲ مورخ ۷۹/۲/۸؛  
طرح پیوند اعضای فوت شده بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است مصوب  
جلسه مورخ هفدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای  
اسلامی با توجه به نامه شماره ۷۹/۲۱/۲۹۲ مورخ ۷۹/۲/۸ این شورا طرح فوق در  
جلسه مورخ ۷۹/۹/۶ فقهای شورای نگهبان مطرح شد که نظر فقها، به شرح زیر  
اعلام می‌گردد:

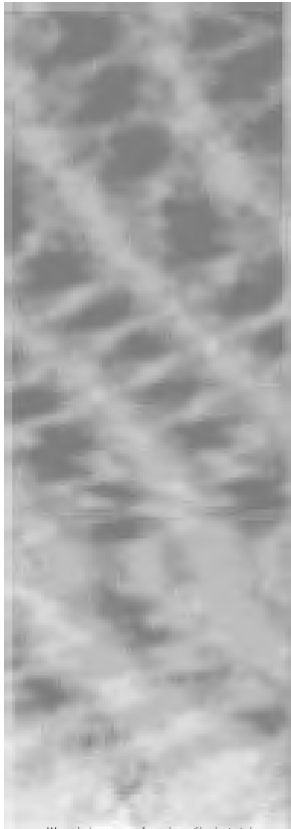
«با توجه به فتوای مقام معظم رهبری:

الف - در مورد بیماران فوت شده هرگاه قطع عضو مثله یا اهانت و هتک تلقی شود  
خلاف شرع است.

ب - در مورد مرگ مغزی در صورتی که برداشتن عضو در مردن او مؤثر باشد، خلاف  
شرع می‌باشد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی



## فصل پنجم

مصوبات ارجاع شده  
به مجمع تشخیص  
مصلحت نظام



### مخالفت طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۴۸۳

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۷۵۳-ق مورخ ۷۹/۲/۲۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۳۹۶ مورخ ۷۹/۲/۲۹

طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ هیجدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- عناوین مذکور در طرح خود به خود مساوی با عسر و حرج نیست فلذا خلاف شرع شناخته شد.

۲- در صورت نیاز قضات دادگاه‌ها به شرح موارد عسر و حرج قوه قضائیه می‌تواند با توجه و دقت شرعی مواردی را تعیین و ضمن لایحه‌ای برای تصویب به مجلس تسلیم دارد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

---

(۱) ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی - در صورتی که دوام زوجیت موجب عسر و حرج زوج باشد، وی می‌تواند به حاکم شرع مراجعه و تقاضای طلاق کند، چنانچه عسر و حرج مذکور در محکمه ثابت شود، دادگاه می‌تواند زوج را اجبار به طلاق نماید و در صورتی که اجبار مبسر نباشد، زوج به اذن حاکم شرع طلاق داده می‌شود.

## اصل طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی

شماره: ۳۷۵۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۲/۲۰

ماه واحده - یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی مصوب  
۱۳۷۰/۸/۱۴ الحاق گردید:

تبصره - عسر و حرج موضوع این ماده عبارت است از به وجود آمدن وضعیتی که ادامه زندگی را برای زوجه با مشقت همراه ساخته و تحمل آن مشکل باشد و موارد ذیل در صورت احراز توسط دادگاه صالح از مصادیق عسر و حرج محسوب می گردد:

- ۱- ترک عمدی توسط همسر زوج حداقل به مدت شش ماه بدون عذر موجه.
- ۲- اعتیاد مضر به یکی از انواع مواد مخدر.
- ۳- استتکاف از پرداخت نفقه و عدم امکان بر الزام او به تأدیه.
- ۴- ابتلاء زوج به امراض مسری صعب‌العلاج یا هر عارضه دیگری که دوام زناشویی، سلامت زوجه را به خطر اندازد.
- ۵- عقیم بودن زوج به نحوی که مانع اولاددار شدن زوجه شود.
- ۶- سوء رفتار و معاشرت زوج در حدی که عرفاً با توجه به اوضاع و احوال اجتماعی، اخلاقی، روحی و از نظر مکانی و زمانی برای زوجه قابل تحمل نباشد.
- ۷- اختیار همسر دیگر در صورت عدم استطاعت بر اجرای عدالت.
- ۸- عدم رعایت دستور دادگاه در مورد منع اشتغال به کار یا حرفه‌ای که منافای با مصالح خانوادگی یا حیثیت زوجه باشد.

۹- محکومیت قطعی زوج به حبس در اثر ارتکاب جرایمی که مغایر با حیثیت خانوادگی و شئون زوجه باشد.

طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

تصویب مجدد طرح مذکور در مجلس شورای اسلامی

شماره: ۳۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۰

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۸۳ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و ۷۹/۲۱/۳۹۶ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۹ و پیرو نامه شماره ۳۷۵۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۰ طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۱۹ مجلس شورای اسلامی نظر قبلی مجلس عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

شورای نگهبان: ایراد کماکان به قوت خود باقی است.

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۶

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۳۷- ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۰ و شماره ۳۷۵۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۰ و پیرو نامه‌های شماره ۷۹/۲۱/۴۸۳ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و شماره ۷۹/۲۱/۳۹۶ مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۹؛

طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ نوزدهم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### ارجاع طرح مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام

در تاریخ ۱۳۷۹/۷/۳ طرح مذکور مجدداً در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت و به دلیل اصرار مجلس بر مصوبه قبلی خویش و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

---

(۱) اصل یکصد و دوازدهم = مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تشخیص مصلحت در مواردی که مصوبه مجلس شورای اسلامی را شورای نگهبان خلاف موازین شرع و یا قانون اساسی بداند و مجلس یا در نظر گرفتن مصلحت نظام نظر شورای نگهبان را تأمین نکند و مشاوره در اموری که رهبری به آن ارجاع می‌دهد و سایر وظایفی که در این قانون ذکر شده است به دستور رهبری تشکیل می‌شود.

اعضاء ثابت و متغیر این مجمع را مقام رهبری تعیین می‌نماید.

مقررات مربوط به مجمع توسط خود اعضاء تهیه و تصویب و به تأیید مقام رهبری خواهد رسید.



## مخالفت لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو» با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۴۷۸

تاریخ: ۱۳۷۹/۳/۴

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۳۸۶۳- ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۲؛

لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو»، مصوب جلسه مورخ یکم خردادماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۳/۴ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«بند‌های «ب و د» ماده ۲<sup>(۱)</sup> و بند «۲» ماده ۲۲<sup>(۲)</sup> از این نظر که به حسب اطلاق اجازه

(۱) ماده ۲- وظایف و اختیارات:

به منظور نیل به اهداف خود، بانک اختیارات و وظایف زیر را خواهد داشت:

الف- تأمین مالی پروژه‌های توسعه و تجارت درون منطقه‌ای در کشورهای عضو اكو.

ب- همکاری با مؤسسات مالی ملی و بین‌المللی و استفاده از چنین مؤسساتی به عنوان مجاری تأمین مالی

عملیات خود.

ج- تأسیس صندوق‌های ویژه جهت اهداف خاص و فعالیت در چارچوب مقررات مصوب هیأت ریسه بانک.

د- انجام هر گونه فعالیت بانکداری به منظور تجهیز منابع مالی و ارائه دیگر خدمات بانکی که ممکن است

مورد نیاز بوده یا برای پیشبرد اهداف بانک ضروری باشد.

(۲) ماده ۲۲- ماهیت بین‌المللی بانک و ممنوعیت فعالیت سیاسی:

۱- بانک هیچ‌گونه وام یا کمکی را که ممکن است به هر صورتی موجب تضییع، محدودیت، انحراف یا به گونه دیگری تغییر

اهداف یا وظایفش شود نخواهد پذیرفت.

۲- بانک، رئیس، معاونان، مدیران مقام‌ها و کارکنان آن در امور سیاسی هیچ یک از اعضاء مداخله نخواهند



فعالیت‌های ربوی را می‌دهد خلاف شرع شناخته شد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

تصویب مجدد لایحه مذکور در مجلس شورای اسلامی

شماره: ۸۴۱-ق

تاریخ: ۷۹/۴/۲۲

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۸ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴ و پیرو نامه شماره ۳۸۶۳-ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۲، لایحه شماره ۱۶۰۵۰/۳۸۹۰۱ مورخ ۱۳۷۸/۷/۲۱ دولت در مورد اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو» در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۱ مجلس شورای اسلامی مصوبه قبلی عیناً به تصویب رسیده است، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

○ کرد و در تصمیمات خود تحت تأثیر وضعیت سیاسی عضو مورد نظر قرار نخواهد گرفت. بانک از قواعد مالی، رویه‌ها و ضوابط پذیرفته شده بین‌المللی پیروی می‌نماید و تنها ملاحظات تجاری و اقتصادی را در تصمیمات خود مد نظر خواهد داشت.

۳- رئیس، معاونان، مقام‌ها و کارکنان بانک در انجام وظایف خود به‌طور کامل در برابر بانک مسؤول بوده و در برابر هیچ مقام دیگری جوابگو نمی‌باشند. هر عضو بانک ویژگی بین‌المللی وظایفش را محترم می‌شمارد و از هر گونه کوششی برای تحت تأثیر قرار دادن هر یک از اعضا در انجام وظایف‌شان خودداری خواهد کرد.

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

شورای نگهبان: ایراد کماکان به قوت خود باقی است.

شماره: ۷۹/۲۱/۶۳۵

تاریخ: ۱۳۷۹/۴/۲۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۴۱ - ق مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۲ و شماره ۳۸۶۳ - ق مورخ ۱۳۷۹/۳/۳ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۴۷۸ مورخ ۱۳۷۹/۳/۴؛ لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اكو» که با اصلاحاتی در جلسه مورخ بیست و یکم تیرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۴/۲۹ شورای نگهبان مطرح شد که اصلاحات به عمل آمده رافع اشکال نمی‌باشد و ایراد شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی می‌باشد.

مجلس شورای اسلامی: لایحه مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

لایحه مذکور در تاریخ ۷۹/۷/۱۰ در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته و بنا به دلیل زیر بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی<sup>(۱)</sup>، جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید:

«بر اساس ماده (۳۹) همین اساسنامه که در خصوص اصلاحات بوده و بیان می‌دارد: «۱- این اساسنامه تنها با قطعنامه هیأت رئیسه قابل اصلاح خواهد بود. ۲-

(۱) همین کتاب، صفحه ۲۴۹.

پیشنهاد هر گونه اصلاحی در این موافقتنامه، اعم از اینکه از جانب یک عضو و یا از طرف هیأت مدیره باشد به رییس هیأت ریسه ارسال خواهد شد. هر گاه اصلاح به تصویب هیأت ریسه برسد، بانک طی مکاتبه رسمی خطاب به کلیه اعضا موضوع را مورد تأیید قرار خواهد داد. اصلاحات برای کلیه اعضا پس از سه ماه از تاریخ اعلام رسمی به مورد اجرا گذارده خواهد شد. مگر آنکه هیأت ریسه مدت زمان دیگری را در آن مشخص نماید.» لذا کشورهای عضو حق اصلاح اساسنامه را ندارند و اگر هر ایراد و اشکالی به اساسنامه وارد بود باید ایرادشان را بگویند و هیأت ریسه همین سازمان تصمیم بگیرد. چون مجلس هم نمی تواند اساسنامه را تغییر دهد. لذا روی رأی قبلی خودشان که به همین اساسنامه رأی دادند باقی هستند.» (به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، جلسه ۳۲ از دوره ششم مورخ ۷۹/۷/۱۰).

مخالفت طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از  
قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۹

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۷۹ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۴؛

طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی  
مصوب ۱۳۷۰<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ هشتم آبانماه یکهزار و سیصد و هفتاد و  
نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸ شورای نگهبان مطرح شد  
که خلاف شرع شناخته شد.

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

اصل طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از

قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰

شماره: ۲۷۹ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۴

ماده واحده - تبصره ذیل ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی

(۱) ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی - نکاح قبل از بلوغ منوع است.

تبصره - عقد نکاح قبل از بلوغ با اجازه ولی به شرط رعایت مصلحت موکلی علیه صحیح می‌باشد.

مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

تبصره - ازدواج دختر قبل از رسیدن به (۱۵) سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به (۱۸) سال تمام شمسی منوط به تحصیل اجازه از دادگاه می‌باشد.  
طرح فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هشتم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

### ارجاع طرح مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام

طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۹/۲۷ در دستور کار مجلس شورای اسلامی قرار گرفت که بنا به دلیل زیر بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی<sup>(۱)</sup>، جهت بررسی و اعلام نظر به مجمع تشخیص مصلحت ارجاع گردید:

«ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷ اعلام کرده بود که نکاح اناث قبل از رسیدن به سن (۱۵) سال تمام و نکاح ذکور قبل از رسیدن به سن (۱۸) سال تمام ممنوع است. معذلک در مواردی که مصالح اقتضاء کند با پیشنهاد مدعی‌العموم که به همان دادستان اطلاق می‌شود و تصویب محکمه ممکن است.

(۱) همین کتاب، صفحه ۲۴۹.

در سال ۱۳۷۰ یک اصلاحیه‌ای به این ماده اضافه کردند به این ترتیب که "نکاح قبل از بلوغ ممنوع است، متنها عقد نکاح قبل از بلوغ با اجازه ولی و به شرط رعایت مصلحت مولی علیه صحیح است."

در اینجا با توجه به وضعیت بعضی از اولیاء و کثرت اولاد ممکن است که بچه‌هایشان را به افرادی بفروشند که واقعاً موجب تضییع حق مولی علیه بشود، در این طرح تصریح شده است که این مصلحت را دادگاه تشخیص بدهد که خدای ناکرده اگر ولی خواست این بی احتیاطی را بکند و یا رعایت مصلحت مولی علیه خود را نکند، دادگاه حداقل این رعایت را در مقوله این فرد انجام بدهد، لذا بر نظریه قبلی خویش مصرّ هستند.

(به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، در جلسه ۵۸ از دوره ششم مورخ

۷۹/۹/۲۷).

مخالفت طرح استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات با شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۱۱

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۱

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۶۸ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰؛

طرح دوفوریتی استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰<sup>(۱)</sup>، که در جلسه مورخ دهم آبان ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است، در جلسه مورخ ۷۹/۸/۱۱ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

«با توجه به مرقومه مقام معظم رهبری مدظله‌العالی به‌عنوان ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص قانون مطبوعات که در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۵/۱۶ مطرح گردید طرح مذکور مغایر شرع شناخته شد.»

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

(۱) تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات:

۱- هیأت نظارت موظف است جهت بررسی صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول از مراجع ذیصلاح (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) استعلام نماید. مراجع مذکور موظفند حداکثر تا دو ماه نظر خود را همراه مستندات و مدارک معتبر به هیأت نظارت اعلام نمایند. در صورت عدم پاسخ از سوی مراجع مذکور و فقدان دلیل دیگر صلاحیت آنان تأیید شده تلقی می‌گردد.



## اصلی طرح استفسار به تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات

مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰

شماره: ۲۶۸ - ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۰

## موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا هیأت نظارت بر مطبوعات موظف به استعلام از مراجع ذیصلاح مذکور در تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) جهت بررسی صلاحیت متقاضی یا مدیر مسئول نشریاتی که تقاضای تغییر ترتیب انتشار از هفتگی به روزانه یا گستره توزیع با همان متقاضی و مدیر مسئول را نموده‌اند می‌باشد یا خیر؟

## نظر مجلس:

خیر، هیأت نظارت جهت تبدیل یا تغییر ترتیب انتشار یا گستره توزیع نشریات با همان مدیر مسئول یا متقاضی نیاز به استعلام از مراجع مذکور در تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات را ندارد. همچنین استعلام هیأت نظارت بر مطبوعات وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران باید با وظایف ذاتی آن دستگاه‌ها منطبق باشد. بنابراین نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است درباره سوء پیشینه کیفری، قوه قضائیه درباره سابقه محکومیت به جرایم تبصره (۸) ماده (۹) قانون مطبوعات و وزارت اطلاعات درباره تبصره (۵) ماده (۹) قانون مطبوعات به هیأت نظارت بر مطبوعات پاسخ دهد.

نظر تفسیری فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ دهم آبان‌ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

### اصلاحیه مجلس شورای اسلامی

شماره: ۲۹۳-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۶

### شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۱۱ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱ و پیرو نامه شماره ۲۶۸-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰، طرح استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰ که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۵ مجلس شورای اسلامی مطرح و نظر تفسیری به شرح پیوست به تصویب رسید. در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی<sup>(۱)</sup> جمهوری اسلامی ایران جهت رسیدگی و اظهار نظر آن شورای محترم ارسال می‌گردد.

مهدی کروی

رئیس مجلس شورای اسلامی

(۱) همین کتاب، صفحه ۹۲.

اصلی طرح اصلاح شده استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات

مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰

موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا هیأت نظارت بر مطبوعات موظف به استعلام از مراجع ذیصلاح مذکور در تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) جهت بررسی صلاحیت متقاضی یا مدیرمسئول نشریاتی که تقاضای تغییر ترتیب انتشار از هفتگی به روزانه یا گستره توزیع با همان متقاضی و مدیرمسئول رانموده‌اند می‌باشند یا خیر؟

نظر مجلس:

خیر، نیاز به استعلام مجدد از مراجع مذکور نیست.

شورای نگهبان: اشکال به قوت خود باقی است.

شماره: ۷۹/۲۱/۱۱۶۷

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه‌های شماره ۲۹۳ - ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ و شماره ۲۶۸ - ق

مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۰ و پیرو نامه شماره ۷۹/۲۱/۱۱۱۱ مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۱؛

طرح دوفوریتی استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات

مصوب ۱۳۷۹/۱/۳۰

که با اصلاحاتی در جلسه مورخ پانزدهم آبان‌ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به

تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۶ شورای نگهبان مطرح شد و نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«اشکال کماکان به قوت خود باقی است و خلاف موازین شرع شناخته شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

ارجاع طرح مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام

طرح مذکور در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی<sup>(۱)</sup> در جلسه ۱۳۷۹/۸/۱۸

مجلس شورای اسلامی جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

مغایرت و مخالفت طرح استفساریه مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات  
تأمینی با قانون اساسی و شرع

شماره: ۷۹/۲۱/۱۳۲۰

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۲۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با سلام و تحیات

عطف به نامه شماره ۳۰۷-ق مورخ ۱۳۷۹/۸/۱۸؛

طرح استفساریه مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ پانزدهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۸/۲۵ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می گردد:

«خارج کردن مؤسسه مطبوعاتی و یا روزنامه منتشر شده از ماده (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی به شرح زیر مورد ایراد قرار گرفت:

الف: اطلاق «مؤسسه» مذکور در ماده ۱۲ و اشیاء مذکور در ماده (۱۳) ابهامی ندارد و

(۱) ماده ۱۲ قانون اقدامات تأمینی (مصوب ۱۲ اردیبهشت ۱۳۲۹ مجلس شورای ملی سابق)

اقدامات مالی و سایر اقدامات تأمینی عبارتند از:

۱- ضبط اشیاء خطرناک، ۲- ضمانت احتیاطی، ۳- بستن مؤسسه، ۴- محرومیت از حق ایوت و قیومت و نظارت، ۵- انتشار

حکم.

ماده ۱۳ قانون اقدامات تأمینی مبنایی که آلت ارتكابی جرمی بوده و یا اینکه در نتیجه جرم حاصل شده باشد در صورتی که وجود آنها موجب تشویش افغان یا مغلّظ نظام عمومی یا آسایش مردم باشد بر حسب تقاضای دادستان و حکم دادگاه چنانچه دستور ضبط آنها صادر می شود ولو آنکه هیچ کس را نتوان تعقیب یا محکوم نمود دادگاه حق دارد دستور دهد که اشیاء ضبط شده را از دسترس عموم خارج کرده و یا آنها را نابود نمایند.

بلااشکال مؤسسه مطبوعاتی و روزنامه را هم شامل می‌شود، فلذا خارج نمودن آنها از شمول دو ماده مذکور عنوان تفسیر به خود نمی‌گیرد و خلاف اصل ۷۳ قانون اساسی<sup>(۱)</sup> شناخته شد.

ب: استثناء کردن مطبوعات از شمول این دو ماده تبعیض ناروا و خلاف بند ۹ اصل سوم قانون اساسی<sup>(۲)</sup> شناخته شد.

ج: چون اطلاق استثناء شامل مواردی که رسانه مطبوعاتی مرتکب عمل خلاف شرعی شده باشد نیز می‌شود، فلذا اطلاق آن خلاف موازین شرع شناخته شد.

با احترام

قائم مقام دبیر شورای نگهبان

احمد علیزاده

اصل طرح استفسار به مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی

شماره: ۳۰۷-ق

تاریخ: ۱۳۷۹/۸/۱۸

موضوع استفسار:

ماده واحده - آیا قانون اقدامات تأمینی مصوب سال ۱۳۳۹/۲/۱۲ شامل حال مطبوعات می‌شود و می‌توان با استناد به مواد (۱۲) و (۱۳) آن قانون نسبت به

(۱) اصل هفتاد و سوم قانون اساسی - شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است. مفاد این اصل

مانع از تفسیری که دادرسان، در مقام تمیز حق، از قوانین می‌کنند نیست.

(۲) بند ۹ اصل سوم قانون اساسی - (از وظایف دولت جمهوری اسلامی) رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای

همه ما در تمام زمینه‌های مادی و معنوی (می‌باشد).

تعطیلی مطبوعات اقدام کرد؟

نظر مجلس:

مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی مصوب سال ۱۳۳۹/۲/۱۲ شامل مطبوعات نمی‌شود و به استناد آن نمی‌توان مطبوعات را تعطیل کرد. نظر تفسیری فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پانزدهم آبان‌ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

ارجاع مصوبه مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام

مجلس شورای اسلامی در جلسه ۱۳۷۹/۱۰/۴ پس از بحث پیرامون ایرادات شورای نگهبان، مجدداً بر نظر قبلی خویش صحنه گذاشته و بر اساس اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی<sup>(۱)</sup> طرح استفساریه در خصوص مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی را جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع نمود.<sup>(۲)</sup>

(۱) همین کتاب، صفحه ۲۴۹.

(۲) برای اطلاع بیشتر به مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی دوره ششم جلسه ۶۱ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۴ مراجعه نمایید.

مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ با قانون اساسی

شماره: ۷۹/۲۱/۱۹۷۴

تاریخ: ۱۳۷۹/۱۲/۱۳

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۵۲۵-ق مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۳؛

لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱<sup>(۱)</sup>، مصوب جلسه مورخ سی‌ام بهمن ماه یکهزار و سیصد و

۱) قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ (مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی)

ماده واحده - قانون تأمین اجتماعی در موارد زیر اصلاح می‌شود:

الف - نسبت یک سی و پنجم مزد یا حقوق متوسطه بیمه شده مذکور در ماده ۷۲ قانون به نسبت یک سی‌ام تغییر می‌یابد.

ب - تبصره ماده ۷۶ به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های ۲ و ۳ به آن الحاق می‌گردد:

تبصره ۱- کسانی که ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند.

تبصره ۲- افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آنکه به کارهای سخت و زیان‌آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان‌آور به موجب آیین‌نامه مربوطه خواهد بود. افزایش هزینه ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجراء تبصره ۱ همین ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ۳- بیمه‌شدگانی که دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می‌توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر



هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۷۹/۱۲/۱۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

«۱- در جزء ۱ بند «ب» تبصره ۲ ماده واحده با توجه به حذف شرط سنی ۴۵ سال برای مردان و ۴۰ سال برای زنان، مذکور در تبصره ۲ ماده واحده لایحه دولت از این جهت که در موارد دولتی شامل افرادی نیز می‌شود که با کمتر از حداقل شرط سنی مذکور بازنشسته می‌گردند مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی<sup>(۱)</sup> تشخیص داده شد.

۲- در جزء ۳ بند «ب» تبصره ۲ ماده واحده چون مقرر شده است که حداقل سابقه این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به ۲۰ سال برسد و این مضمون در لایحه دولت نبوده است از این جهت که در موارد دولتی شامل افرادی نیز می‌شود که سابقه خدمت آنان کمتر از ۲۰ سال است مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی<sup>(۲)</sup> تشخیص داده شد.»

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

ج- ماده ۷۷ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۷۷- میزان مستمری بازنشستگی عبارتست از یک سی ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضربدر سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آنکه از (۲۵/۲۰) سی و پنج، سی ام متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

تبصره- متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارتست از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۱۲/۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱ و ۲) همین کتاب، صفحه ۱۳۲.

اصلی لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

ماده واحده - تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ به شرح زیر اصلاح می شود:

#### تبصره ۲-

الف - کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیراستاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تشیی به مراتب بالاتر از ظرفیت های طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با بکارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاه های مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استانداردهای مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه و سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان‌آور به بیمه‌شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره‌ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یک‌بار باشد، نیز به‌منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص بهنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

#### ب - حمایت‌ها

۱- افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان‌آور (مخلّ سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند می‌توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲- در صورتی که بیمه‌شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان‌آور گردند با تأیید کمیسیونهای پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳- در مورد سایر بیمه‌شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از

مستمری بازنشتگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آنکه این حداقل به بیست سال تمام برسد.

۴- از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آن هم در صورت تقاضای مشمولان قانون، به طور یکجا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵- تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارت خانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

۶- بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشتگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده، کارفرمایان مربوطه مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴٪) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون را یکجا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ سی ام بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی

رسیده است.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

### ارجاع مصوبه مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام

در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی گزارش کمیسیون بهداشت و درمان در خصوص لایحه مذکور قرائت گردید که در قسمتی از آن آمده است:

«این مصوبه یکی از مصوبات اصولی کمیسیون بهداشت و درمان بوده و در راستای تقویت فضا و بستر کارگری و تأمین سلامت و ایمنی محیط کار و آنچه که به عنوان بهداشت کار گفته می شود با تصویب این لایحه و اجرای این قانون اعمال خواهد شد و یک نوازشی بود برای کارگرانی که در محیط سخت و طاقت فرسا اشتغال دارند، لذا مصوبه مجلس عیناً به تصویب رسید.»<sup>(۱)</sup>

سپس رأی گیری به عمل آمده و چون مصوبه فوق به تأیید اکثریت نمایندگان حاضر در جلسه رسید، لذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی<sup>(۲)</sup> جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

(۱) به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی دوره ششم، جلسه ۱۰۵، مورخ ۸۰/۲/۲۳

(۲) همین کتاب، صفحه ۲۴۹.

مخالفت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان  
کنفرانس اسلامی جهت مبارزه با تروریسم بین‌المللی با شرع

شماره: ۸۰/۲۱/۱۲۰۰

تاریخ: ۱۳۸۰/۲/۶

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۶۶۷-ق مورخ ۱۳۸۰/۱/۲۶؛

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان کنفرانس بین‌المللی جهت مبارزه با تروریسم بین‌المللی، مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- اطلاق ماده (۵)<sup>(۱)</sup> چون کسانی که از نظر شرعی مجرم نیستند را نیز شامل می‌شود، خلاف شرع است.

۲- ماده (۹)<sup>(۲)</sup> خصوصاً با ملاحظه ماده (۱۳)<sup>(۳)</sup> چون ارزش قضایی به کارهایی

(۱) ماده ۵- کشورهای متعاقد متعهد می‌شوند که متهمان یا محکومان به جرایم تروریستی را که هر یک از این کشورها متقاضی استرداد آنها هستند با رعایت قواعد و شرایط قید شده در این کنوانسیون مسترد کنند.

(۲) ماده ۹- هر کشور متعاقد از کشور متعاقد دیگر درخواست خواهد کرد تا مسؤولیت اقدام قضایی در قلمرو خود را نسبت به هر گونه تشریفات قضایی مربوط به عملی که متضمن جرم تروریستی است، به‌ویژه در موارد زیر به عهده گیرد:

۱- استماع شهادت که به‌عنوان ادله تلقی می‌شود.

۲- رساندن اسناد قانونی.

۳- اجرای تشریفات بازجویی و توقیف.

۴- انجام بازبینی صحنه و تجزیه و تحلیل مدارک.

۵- دریافت اسناد یا مدارک یا سوابق لازم، یا رونوشت مصدق آنها.

می‌دهد که غیر قاضی انجام داده و شرعاً ارزش قضایی ندارد، خلاف شرع است.

۳- ماده (۱۴)<sup>(۱)</sup> و بند اول ماده (۱۵)<sup>(۲)</sup> و ماده (۲۲)<sup>(۳)</sup> اشکال ماده (۵) را دارد.

۴- ماده (۱۶)<sup>(۴)</sup> و (۱۷)<sup>(۵)</sup> که ارزش قضایی به دادگاه غیر شرعی می‌دهد خلاف شرع

۳ ماده ۱۳ - تشریفاتی که از طریق نیابت قضایی طبق مفاد این کنوانسیون تقلیل می‌شود، همان ارزش قانونی را خواهد داشت که چنانچه نزد مرجع ذیصلاح در کشور درخواست‌کننده نیابت قضایی مطرح می‌شود، نتایج اجرای آن تنها در چارچوب قضایی استفاده خواهد شد.

۱ ماده ۱۴ - هر کشور متعاقد هر گونه مساعدت ممکن را که برای انجام تحقیقات یا جویان دادرسی در ارتباط با جرایم تروریستی ممکن است لازم باشد، ارایه خواهد داد.

۲ ماده ۱۵ -

۱- چنانچه صلاحیت قضایی به یکی از کشورهای متعاقد برای تعقیب شخص متهم به ارتکاب جرایم تروریستی تعلق گیرد، این کشور می‌تواند از کشوری که میزبان شخص مظنون است درخواست نماید او را در خصوص این جرم بنا به رضایت کشور میزبان و مشروط بر اینکه جرم در آن کشور با حکم سلب آزادی به مدت حداقل یک سال یا مجازات شدیدتر قابل کفایت باشد، تحت تعقیب قرار دهد. در این صورت کشور درخواست‌کننده کلیه اسناد تحقیق و مدارک مربوط به جرم را در اختیار کشور درخواست‌شونده قرار خواهد داد.

۲- تحقیقات یا محاکمه بر اساس مورد یا موارد ارجاع شده توسط کشور درخواست‌کننده علیه متهم طبق مقررات و تشریفات قانونی کشوری که محاکمه در آن برگزار می‌شود، انجام خواهد شد.

۳ ماده ۲۲ - یک کشور متعاقد متعهد می‌گردد به دنبال وقوع هر جرم تروریستی در قلمرو خود علیه کشور متعاقد دیگر شواهد و آثار ناشی از آن را توسط نهادهای ذیصلاح خود مورد بررسی قرار دهد و بدین منظور می‌تواند از هر کشور متعاقد دیگر نیز کمک بگیرد. علاوه بر این هر گونه اقدامات لازم را به منظور حفظ شواهد و اثبات ارتباط قانونی آن انجام خواهد داد. چنانچه از وی درخواست شود می‌تواند نتیجه اقدامات خود را در اختیار کشوری قرار دهد که متقاضی به علت ارتکاب به جرم در خطر است. کشور یا کشورهایی که در این مورد مساعدت کرده‌اند نباید این اطلاعات را به دیگران انتقال دهند.

۴ ماده ۱۶ - درخواست محاکمه بر اساس بند (۱) ماده قبلی، موجب توقف تشریفات تعقیب، تحقیق و محاکمه در قلمرو کشور درخواست‌کننده می‌شود، به‌جز مواردی که مربوط به ضروریات همکاری، معاضدت یا نیابت قضایی مورد تقاضای کشور درخواست‌شونده برای اجرای تشریفات محاکمه می‌گردد.

۵ ماده ۱۷ -

۱- تشریفاتی که در هر یک از دو کشور - کشور درخواست‌کننده یا کشوری که در آن محاکمه برگزار می‌شود - انجام می‌گیرد تابع قوانین کشوری است که این تشریفات در آن صورت می‌گیرد و از همان امتیاز قانونی که ممکن است در قوانین آن قید گردیده باشد، برخوردار خواهد شد.

۲- کشور درخواست‌کننده شخص متهم را محاکمه یا محاکمه مجدد نخواهد کرد مگر اینکه کشور درخواست‌شونده از تعقیب

است.

- ۵- توقیف مورد تقاضا مذکور در ماده (۲۵)<sup>(۱)</sup> خلاف شرع است.
- ۶- مواد (۳۶)<sup>(۲)</sup> و (۳۷)<sup>(۳)</sup> و بند «الف» ماده (۳۹)<sup>(۴)</sup> که به طور مطلق نفی تجویز

وی خودداری نماید.

۳- در کلیه موارد، کشوری که از آن درخواست برگزاری محاکمه شده است، کشور درخواست کننده را از اقدام خود در مورد درخواست محاکمه مطلع و نتایج تحقیقات خود یا تشریفات محاکمه را به آن ارسال خواهد کرد.

(۱) ماده ۲۵ -

۱- مراجع قضایی کشور درخواست کننده می تواند از هر طریق کتبی با کشور درخواست شونده تماس برقرار نماید و تقاضای توقیف احتیاطی شخص مورد درخواست را تا رسیدن درخواست استرداد بنماید.

۲- در این صورت کشور درخواست شونده می تواند شخص مورد نظر را توقیف احتیاطی نماید. با این وجود چنانچه درخواست استرداد به همراه مدارک لازم مندرج در ماده قبل تسلیم نشود، نمی توان شخصی را که درخواست استرداد وی شده است، برای مدتی بیش از سی (۳۰) روز از تاریخ توقیف او در بازداشت نگهداشت.

(۲) ماده ۳۶ -

۱- هیچ گونه مجازات یا اقدام تأدیبی را نمی توان برای شاهد یا کارشناسی که احضاریه را نمی پذیرد حتی اگر حکم، چنین مجازاتی را پیش بینی کند، تحمیل کرد.

۲- چنانچه شاهد یا کارشناسی به طور داوطلبانه وارد قلمرو کشور درخواست کننده شود، طبق مفاد قانون داخلی این کشور احضار خواهد شد.

(۳) ماده ۳۷ -

۱- شاهد یا کارشناس را صرف نظر از تابعیتش نمی توان مادامی که حضورش در مراجع قضایی کشور درخواست کننده بر اساس احضاریه باشد به دلیل اعمال یا احکام دادگاه که پیش از عزیمت وی به کشور درخواست کننده صورت گرفته، در قلمرو کشور اخیر محاکمه، توقیف یا آزادی وی را محدود کرد.

۲- شاهد یا کارشناسی را که با هر تابعیتی بر اساس احضاریه در قوه قضائیه کشور مورد نظر حضور می یابد، نمی توان برای سایر اعمال یا احکام دادگاه که در احضاریه ذکر نشده و قبل از ترک قلمرو کشور درخواست شونده برده به هر نحوی در قلمرو کشور درخواست کننده محاکمه، توقیف یا آزادی وی را محدود نمود.

۳- اگر شاهد یا کارشناس در قلمرو کشور درخواست کننده پیش از مدت سی (۳۰) روز متوالی علی رغم توانایی اش برای بازگشت در حالی که حضورش دیگر از سوی قوه قضائیه مورد نیاز نباشد، بماند یا اگر پس از ترک کشور، به قلمروهای کشور درخواست کننده برگردد، امتیازهای مصونیت مندرج در این ماده باطل خواهد شد.

(۴) ماده ۳۹ -

۱- چنانچه شاهد یا کارشناسی که به کشور درخواست کننده احضار شده در کشور درخواست شونده در بازداشت به سر برده،



مجازات شاهد را نموده خلاف شرع است.

دیر شورای نگهبان

احمد جنتی

### ارجاع مصوبه مذکور به مجمع تشخیص مصلحت نظام

در جلسه علنی مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۱ مجلس شورای اسلامی گزارش کمیسیون امنیت ملی در خصوص ایرادات شورای نگهبان قرائت شد که در قسمتی از آن آمده است:

«چون این لایحه (الحاق دولت جمهوری اسلامی به کنوانسیون سازمان کنفرانس اسلامی) کنوانسیون است و در واقع یک توافقنامه دوطرفه نیست که دولت جمهوری اسلامی بتواند نظر خاص خودش را اعمال بکند، بلکه جنبه کنوانسیون دارد و کشورهای مختلفی عضو آن هستند، بنابراین هر گونه اعمال و اصلاحی که بتواند در ماهیت این لایحه تأثیر داشته باشد تقریباً غیرممکن بود. به همین دلیل کمیسیون تصمیم گرفت همچنان به لایحه رأی مثبت بدهد و لایحه را

به طور موقت به محل جلسه استماع انتقال داده خواهد شد تا طبق شرایط و زمان تعیین شده از سوی کشور درخواست‌شونده تهاوت دهد.

می‌توان از انتقال به دلایل زیر خودداری نمود:

الف - چنانچه شاهد یا کارشناس نپذیرد،

ب - چنانچه حضور وی برای انجام آیین دادرسی کیفری در قلمرو کشور درخواست‌شونده ضروری باشد.

پ - چنانچه انتقال او منجر به طولانی‌تر شدن مدت بازداشت وی گردد.

ت - چنانچه ملاحظات دیگری وجود داشته باشد که مانع از انتقال وی گردد.

۲- شاهد یا کارشناس منتقل شده تا زمان بازگرداندن او به کشور درخواست‌شونده در قلمرو کشور درخواست‌کننده در بازداشت

پدر خواهد بود مگر آنکه کشور درخواست‌شونده خواستار آزادی او گردد.

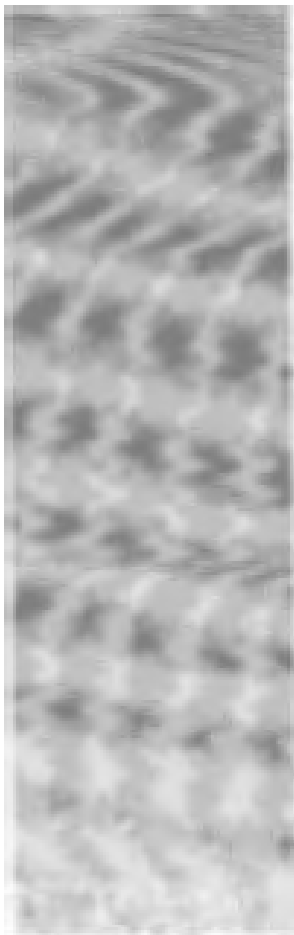
تصویب کند و مسایلی که شورای نگهبان در مورد این لایحه مطرح کرده‌اند در مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد بررسی قرار بگیرد و بر اساس مصالح نظام در مورد این لایحه نظر داده شود.<sup>(۱)</sup>

بنابراین پس از رأی‌گیری مجلس شورای اسلامی مصوبه قبلی مجدداً به تصویب رسید لذا در اجرای اصل یکصد و دوازدهم<sup>(۲)</sup> قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردید.

---

(۱) به نقل از مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی (جلسه ۱۱۳ مورخ ۱۳۸۰/۳/۲۱).

(۲) همین کتاب، صفحه ۲۴۹.



فهرست تفصیلی



## عنوان

## صفحه

## فصل اول

۱. طرح دو فوریتی اصلاح عناوین کمیسیون های تخصصی مذکور در قوانین

۲. لایحه اصلاح تبصره (۲۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور

۳. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان

۴. لایحه تمدید مدت آزمایشی قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴

۵. طرح استفساریه بند «ج» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۸ کل کشور و بند «ب» تبصره «۳۸» قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور

۶. لایحه موافقتنامه حمل و نقل دریایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری کرواسی

۷. لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین المللی یکنواخت سازی حقوق خصوصی پیرامون اشیاء فرهنگی مسروقه یا غیر قانونی خارج شده

۸. طرح استفساریه تبصره ذیل ماده (۹) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب ۱۳۶۳

۹. لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۳) به ماده (۱۱) قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان

۱۰. لایحه اصلاح قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور

۱۱. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین

- دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت عربی سوریه
۱۲. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سودان
۱۳. لایحه الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی
۱۴. لایحه اصلاح تبصره (۲) ماده (۱) و بند (ج) ماده (۵) قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی کشور
۱۵. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی
۱۶. لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۲۰) اصلاحی قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و موارد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۶۷
۱۷. طرح دو فوریتی اصلاح قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولت‌های خارجی
۱۸. لایحه اصلاح تبصره (۱) ماده (۱۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۴) به ماده مذکور
۱۹. لایحه اصلاح قانون گمرکی. مصوب ۱۳۵۰ و آئین نامه اجرایی قانون امور گمرکی. مصوب ۱۳۵۱ و اصلاحات بعدی
۲۰. طرح استفساریه نسبت به قانون جبران خسارات و پیشگیری عوارض ناشی از خشکسالی
۲۱. طرح اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب آبانماه ۱۳۵۲
۲۲. لایحه تمدید زمان اجرای ماده (۳۴) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع

۲۳. طرح دوفوریتی اصلاح ماده (۲۱۳) آئین نامه داخلی  
مجلس شورای اسلامی

۲۴. لایحه اصلاح تبصره بند «الف» ماده (۱) قانون  
وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد  
معین

۲۵. لایحه دوفوریتی اصلاح قانون انتخابات مجلس  
شورای اسلامی و اصلاح قانون تغییر عنوان اعضای  
شوراهای اسلامی روستاهایی که به شهر تبدیل شده اند

۲۶. لایحه اختصاص دودر هزار درآمد ناشی از فروش  
نفت خام برای عمران و آبادانی مناطق نفت خیز

۲۷. طرح اختصاص پنجاه درصد (۵۰٪) مازاد درآمد  
خدمات ثبتی مندرج در ردیف ۴۱۰۱۰۲ قانون بودجه سال  
۱۳۷۹ کل کشور به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

۲۸. لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین المللی جاده ای  
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری  
اسلونی

۲۹. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری  
اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی

۳۰. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری  
اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلونی

۳۱. لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین جمهوری  
اسلامی ایران و دولت جمهوری کره

۳۲. لایحه نظام مهندسی معدن

۳۳. لایحه اصلاح تبصره (۷۲) دایمی قانون بودجه  
اصلاحی سال ۱۳۵۲ و بودجه سال ۱۳۵۳ کل کشور

۳۴. لایحه الحاق یک تبصره به قانون حمایت از تولید  
داخلی

۳۵. لایحه اعطای برخی تسهیلات به مراکز تحقیقات  
بین المللی وابسته به گروه مشورتی بین المللی تحقیقات

۳۶

کشاورزی برای ایجاد دفاتر نمایندگی در جمهوری اسلامی ایران

۳۷

۳۶. لایحه الحاق ماده (۷) و تبصره آن به قانون نقل و انتقال دوره ای قضات

۳۸

۳۷. لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه در خصوص همکاری و کمک متقابل در امور گمرکی

۳۹

۳۸. لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه

۴۰

۳۹. لایحه تشکیل بنیاد فرهنگی - هنری رودکی

۴۱

۴۰. لایحه الحاق یک ماده به قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت

۴۲

۴۱. لایحه اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۷۹ کل کشور  
۴۲. لایحه تصویب تغییرات اساسی در احکام اتحادیه

۴۳

پستی جهانی (upu) مصوب بیست و یکمین کنگره منعقد شده در سئول به تاریخ ۱۹۹۴

۴۴

۴۳. لایحه معافیت صادرات کالا و خدمات از پرداخت عوارض

۴۵

۴۴. لایحه الحاق یک تبصره به قانون احداث پروژه های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک ها و سایر منابع مالی و پولی کشور. مصوب ۱۳۶۶

۴۶

۴۵. لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی

۴۷

۴۶. لایحه ضرورت اخذ مجوز برای ساخت، خرید و فروش، نگهداری، تبلیغ و استفاده از دستگاه فلزیاب

۴۸

۴۷. طرح اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور

۴۸. لایحه موافقتنامه همکاری های علمی و فناوری

بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه

۴۹. لایحه تصویب پروتکل جلوگیری از اعمال غیرقانونی خشونت آمیز در فرودگاه‌هایی که در خدمت هواپیمایی کشوری بین‌المللی می‌باشند، مکمل کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری منعقد شده در مونترال به تاریخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۷۱ میلادی (۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی)

۵۰. لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری یمن  
۵۱. لایحه متمم الحاق به توافقنامه همکاری‌های کار و کارگری و اجتماعی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر

۵۲. لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای فی مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک

۵۳. لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای کالا و مسافر بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لتونی

۵۴. لایحه اصلاحیه پروتکل مونترال مصوبه نهمین اجلاس اعضای مونترال ۱۷. ۱۵. ستامبر ۱۹۹۷ میلادی برابر با ۲۴. ۲۶ شهریور ۱۳۷۶ هجری شمسی

۵۵. لایحه تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

۵۶. طرح استفساریه قانون الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسراء و افراد خانواده شهداء، جانبازان از کار افتاده، اسراء و مفقودالائرهاى انقلاب اسلامى و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یک سال متناوب داوطلبانه در جبهه به خدمت نموده‌اند



۵۷. لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ ۱۰ ژوئن ۱۹۵۸ میلادی (۱۳۳۷/۴/۳ هجری شمسی)

۵۸. لایحه اساسنامه مؤسسه آموزشی اکو

۵۹. لایحه اصلاح ماده (۵۸) قانون استخدام وزارت اطلاعات و الحاق دو تبصره به آن

۶۰. لایحه اجازه منظور نمودن عوارض توسعه تلفن سال‌های ۱۳۷۳ لغایت ۱۳۷۸ به حساب افزایش سرمایه دولت در شرکت‌های مخابرات

۶۱. لایحه اصلاح تبصره (۱) ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها  
۶۲. لایحه اصلاح قانون اصلاح ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت

۶۳. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر

۶۴. لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کنفدراسیون سویس

۶۵. طرح توزیع یک هزار میلیارد ریال افزایش درآمد متفرقه در همه استان‌ها براساس شاخص‌های لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ کل کشور

۶۶. لایحه الحاق دو تبصره به ماده (۱) قانون نحوه تأمین هیأت علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور

۶۷. طرح اصلاح ماده (۱۱) قانون تأسیس سازمان تربیت بدنی

۶۸. لایحه موافقتنامه همکاری‌های فرهنگی، علمی و

- آموزش بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت  
جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا  
۶۹ لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت  
جمهوری اسلامی ایران و دولت رومانی  
۷۰ لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱۴) قانون نظام  
هماهنگ پرداخت کارکنان دولت  
۷۱ لایحه اجازه واگذاری حق دریافت عوارض  
آزادراه‌های تهران - کرج و کرج - قزوین به بانک ملی ایران  
۷۲ لایحه تسری قانون تشکیل حساب پس انداز کارکنان  
دولت به کارکنان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران  
۷۳ لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۷۰) قانون تأسیس  
بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری  
۷۴ طرح نحوه تأثیر سوابق منتقله بر سازمان تأمین  
اجتماعی برای استفاده از مزایای مقرر در قانون تأمین  
اجتماعی مصوب تیرماه ۱۳۵۴  
۷۵ طرح استفاده از ظرفیت خالی صنایع داروسازی  
۷۶ طرح اصلاح تبصره (۲) ماده (۷۰) قانون برنامه سوم  
توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران  
۷۷ طرح سه فوریتی استفساریه مواد (۱۱) و (۱۳) قانون نظارت  
شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای  
اسلامی و ماده (۱۹) قانون انتخابات ریاست جمهوری  
۷۸ لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری  
اسلامی ایران و دولت جمهوری کوبا  
۷۹ طرح تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد  
۸۰ لایحه موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری  
اسلامی ایران و دولت جمهوری آفریقای جنوبی  
۸۱ لایحه اصلاح بند (۱) تبصره (۱) ماده (۳) قانون اجازه  
وصول مالیات غیرمستقیم از برخی کالاها و خدمات  
۸۲ لایحه به هزینه قطعی منظور نمودن درآمد موضوع

لایحه قانونی راجع به تخصیص معادل یک روز درآمد حاصل از صادرات نفت برای فعالیت‌های عمرانی استان‌ها ۸۳ لایحه تغییر قانون اصلاح بند (۱) ماده (۱۸) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۷۰ و اصلاح ماده (۳۳) قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱

۸۴ لایحه صدور مجوز کارت معافیت از خدمت برای متعهدین خدمت فاقد ردیف حقوقی استخدامی در وزارت آموزش و پرورش

۸۵ لایحه پذیرش اصلاحیه بند (الف) ماده (۱۴) اساسنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

۸۶ طرح عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک‌ها و دستگاه‌ها و سایر مؤسسات و شرکت‌های دولتی به منظور تسهیل امر سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال بیشتر در طرح‌های تولیدی و صادراتی

۸۷ طرح اصلاح ماده (۵۸) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

۸۸ اصلاح بند (۲) قانون اصلاح بندهای (ز) و (ح) ماده (۸۴) و بند (ج) ماده (۸۶) قانون محاسبات عمومی کشور

## فصل دوم

۱. مغایرت لایحه موافقتنامه تأسیس کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند با قانون اساسی

۲. مغایرت لایحه موافقتنامه علمی و آموزشی بین جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت با قانون اساسی

۳. مغایرت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی کانتینرهای ایمن مصوب سال ۱۹۷۲ میلادی برابر با سال ۱۳۵۱ هجری شمسی با قانون اساسی

۴. مغایرت لایحه اصلاح ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی با قانون اساسی

۵. مغایرت لایحه موافقتنامه همکاری های تجاری اکو  
با قانون اساسی

۶. مغایرت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی  
بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی اردن  
با قانون اساسی

۷. مخالفت طرح استفساریه نسبت به کلمه اهانت،  
توهین و یا هتک حرمت مندرج در مقررات جزایی مواد  
(۵۱۳)، (۵۱۴)، (۶۰۸) و (۶۰۹) قانون مجازات اسلامی و  
بندهای (۷) و (۸) ماده (۶) و مواد (۲۶) و (۲۷) قانون مطبوعات  
با موازین شرع

۸. مخالفت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت از  
سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی و دولت  
جمهوری کره با موازین شرع

۹. مغایرت لایحه موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل  
از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و  
دولت جمهوری آذربایجان با قانون اساسی

۱۰. مغایرت لایحه حمایت از حقوق پدیدآورندگان  
نرم افزارهای رایانه ای با قانون اساسی

۱۱. مخالفت و مغایرت لایحه تمرکز امور صنعت و  
معدن و تشکیل وزارت صنایع و معادن با شرع و قانون  
اساسی

۱۲. مغایرت لایحه تشکیل وزارت جهاد کشاورزی با  
قانون اساسی

۱۳. مخالفت طرح اصلاح ماده (۳) قانون اعزام دانشجو  
به خارج از کشور مصوب ۱۳۶۴ با موازین شرع

۱۴. وجود ابهام در طرح ممنوعیت بازداشت کسانی که  
مصلودمین را به مراکز درمانی منتقل می نمایند

۱۵. مغایرت لایحه موافقتنامه دوجانبه حمل و نقل  
هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی

۱۰۸

۱۱۳

۱۱۵

۱۱۹

۱۲۳

۱۲۷

۱۳۱

۱۳۸

۱۴۵

۱۴۸

مغرب با قانون اساسی

۱۶. وجود ابهام در لایحه معافیت مؤسسات انتشاراتی و کتاب فروشان از پرداخت مالیات

۱۷. مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۱) اصلاحی بند (الف) ماده (۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۱۳۷۶/۷/۳۰ با قانون اساسی

۱۸. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات های بر درآمد با موازین شرع

۱۹. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه با موازین شرع

۲۰. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی دموکراتیک سریلانکا به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات بر درآمد با موازین شرع

۲۱. مخالفت لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بر درآمد با موازین شرع

۲۲. مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیات های بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت اوکراین با موازین شرع ۱۷۳

۲۳. مخالفت لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه بین دولت

۱۷۶

جمهوری اسلامی ایران و دولت قطر با موازین شرع  
۲۴. مغایرت لایحه پیشگیری از عوارض ناشی از

۱۷۹

خشکسالی و جبران خسارت با قانون اساسی

۲۵. مغایرت طرح تأسیس سازمان نظام مهندسی

کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران با قانون  
اساسی

۱۸۱

## فصل سوم

۱. مخالفت لایحه موافقتنامه کشتیرانی تجاری، دریایی

بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری

۱۸۶

اسلونی با شرع

۲. مغایرت و مخالفت طرح حفظ حریم دانشگاه‌ها و

مراکز آموزش عالی و حوزه‌های علمیه و بیوت مراجع

۱۸۸

تقلید با قانون اساسی و شرع

۳. مغایرت و مخالفت طرح اصلاح ماده (۱۲۸) قانون

آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب

۱۹۲

۱۳۷۸/۶/۲۸ با قانون اساسی و شرع

۴. مخالفت لایحه موافقتنامه همکاری قضایی در

زمینه‌های حقوقی، بازرگانی، کیفری، احوال شخصیه،

استرداد مجرمان و انتقال محکومان به زندان و تصفیه

ترکه‌ها بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری عربی

۱۹۷

سوریه با شرع

۵. مغایرت لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی

۲۰۴

ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی با قانون اساسی

۲۰۵

۶. وجود ابهام در لایحه اصلاح قانون سرباز قهرمان

۷. مغایرت طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری

۲۰۶

خارجی با قانون اساسی

۸. مغایرت و مخالفت طرح جرایم سیاسی با قانون

۲۱۹

اساسی و شرع

۹. مغایرت لایحه پذیرش موافقتنامه تأسیس کمیسیون منطقه‌ای برای ماهیگیری با قانون اساسی  
 ۱۰. مغایرت طرح تأسیس مؤسسات غیردولتی با قانون اساسی

### فصل چهارم

مخالفت طرح پیوند اعضای فوت شده یا بیمارانی که مرگ آنان مسلم است با شرع

### فصل پنجم

۱. مخالفت طرح الحاق یک تبصره به ماده (۱۱۳۰) قانون مدنی با شرع  
 ۲. مخالفت لایحه اساسنامه بانک تجارت و توسعه سازمان همکاری اقتصادی «اگو» با شرع  
 ۳. مخالفت طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰ با شرع  
 ۴. مخالفت طرح استفساریه تبصره (۶) ماده (۹) قانون مطبوعات با شرع  
 ۵. مغایرت طرح استفساریه مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اقدامات تأمینی مصوب ۱۳۳۹ با قانون اساسی و شرع  
 ۶. مغایرت لایحه اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱ با قانون اساسی  
 ۷. مخالفت لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان کنفرانس اسلامی جهت مبارزه با تروریسم بین‌المللی با شرع

مرکز تحقیقات شورای نگهبان